

Bernd Hückstädt
Gradido – Natuurlijke Economie van het Leven

Bernd Hückstädt

Gradido

Natuurlijke Economie
van het Leven

Een weg naar wereldwijde welstand
en vrede in harmonie met de natuur

Gradido-Academie

Ontwikkeld in het kader van het onderzoeksproject
»Gradido – Natuurlijke Economie van het Leven«

2e Oplage

© 2012 door Bernd Hückstädt, <http://gradido.net/Bernd>

Dit boek is auteursrechtelijk beschermd.

De inhoud valt onder de Creative Commons Licentie:
Naamsvermelding – Niet commercieel – Geen wijzigingen 2.0
Duitsland (CC BY-NC-ND 2.0)
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/de>

Gradido-Academie

Instituut voor economische bionica
Pfarrweg 2, D-74653 Künzelsau, Duitsland
Internet: <http://gradido.net/academy>
Email: Academie@gradido.net

Lectoraat: Margret Baier, <http://gradido.net/Margret>
Foto boekomslag: Alexander Oberst, <http://gradido.net/Alexander.Oberst>
Ontwerp boekomslag: Jan Beigel, <http://gradido.net/JanVanEden>

Website van het boek:
<http://gradido.net/Book>

U vindt daar de nieuwste informatie, bronvermeldingen
en de Download-Link voor het gratis E-Book van de verkorte »vrije editie«,
die u voor niet commerciële doeleinden in onveranderde vorm mag doorgeven.

Wilt u het onderzoeksproject met een donatie ondersteunen?

Hier zijn onze bankrekeningnummers:
Volksbank Hohenlohe, BLZ 620 918 00, rekening 54 444 004
BIC (SWIFT): GENODES1VH, IBAN: DE51 6209 1800 0054 444004
Rekeninghouder: Joytopia, Gradido
of PayPal:
Academie@joytopia.net

ISBN 978-1-4717-0374-4

Dit boek is opgedragen aan Eduard Baier,
De onvergetelijke en geweldig liefdevolle mens
En vaderlijke vriend,
die helaas zo vroeg overleden is.

Lieve Edi, dat je veel plezier in de hemel mag hebben!
En wanneer het mogelijk is, doe een goed woordje
voor ons mensen hier beneden op aarde!
We kunnen het goed gebruiken...

*»Was keiner wagt, das sollt ihr wagen.
Was keiner sagt, das sagt heraus.
Was keiner denkt, das wagt zu denken.
Was keiner anfängt, das führt aus. «*

*»Wat niemand waagt, dat moeten jullie wagen.
Wat niemand zegt, dat moeten jullie vertellen.
Wat niemand denkt, waag het te denken.
Waar aan niemand begint, voer het uit.«*

*– Lothar Zenetti
Duits Theoloog en Auteur*

Duizendmaal Dank!

Alle mensen die aan het welslagen van het boek bijgedragen hebben, wil ik hiermee heel hartelijk bedanken. In het bijzonder Alexander Oberst voor de omslagfoto, Jan Beigel voor het omslagontwerp, Coos van Houts voor de vertaling in het Nederlands en mijn levenspartner Margret Baier voor al haar liefdevolle ondersteuning, zonder welke dit boek niet tot stand zou zijn gekomen.

Inhoud

Duizendmaal Dank!	7
Inhoud	9
Lof uit de hele wereld	11
Voorwoord	20
Inleiding	22
Hoofdstuk 1 – Hoe het gegarandeerd niet kan doorgaan	27
Het huidige geld ontstaat door schulden	27
Concurrentiestrijd is oorlog	29
Het Nulsomspel-Dogma en het concept van het negatieve	31
De hypothese van de schaarste	34
De opgedrongen groei-obsessie	36
Patenten	38
Eigendom	40
En nu klaar voor de start!	41
Hoofdstuk 2 – Joytopia	42
De ontmoeting	42
Freegaia	45
Het Joytopia-model	48
Duizendmaal Dank dat je bij ons bent!	49
WIN-WIN-financieringen	53
De transformatie	54
Hoofdstuk 3 – Het nieuwe geld- en economisch model	57
De kracht van een visie	59
De natuur is een schenkeconomie	60
Het drievoudige welzijn	62
Geen geldcreatie door schulden	63
Drievoudige geldcreatie door het leven	69
Het actieve basisinkomen	71
Staatsinkomsten proportioneel met bevolkingsgrootte	71
Compensatie- en milieufonds	72
De kringloop van het leven	73
Kredieten en investeringen	77
Levenskwaliteit, arbeidsklimaat en productiviteit	79
Verlossing van belastingen en verplichte verzekeringen	81
Open Source: ongebonden onderzoek en ontwikkeling	82
Spontaan schenken	83
De lege en de volle pot	85
Waarom dan nog geld?	89
Hier-en-Nu-financiering	91
Samenvatting	92
Hoofdstuk 4 – De 100 belangrijkste voordelen	95
1. Geldcreatie door het leven	97
2. Geen geldcreatie door schulden	97
3. Geen goudstandaard	98
4. Geen dekking door goederen	100

5. Positieve saldi	100
6. Stabiele geldhoeveelheid	101
7. Geldhoeveelheid niet manipuleerbaar	102
8. Geldhoeveelheid zoals in Midden-Europa	102
9. Stabiele prijzen	104
10. Zelfregulerend geld- en economisch systeem	105
11. Geen financiële zeepbellen	106
12. Opluchting voor de volgende generaties	106
13. Moeiteloze vergankelijkheid	107
14. Een genadig systeem vergeeft fouten	108
15. Geen oorlogen en minder rampen	108
16. De economie dient de mensen en niet omgekeerd	109
Hoofdstuk 5 – Aan de slag!	113
In plaats van een slotwoord...	115
Bijlage 1 – Hoe u kunt meedoen	117

Lof uit de hele wereld

Duitsland

»Het boek in kwestie en het daarin ontwikkelde idee van Gradido ervaar ik als een groot geschenk. Vooral in tijden van toenemende crises in het heersende geldsysteem is er behoefte aan elementaire heroriëntatie. Het Gradido-concept verenigt op indrukwekkende wijze de aspecten van alternatieve geldsystemen, het onvoorwaardelijke basisinkomen als ook de leefwijzen in overeenstemming met mens en natuur. Het bevat ook concrete voorstellen voor een geleidelijke transformatie naar een duurzaam systeem, dat genoeg tijd reserveert voor de noodzakelijke bewustzijnsverandering. Ik wens dit boek een grote verspreiding, de visie een toenemende ondersteuning en realisatie – en iedereen die daaraan meewerkt de openheid voor zinvolle doorontwikkeling. De zienswijze lijkt gedragen te worden door een diep medeleven met al het levende, en alleen al op deze basis verwacht ik dat een langdurig herstel van de inmiddels al verregaande vernielde levensfundamenten mogelijk is.«

– Prof. Dr. Em. Bernd Senf, Berlijn

Nederland

*»In deze van ontelbare uitdagingen bedreigde wereld is de **Natuurlijke Economie van het Leven** de visie voor een duurzame toekomst: een mensheid in harmonie met de evolutionaire krachten van de natuur. De principes van deze nieuwe economie en de valuta Gradido zijn zeer transformerend en desondanks voor iedereen eenvoudig te begrijpen. De Natuurlijke Economie van het Leven toont een weg om de vele blokkades te ontmantelen, met welke de huidige economie wereldwijd wordt geconfronteerd. Ze leidt de mensheid in een nieuwe, natuurlijke, eerlijke en vreedzame samenleving. Dit boek spreekt tot onze verbeelding. Het is een natuurwet: wat we ons kunnen voorstellen, kunnen we ook creëren, en wat we kunnen creëren, wordt onze nieuwe werkelijkheid. De evolutionaire denkwijze in dit wonderbaarlijke boek werkt als een katalysator voor het besef en de schepping van nieuwe waterbronnen, bodemregeneratie, voedingsmiddelenproductie en energietechnologieën, op basis van een diepere notie van de werkwijze van de natuur.«*

– Kees Hoogendijk

Ondernemer en Ontwikkelaar van Technologieën in Harmonie met de Natuur

Nieuw-Zeeland

»Gradido is een werktuig voor een complete verandering van menselijke waarden en cultuur, die noodzakelijk is om een dreigend verval van de levensbehoudende capaciteit van ecosystemen te verhinderen. Gradido is een katalysator om netwerken van wederzijds vertrouwen te realiseren, mensen te verbinden, coöperatieve gemeenschappen te behartigen en ecologische processen weer te activeren. Het is de basis voor levensvatbare en belastbare culturen, die op het ecosysteem gebaseerd zijn.

Bernd Hückstädt ontwikkelde Gradido met de empathie van een componist en de precisie van een wiskundige. Een actief basisinkomen brengt culturele vernieuwing. Vrij vloeiende Gradidos ontstaan wanneer mensen hun veelzijdige vaardigheden ontplooiën in overeengekomen prioriteiten op lokaal, regionaal en globaal niveau. Deze prioriteiten berusten op gemeenschappelijke waarden als verzorging, vrijgevigheid, samenwerking en het herstel van levensbehoudende capaciteiten.

Maakt u gebruik van Gradido in uw regio, vorm nieuwe netwerken voor een integrale cultuur van mensen, die leven in harmonie met elkaar en de natuur!«

*– Helle Janssen
Ecosysteem Wetenschapper, Nieuw-Zeeland*

Rusland

»Om het denken en handelen te veranderen heeft men een morele drijfveer nodig, die de lezer in een letterlijke coherente wijze wordt aangeboden. Bernd Hückstädt heeft het algemeen belang in een compromisloze en monumentale maatstaf geënceneerd. Het kan wereldwijd voor ons allen functioneren en volgens onze eigen vrije wil. Durft u zulke goede intenties een echte kans te geven? Nog niet? Tja...! Maar geeft u dan alstublieft niet anderen de schuld voor uw eigen onbekwaamheid. Kijkt u liever hoe u de nulsomspel-mentaliteit op een praktische manier kunt overwinnen. Dat is dan waarschijnlijk het beste waarvoor dit boek bestemd is.«

*– Victor Nemchinov Ph.D. (Economie)
Russische Academie voor de Wetenschappen*

Rwanda

»Zonder twijfel brengt dit boek een totaal nieuwe inspiratie voor de vredeswerkers van de 21^e eeuw. Het idee van de Natuurlijke Economie van het Leven, die hier door Bernd Hückstädt wordt ingevoerd, kan als effectieve en vreedzame alternatief voor het kapitalisme worden opgevat. Die Natuurlijke Economie van het Leven, in zoverre ze effectief geaccepteerd en toegepast wordt, draagt wezenlijk bij aan de “de-corruptie” van de huidige geld-dominante denkpatronen. Zij zal het structurele geweld indammen, dat door de moderne sociaalpolitieke en economische systemen voortgebracht wordt, vele oorlogen en mensengemaakte catastrofes verhinderen en ons in een rechtvaardige, zorgzame en vreedzame wereld leiden, waarin iedereen haar plaats heeft.«

– Jean de Dieu Basabose
Medeoprichter en Directeur van Shalom Educating for Peace
Kigali, Rwanda, East Africa

Zwitserland

»Wanneer de mensheid op het volgende kruispunt in de „juiste“ richting dient te gaan, dan hebben we oplossingen in een nieuw paradigma nodig. Een zorgvuldige analyse van de natuur toont een dergelijk nieuwe weg, die eenvoudig te begrijpen en aan te wenden is. En het beste: het is al echt „klaar“ en bereidvaardig in de vorm van de Natuurlijke Economie van het Leven en „Gradido“. Die Natuurlijke Economie van het Leven toont respect voor onze planeet Aarde, de natuur en de hele schepping – de „juiste“ weg naar onze toekomst, dus laat ons die weg inslaan!«

– Sesto Giovanni Castagnoli
Evolutant, Ondernemer en Oprichtings-President van het World Spirit Forum (WSF)

»Bernd Hückstädt is de Van Gogh van de wereld der monetaire hervorming. Hopelijk mag hij, mogen we allen, de resultaten van zijn werk nog tijdens zijn bestaan in volle teugen genieten.«

– Peter Koenig Enterprises
Seminal Thinking, Money Seminars, Organizational Architecture

Singapore

»De Natuurlijke Economie van het Leven is een beslissende katalysator voor de vooruitgang van onze civilisatie, ze spreekt de taal van de natuurlijke intelligentie en ontvlamt in onze harten het beeld van een waar paradijs op aarde. Ze is een geschenk van de natuur, ontwikkeld om het hoogste potentieel in de mensen te genereren, om gezamenlijk een wereld van rijkelijke overvloed en eeuwigdurende welstand in harmonie met de natuur te scheppen.«

– Océane Yong
Social Entrepreneurs with Integrity Association
(Asia Pacific Singapore Head Quarters)

Zuid-Afrika

*»Bernd creëert niet alleen moedig een nieuwe visie voor onze wereld maar geeft ons ook de sleutel voor het voertuig, dat ons daarheen brengt. Dit is geen boek maar een gebruiksaanwijzing voor onze planeet. De vraag is niet **of** dit onze toekomst wordt, maar **wanneer**.*

Bernd gebruikt onze verbeelding om ons een wereld te tonen, waar de natuur en de menselijke ziel in een energiek orkest spelen – elk instrument speelt die toon waarvoor het bestemd is. Laat de woorden in uw hart toe om de moed te handelen te versterken. Mijn wens is, dat alles wat u doet daardoor geïnspireerd wordt.

Wanneer u zichzelf ziet als een sociale innovator en cartograaf van de toekomst, dan kan Gradido de poolster zijn, groot genoeg om uw best mogelijke realiteit te verwerkelijken – zowel op persoonlijk als collectief vlak.«

*– Oran Cohen
Internationale Spirituele Ambassadeur voor de Jeugd*

Hongarije

*»De mensen zijn tegenwoordig aangewezen op de genade van de economie, in plaats van dat de economie de welvaart van de mensen dient. Is het werkelijk zo, dat we in tijden van ongekende economische welstand leven, of is het beter te zeggen, dat we leven onder de wereldheerschappij van het geld? Hoe het ook zij, het valt niet te ontkennen, dat de belangen van de mensen definitief geen prioriteit hebben. Het is een ironie, dat bij het nadenken over de bron van de moderne economie, slechts zelden de gedachte opkomt: **Mensen zijn er toch niet om de economie in stand te houden niet waar?***

Hoe is het toch in hemelsnaam mogelijk, dat wij mensen een economie gecreëerd hebben waarin de mens geen rol meer speelt? Willen we werkelijk beweren dat onmenselijkheid een voorwaarde voor menselijkheid is? Een humane economie is een economie van de complete mens in harmonie met de natuur, spirituele economie, gebaseerd op het grote geheel en aangedreven door overvloed in plaats van schaarste. Alleen een door wijsheid, integratie en uitwisseling geïnspireerde economie, die alle zelflimiterende persoonlijke interesses overstijgt, dient de verwerkelijking van de hele mens.

*Op die manier wordt ze een **Natuurlijke Economie van het Leven**, die het welzijn van alle mensen en de planeet dient. Bernd Hückstädt's baanbrekende en grensverleggende boek toont glashelder dat met een nieuw, met globaal bewustzijn doordrongen, economiemodel wereldwijde welstand niet langer een droom hoeft te blijven, maar weldra werkelijkheid kan worden.«*

*– András László
Oprichtingspresident & Directeur van GlobalVisioning.net*

Verenigd Koninkrijk

»Het momentele financiële systeem, het op schulden gebaseerde geldsysteem en zijn negatieve effecten worden door de zogenaamde experts slechts zelden begrepen. In een duurzame toekomst dienen nieuwe, op de gemeenschap georiënteerde geldsystemen een fundamentele rol te vervullen, zoals bijv. der Gradido. In dit boek maakt Bernd Hückstädt op briljante manier duidelijk hoe de Gradido nu al het leven transformeert – en hoe hij ook dat van u veranderen kan.«

– John Bunzl

Oprichter International Simultaneous Policy Organisation

»Eén woord vat mijn antwoord op dit opmerkelijke boek samen – Dankbaarheid. Dit boek is werkelijk richtinggevend in zijn opzet onze visie te verruimen tot wat mogelijk is, wanneer we onze betrokkenheid naar het leven zelf verplaatsen. Dit is een boek dat uw leven zal veranderen; temeer omdat het online en gratis is. Het is een klein en perfect geschenk voor ons allemaal. Ik spoor u van harte aan dit geschenk te genieten en het dan aan uw vrienden door te sturen – U zult een zaadje doorgeven dat zeer snel zal groeien. En dat is de snelste weg waarmee we de overvloed voor ons allen kunnen scheppen.«

– Polly Higgins

Advocaat voor de Aarde, <http://eradicatingecocide.com>

»De Natuurlijke economie van het Leven: een juweel van een boek, dat het verstand en het hart opent. Een teken van hoop voor eenieder die naar waarheid zoekt en verlangt naar een betere wereld: een wereld van betekenis en zinvolheid, stabiliteit en duurzaamheid, tevredenheid en gemeenschappelijkheid. De welzijn-valuta Gradido komt op het juiste moment en is dringend nodig: jij draagt bij aan het welzijn, de gemeenschap honoreert jou met Gradidos. Met jouw Gradidos kun je andere belonen.«

– Prof. Kamran Mofid

Oprichter Globalisation for the Common Good Initiative www.gcgi.info

»Verandering is de enige constante in de regelmaat van de natuur, die zich in overvloed steeds weer zelf perfectioneert. Maar de mensen verkwisten veel emotie en energie in het streven deze verandering te weerstaan. Door het afdekken met haar eigen economische structuren, in een vergeefse poging de natuur te bedwingen en de oneindige goedheid der aarde aan beperkte economische doelen te onderwerpen, heeft de mensheid het klaargespeeld alle systemen gelijktijdig aan de rand van de afgrond te brengen. De actuele financiële crisis is slechts een symbool voor de totale mislukking van het systeem, dat resulteert in het menselijke ingrijpen in alle aspecten van het leven.

Gradido is een fantasierijke en veelomvattend project, dat eenvoudige hulpmiddelen en methodes aanbiedt om vele van de menselijke, spirituele en op resources gebaseerde conflicten van onze tijd op te lossen. Wanneer alle systemen instorten of bezwijken, dan is de enige mogelijke doorbraak het gehele gebouw vanuit een minder gefragmenteerd en integraal perspectief weer op te bouwen. Dit vereist een complete “Metanoia” of heroriëntatie van de spirituele en ethische waarden van het individu en de gemeenschap. Gradido is de oplossing die leert van de natuur – en waarop economen onbewust hebben gewacht.

Ik beveel Bernd Hückstädt's boek aan voor zijn waardevolle mentale prikkels, voor de visionaire reis waarop hij ons meeneemt, voor de helderheid en voor de eenvoud van zijn voorstellen, volledig in de stijl van Gandhi. Het is een concept dat passende instrumenten voor de kritieke problemen biedt en dat een afscheiding tussen de ecologische, sociale, economische en spirituele thema's vermijdt.«

– Diana Schumacher OBE

*Medeoprichter van de Schumacher Society, de Gandhi Foundation UK,
New Economics Foundation (NEF) en de Environmental Law Foundation (ELF)*

Verenigde Staten

»In zijn helderheid, eenvoud en draagwijdte is „Gradido – Natuurlijke economie van het Leven“ de baanbrekende ontdekking van een nieuwe levensvorm. Het biedt een levensvatbaar mechanisme voor coöperatieve deelname met elkaar – ver weg van de zelf opgelegde beperkingen door concurrentie, afscheiding en angst. Zijn tijd is NU!«

*– Leo Burke
Professor en Directeur, Global Commons Initiative
Mendoza College of Business
University of Notre Dame*

»Dit is een moedig en fantasievolle benaderingswijze voor de grote problemen die ons dagelijkse leven, onze vaardigheid te hopen en onze waardigheid ondermijnen, die we dienen te herstellen. We mogen Bernd voor deze poging feliciteren en we moeten op de door hem gepresenteerde uitdagingen reageren.«

*– Prof. Hillel Levine
Boston University*

»Deze tijd is van doorslaggevende betekenis. Onze individualiteit heeft ons aan de rand van de afgrond gebracht. We weten dat er geen banen zijn, maar geld wordt als criterium voor een succesvol leven beschouwd. De natuur schreeuwt naar ons, dat we haar eindelijk respecteren en ons gedrag veranderen. De volgende generatie dient alle moeite te doen de loop van de gebeurtenissen te veranderen.

„Gradido – Natuurlijke Economie van het Leven: een weg naar wereldwijde welvaart en vrede, in harmonie met de natuur“ verklaart het HOE en de schoonheid van het potentieel voor een leven vol geïntegreerde harmonie. Leest u dit boek en geef het leven een kans!«

*– Dr. Nina Meyerhof
President en Founder van Children of the Earth, www.coeworld.org*

»Bernd Hückstädt's Gradido bevat een rijkdom aan inzichten en hoop, gepresenteerd op een manier die op opmerkelijke en verfrissende wijze uitnodigt nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Zijn liefde om de natuur als zijn leraar te kiezen stijgt uit boven het metaforische potentieel. Met de precisie van een laser legt hij de focus op de fatale fouten in de huidige handelswijze.

We hebben alles wat we nodig hebben om gezamenlijk een toekomst te creëren, die voor al het leven functioneert, een model te bedenken dat de ontwikkeling van onze civilisatie stimuleert en daarbij de elegantie van de natuurlijke evolutie te integreren, is een waardige opgave. Geniet u van Bernd Hückstädt's Visie!«

*– Bill Veltrop
Evolutionary Architect, Monterey Institute for Social Architecture*

Voorwoord

Beste lezers,

wanneer u zover als dit voorwoord gekomen bent, dan bent u aan een reis begonnen die u zal meenemen naar de geheimen van de natuur. Deze zullen uiteindelijk zo eenvoudig voor ons zijn, dat we alleen nog maar kunnen zeggen: ja, ja, ja! Wanneer u begint dit boek »Gradido – Natuurlijke Economie van het leven« te lezen, belandt u in een wereld van welstand en vrede, in harmonie met de natuur. U zult constateren dat het boek niet de gecompliceerdheid van economische wetenschappen of financiële instrumenten bevat, maar als doelstelling heeft, dat de inhoud heel eenvoudig te begrijpen is – van de basisschool tot de universiteit. Het toont hoe een schijnbaar ingewikkeld onderwerp getransformeerd kan worden, wanneer men een terminologie en methode hanteert die iedereen begrijpen kan. Het is bedoeld voor het grote publiek, dat weinig inzicht heeft in de complexe mechanismen die de huidige financiële wereld overheersen.

Bernd heeft zijn boek voor u en mij geschreven. Een boek, dat de schoonheid van het project toont, dat hij ons voorstelt. Het is het resultaat van jarenlang onderzoek van en in de natuur. Bernd is niet de enige die gedachten in deze richting koestert, maar zijn methode lijkt de meest volkomen en volledige te zijn.

Bernds boek wordt onmiskenbaar op het juiste moment geschreven en gepubliceerd, om de dringende behoefte aan oplossingen voor de huidige situatie af te dekken. In tegenstelling tot de overheersende mening hebben we met de financiële crisis jarenlang veel te veel kostbare tijd en energie verkwist. Hoewel we in het verleden al vele crises hebben meegemaakt, is het deze keer al lang achterhaald een duurzame oplossing voor toekomstige generaties te vinden.

De »Natuurlijke Economie van het Leven« schijnt deze oplossing te presenteren. Neemt u de tijd na te denken en overtuig uzelf, dat dit de meest geschikte methode is. In vergelijking met andere boeken over dit thema, kan het voor u, bij het lezen van »Natuurlijke Economie van het Leven«, zo voorkomen alsof u een wonderbaarlijke, vrolijke, creatieve ruimte betreedt. Wanneer het dit boek lukt de inwoners van onze heerlijke blauwe planeet hoop voor het dagelijkse leven te geven, dan heeft het een geweldige prestatie geleverd.

Wanneer politici, wetenschappers, economen, religieuze leiders, kunstenaars en de maatschappij de kansen herkennen die deze Natuurlijke Economie van het Leven te bieden heeft en ze begint toe te passen... dan kunnen we snel een harmonieuze wereld genieten, waarin honger, armoede, vernieling van het milieu, ongelijkheid en oorlogen tot het verleden behoren.

Ik wens u allen een prachtige ervaring bij het lezen van dit boek en hoop dat u er net zo van geniet als ik. Hopelijk zult ook u zeggen: ja, ja, ja! Laat ons beginnen en samen de beste weg vinden om Gradido duurzaam in de markt te introduceren. Openheid en goede wil zijn de basis voor succes voor het gemeenschappelijke welzijn.

Sesto Giovanni Castagnoli

Evolutant, Ondernemer en Oprichtingspresident van het WSF World Spirit Forum

Inleiding

»De economie gedroeg zich precies tegengesteld aan de natuur. We moesten dus onze economische praktijken omschakelen en in overeenstemming met de natuur brengen. Dat besef was de sleutel tot wereldwijde welstand.«

– Joytopia

Beste lezers,

Er is een duidelijke reden dat u dit boek bent begonnen te lezen, en de reden bent u zelf! U heeft zojuist de keuze gemaakt om u open te stellen voor de gedachte dat welstand en vrede voor allen mogelijk is, in harmonie met de natuur. Had u deze gedacht niet voor mogelijk gehouden, dan was het boek in de prullenbak beland: in de virtuele of in de fysieke.

Dit boek heeft de potentie het hele leven, zoals u het kent, positief te veranderen. Daarmee bedoel ik niet alleen uw persoonlijke leven. Dit boek is geen succestraining onder het motto »Denk na en wordt rijk«. Het is ook niet andermaal een handboek over positief denken, dat wederom het geheim van de miljonairs onthult. En het gaat ook niet over duistere krachten, die gezworen hebben onze wonderschone planeet in een gevangenis te veranderen. In tegendeel: het is een gebruiksaanwijzing, die wij voor u afgekeken hebben van de natuur. Een handleiding hoe *we gezamenlijk* de natuurlijke toestand van overvloed weer terugkrijgen, die we door bewust of onbewust wangedrag ooit verloren hebben.

U zult hier ook geen »new age« of wazige teksten lezen, maar natuurwetenschap in optima forma. De methodiek om ontdekkingen uit de natuur in techniek om te zetten noemt men bionica. Elke ingenieur luchtvaarttechnologie moet het vliegen van vogels bestuderen voordat hij zijn eigen aluminium-glasvezel gevaarte kan ontwikkelen. Wat in de techniek een gebruikelijke gang van zaken is, werd in de economische wetenschappen tot dusverre sterk verwaarloosd.

Het is dus geen wonder, dat de mensheid tegenwoordig meer dan ooit geconfronteerd wordt met gevaren die het bestaan bedreigen: economische en financiële crises, inflatie, geld-crash, milieuverontreiniging, honger, ziekte, oorlogen en natuurrampen.

In de hier voorgestelde oplossing treft u de resultaten aan van het *economische bionica onderzoek*, wat we al meer dan tien jaar in de Gradido-Academie uitvoeren. En daarvoor hebben we een goede reden, want de natuur is het wonderwerk van de geniaalste uitvinder aller tijden: onze schepper! In alle culturen vinden we scheppingsverhalen, die onderling enigszins verschillen. Maar in een ding is er overeenstemming: er bestaat een

geniale schepper, die dit wonder heeft volbracht. In de Bijbel heet het »En God schiep de mens naar zijn beeld en gelijkenis.«

Wanneer het klopt dat we het evenbeeld van God zijn, dan hebben ook wij mensen scheppingsvermogen, en onze opgave bestaat daarin deze te gebruiken: voor het welzijn van het individu, het welzijn van de gemeenschap en het welzijn van het grote geheel. Het *Drievoudige Welzijn* treft u in dit boek regelmatig aan. Want alleen keuzes en handelingen die aan deze drie criteria voldoen, zijn het waard in de Natuurlijke Economie van het Leven in acht genomen te worden.

Wat u in dit boek kunt verwachten

In het eerste hoofdstuk leest u over dingen die momenteel op onze aarde verkeerd gaan. U zult te weten komen waarom de situatie nu nog zo is en waarom het beslist zo niet verder kan gaan. Daarbij zullen we niet naar schuldigen wijzen. We hebben allemaal aan dit spel meegespeeld. Weliswaar hebben we allemaal een andere rol in het theater van het leven, toch hebben we meegedaan. We hebben daarom het grootste respect voor alle medespelers.

In het tweede hoofdstuk neemt een goede vriend u mee naar de planeet »Freegaia«, aan de rand van ons sterrenstelsel, waar de Natuurlijke Economie van het Leven al is ingevoerd en de bewoners welstand brengt, in vrede en harmonie met de natuur. In het onderhoudende korte verhaal krijgt u te horen hoe hun wereld er vroeger was, hoe het nieuwe economische model functioneert en hoe de vreedzame transformatie tot stand kwam. Geniet u van het verhaal »Joytopia«!

In het derde hoofdstuk leert u iets over de methodiek hoe u zich heel bewust van oude denkpatronen kunt bevrijden en nieuwe kunt opdoen. Daarna gaan we gemeenschappelijk de beweringen van het Joytopia-verhaal analyseren, voltooien en voegen het samen tot een economisch model. Dat is helemaal niet zo moeilijk, want al het geniale is in de basis eenvoudig. En geloof u mij: de natuur is geniaal!

In het vierde hoofdstuk zult u de honderd grootste voordelen van de Natuurlijke Economie van het Leven leren kennen. Het ene voordeel vloeit vaak voort uit het voorafgaande. Op deze manier ontstaan opwaarts vloeiende mogelijkheden-spiralen, die ons bij elke omwenteling een groot stuk verder naar boven dragen. Wanneer u eenmaal geleerd heeft in positieve perspectief-spiralen te denken, kunt u uw persoonlijke leven en uw complete omgeving blijvend positief veranderen.

In het vijfde hoofdstuk gaan we samen aan de slag. Wat kan ieder van ons met eenvoudige middelen doen, zodat we al snel wereldwijde welstand en vrede genieten kunnen, in harmonie met de natuur? Gelukkig is dit het kortste hoofdstuk, want u hoeft helemaal niet veel te doen. »Wu Wei, Doen door niet-Doen«, een begrip uit de Chinese filosofie van de Dao, laat ons afstand nemen van blind activisme en wijst ons de weg van de »Onthouding van tegen de natuur gericht handelen«.

In plaats van een slotwoord vertel ik u dan nog een verhaal uit de toekomst. De dertienjarige Pia vraagt haar grootouders: „Hoe hebben jullie dat voor elkaar gekregen?“

Een geschenk

De natuur bedrijft een schenkeconomie, en het gratis E-book is een geschenk voor u. Graag kunt u het E-book in de verkorte »gratis editie« downloaden en voor niet-commerciële doeleinden in onveranderde vorm ronddelen. De complete uitgave kunt u als gedrukt boek of als E-Book kopen. Met die aanschaf ondersteunt u onderzoeksproject »Gradido – Natuurlijke Economie van het Leven«. Hartelijk Dank!

Gradido is een initiatief van mensen die het vrije denken en voelen hebben gekoesterd of, beter gezegd, zich weer toegeëigend hebben. De auteur en zijn levenspartner hebben vele jaren van hun leven geïnvesteerd om te ontdekken hoe de natuur functioneert en welke van de geniale vondsten in de natuur geschikt zijn om een nieuw economisch model te vormen: een geld- en economisch model, dat de basis vormt voor een wereldwijde welstand en vrede in harmonie met de natuur. Dat deze basis een behoefte vervult is nu al duidelijk: het onderzoeksproject Gradido telt al meerdere duizenden deelnemers.

In de traditie van vele inheemse volkeren dient een geschenk verder gegeven te worden, zodat deze haar waarde behoudt of zelfs vergroot. Dat geldt ook voor dit boek: wanneer u het doorgeeft rouleert het geschenk, vergroot haar waarde en kan u, uw medemens en de volgende generaties in staat stellen een leven te leiden, waarvan u tot dusverre niet eens durfde te dromen. Het bevat onschatbare kennis, die het niet alleen mogelijk maakt voor de mensheid te overleven, maar zelfs een kwantumsprong in haar ontwikkeling te bewerkstelligen: een daadwerkelijk herstel van het paradijs op aarde – zoals de schepper het ooit voor de mensen van alle culturen en religies voorzien had.

Wanneer u voor het geschenk iets terug wilt doen, en het onderzoeksproject Gradido-Academie en haar initiatiefnemers bij hun taken wilt ondersteunen, dan nodigen we u van harte daartoe uit. Elk bedrag helpt ons verder. U vindt onze bankverbinding en PayPal-rekening aan het begin van het boek. Bij voorbaat heel veel dank!

Klaar voor de start...!

En nu vraag ik u het tafeltje voor u in te klappen, de rugleuning van uw stoel rechtop te zetten en uw stoelriem vast te maken. We taxiën gezamenlijk naar de startbaan naar een toekomst, waarin niets meer zo zal zijn zoals vroeger. Een toekomst waarin uw kleinkinderen trots op u zullen zijn, omdat u mee heeft geholpen het roer nog tijdig om te gooien en de route te veranderen: van een helletocht terug naar het paradijs op aarde.

Maar zolang we nog aan de grond staan maken we u met enkele instructies vertrouwd. U komt te weten waarom de omstandigheden vandaag de dag zo zijn zoals ze zijn en waarom het beslist niet meer zo verder kan...

Hoofdstuk 1 – Hoe het gegarandeerd niet kan doorgaan

*»We zijn sterrenstof, we zijn van goud, gevangen in handel met de duivel,
en we moeten terugkeren naar de tuin (van Eden).«*

*(We are stardust, we are golden, we are caught in the devil's bargain,
and we got to get ourselves back to the garden.)*

*– Uit het Lied »Woodstock«
van Joni Mitchell*

De door mensen geconstrueerde hedendaagse economie functioneert totaal anders dan de natuur. Beter gezegd: ze functioneert niet! Want wanneer momenteel twee derde van de mensheid beneden de armoedegrens leeft, 24.000 mensen per dag verhongeren en daarbij ook nog onze leefomgeving wordt vernietigd, dan kan men niet van een functionerend economisch systeem spreken.

Het huidige geld ontstaat door schulden

Wist u, dat ons huidige geld in eerste instantie door schulden wordt gecreëerd? Vereenvoudigd kan men het als volgt verduidelijken: twee mensen hebben elk een bankrekening, beide met het saldo »Nul«. Nu vindt er een transactie plaats, en de een maakt vervolgens aan de ander een bedrag over van € 100. Daarna heeft de één een plus van € 100 op zijn rekening en de ander een minus van € 100. Op deze manier werd geld gecreëerd war er voorheen nog niet was. In de vaktaal noemt men dit *girale geldschepping*. Zouden de beide personen aansluitend nog een transactie met hetzelfde bedrag afwickelen, dan zouden beide rekeningen weer vereffend zijn en het zojuist gemaakte geld zou zijn verdwenen. Men kan zich ook voorstellen, dat heel veel mensen aan de markt deelnemen en de transacties min of meer in evenwicht zijn. Een perfect betalingssysteem, nietwaar?

Enkele mensen zullen succesvoller zijn dan andere. Dat zal ertoe leiden dat zich steeds meer geld op hun rekening opstapelt, terwijl anderen de daartoe behorende schulden hebben. In dit systeem betekent de rijkdom van de een altijd de schuld van vele anderen. Ja, het betekent zelfs, dat economie bedrijven alleen met schulden mogelijk is. En omdat de succesrijken hun vaardigheden voortdurend verbeteren en daardoor nog meer geld krijgen, concentreert het geld zich steeds meer.

Nu zouden enkele van de succesvolle op het idee kunnen komen ook hun kwaliteiten te verbeteren, om op die manier ook meer geld aan te trekken. Met veel inspanning en energie kan het de een of ander ook lukken. Over deze mensen leest men dan in de

beroemde succesverhalen. Maar de overgrote meerderheid zal daarin, puur op basis van het systeem, niet slagen. Want het schuldgeld-systeem verlangt dat de meerderheid schuld moet hebben om de tegoeden van de weinigen te compenseren. Om dit feit te compenseren, draagt de staat plaatsvervangend de schulden voor hun burgers. Vrijwel alle staten hebben schuld, zelfs – en vooral – de rijke landen. En... meer dan twee-derde van de mensheid leeft beneden de armoedegrens...

De grootste vermogens van deze wereld bevinden zich in het bezit van slechts een paar superrijke families. Maar voordat we op het idee komen deze families de schuld te geven, dienen we voor ogen te houden dat we allemaal medespelers in dit grote spel zijn. Zouden deze superrijke families er niet zijn, dan zouden er nog steeds mensen slimmer gebruik van het systeem maken dan anderen, en meer geld aantrekken. De verhoudingen zouden nog steeds hetzelfde zijn, alleen de namen van de superrijken zouden verschillen. Want de situaties die we momenteel beleven zijn het logische gevolg van een geldsysteem, wiens geld door schulden worden gecreëerd.

Vaak wordt beweerd dat de huidige verhoudingen door rente en rente-op-rente voortgebracht worden. Het is weliswaar juist dat de rente en rente-op-rente de ontwikkeling versterken, maar de huidige verhoudingen zouden ook zonder het invoeren van de rente zijn ontstaan. Maken we ons zelf niets wijs: er zijn landen waar de rente verboden is, en ook in deze landen zijn er enkele weinige superrijken en zeer veel arme mensen. Rente en rente-op-rente zijn niet de »Hoofdfouten van het geldsysteem«. Ze versterken slechts de logische effecten die in elke vorm van krediet-geldschepping onvermijdelijk optreden.

„Wanneer dat zo zou zijn“, hoor ik u nu zeggen, „dan zou toch vrijwel ieder mens schulden op de bankrekening hebben? Maar de armste van de armen hebben niet eens een rekening“. Daar heeft u volkomen gelijk in, beste lezer, maar ik heb het al eerder vermeld: plaatsvervangend voor haar burgers hebben de staten schulden op zich genomen. Ze konden niet anders, want de wiskunde verlangt het zo.

In Nederland hebben we op dit moment (december 2015) een schuld van € 28.000 per inwoner (actueel: <http://www.destaatsschuldmetr.nl/>). Dat betekent dat, nog voordat een pasgeboren baby zijn ouders met een eerste schreeuw kan verblijden, het al een schuld heeft van 28.000 euro.

De tegenprestatie voor deze schulden moet de mens in de loop van zijn leven in de vorm van belastingen en andere afdrachten leveren. Het grootste gedeelte van de arbeidsprestatie van de mensen vloeit in deze ‚schadeloosstelling‘, zodat de schulden betaald worden die hij niet eens op zijn rekening ziet.

Niet alleen de belastingen zijn hoog. Ook in de prijzen zijn deze kosten verstopt, want de bedrijven hebben hun geld meestal van de bank of aandeelhouders, die zelfs nog een hogere winst verwachten dan ze bij een bank zouden hebben gekregen. Daar bovenop komen ook nog de belastingen die de bedrijven moeten betalen, die (deels) in de schulden van de staat vloeien. Zelfs wanneer slimme bedrijven relatief weinig belastingen betalen (vrijwel alle zeer grote bedrijven...), dan moeten ze nog steeds salarissen betalen waarop hoge belastingen rusten.

Men kan relatief goed leven in dit systeem wanneer men een goed inkomen heeft. En ook in een verzorgingsstaat als Nederland kunnen ook mensen zonder inkomen (over)leven – door een uitkering. Deze wordt door de staat betaald, die daardoor nog meer schulden maakt of dat geld door (nog) hogere belastingen moet binnenhalen. Dat verhit weer de overbekende discussies. Maar ook het sociale vangnet wordt in landen als Nederland steeds dunner, nog maar te zwijgen over armere landen.

Blijven we nog een moment bij het zogenaamde »goede« inkomen. Goed betekent in deze samenhang »meer dan gemiddeld«. Het kleine woordje »meer« bevat een explosieve lading, want meer als het gemiddelde betekent dat de meerderheid minder heeft. Principieel heeft dat niets slechts te betekenen. De mensen zijn verschillend en hebben ook verschillende behoeften. Doch, wanneer men meer moet hebben dan andere alleen om een aangenaam leven te kunnen leiden, dan betekent dit dat de meerderheid geen aangenaam leven heeft. En aangezien iedereen interesse heeft prettig te leven, is het conflict voorgeprogrammeerd. Zijn naam luidt »concurrentiestrijd«.

Vatten we het tot hier samen:

- Ons geld wordt voor het grootste gedeelte door schulden gecreëerd.
- Omdat sommige mensen geschikter met geld kunnen omgaan dan andere, concentreert het geld zich steeds meer bij een enkeling, terwijl de vele anderen de schulden moeten delen, hetzij in privéschulden dan wel als staatsschuld.
- Dit leidt tot een steeds hardere onderlinge concurrentiestrijd.

Concurrentiestrijd is oorlog

»Soms is het nodig je eraan te herinneren wat concurrentie precies betekent. Zoals Peter Rose, die het simpel verwoordde: Een zal er winnen en een verliezen – en ik geloof dat het beter is de andere kerel te laten verliezen.«

*– Ed Kittrell
Am. Communicatieadviseur*

De concurrentiestrijd begint al in de klas. Wie later iets wil worden moet beter zijn dan de middelmaat. In mijn schooltijd liet je je buurman nog afschrijven, wat vandaag de dag eerder een zeldzaamheid is. De schoolkameraad is een concurrent geworden.

Maar stop, hier moet ik mezelf corrigeren: de concurrentiestrijd is in veel gevallen al beslist voordat de kinderen naar school gaan. De herkomst is grotendeels bepalend welke loopbaan het kind later zal krijgen, we hebben nl. een klassenmaatschappij. Of het kind later tot de »upper class«, de arbeidersklasse of de uitkeringsgerechtigden zal behoren, is in principe al bij de geboorte bepaald. Er zijn weliswaar droomcarrières, maar dat zijn er niet bijzonder veel.

*»We leven in een system, waar je een fiets moet zijn
of anders onder de wielen komt.«*

*– Friedrich Nietzsche
Filosoof, Stateloos*

Gaan we nog een stapje verder. De steeds hardere concurrentiestrijd vindt natuurlijk net zo goed plaats in het kleine als in het grote. Op het niveau van de individuele mens betekent het steeds grotere inkomensverschillen. Op het niveau van de bedrijven beleven we een steeds hardere verdringingsstrijd en vijandelijke overnames. De groten vreten de kleinen. En op het niveau van de landen toont zich de concurrentiestrijd in de vorm van oorlogen (economische oorlogen en andere gewapende conflicten). De meeste oorlogen worden tegenwoordig gevoerd om, hetzij toegang tot de belangrijkste grondstoffen, zoals bijv. olie, te krijgen dan wel om de eigen machtspositie te versterken.

»Wanneer de een daarbuiten de ander niet slaat, omdat hij het gevoel heeft Jezus te moeten spelen, dan wordt hij zelf geslagen. Dat is de simpele waarheid.«

*– Helmut O. Maucher
Duits Topmanager*

Wie hierbij altijd tekortgekomen is, is de natuur. Maar die maat is intussen overvol. De natuur begint zich steeds sterker te verzetten. We ondervinden dit in de toename van de wereldwijde natuurrampen. Geen plaats op aarde is meer veilig. En ook de »kleine« mensen zijn altijd de dupe geworden. Ze hebben altijd de spelletjes van de »groten« te verduren gehad. Maar laten we ook hier niet met de vinger wijzen! Ook de »kleinen« hebben hun aandeel aan het grote spel bijgedragen, alleen al omdat ze zwijgzaam meegespeeld hebben.

Wellicht heeft alles zo moeten zijn, zodat de mensheid in haar evolutie vooruit kan komen. Anders is het nauwelijks te verklaren dat de natuur zo lang heeft toegekeken en zich niet eerder geweerd heeft. Wanneer we ervan uit gaan dat ons universum en onze aarde niet door toeval zijn ontstaan, maar dat zich hier een »hoger« plan ontvouwt, dan zou ook de huidige situatie een onderdeel van het plan kunnen zijn.

Om ons verder te ontwikkelen moeten we onze comfortzone verlaten. Tot nu toe verlaten de meeste mensen deze zone pas wanneer het bijna te laat is. Wanneer we ons niet vrijwillig verder ontwikkelen, dan moet mogelijkserwijs een ons liefhebbende schepper ons een handje helpen.

*»Wie toekomstig niet de nummer één of twee in het winkelschap is,
kan beter direct weer inpakken.«*

*– Tim Crull
Chief Executive Officer Nestlé USA*

Enige tijd geleden hoorde ik een interessante uitzending op de radio. Er werd bericht, dat drie grote Duitse automerken in het afgelopen jaar recordwinsten hadden gemaakt. Daimler-Benz eindigde op de derde plaats. In plaats van zich over het goede resultaat te

verheugen, bekritiseerden de beleggers de directie omdat het Daimler niet gelukt was op de eerste plaats te komen.

Het idee van concurrentiestrijd of competitie berust op een illusie. Er wordt gesuggereerd, dat het iedereen kan lukken aan de top te komen. Hiervoor worden dan aangrijpende voorbeelden gegeven: mensen, die in armoede zijn opgegroeid, worden, met persoonlijke inzet en wat geluk, miljonair, popster, acteur, sportman, internetgoeroe, topmanager... het sprookje van de bordenwasser die miljonair werd is nog steeds zeer geliefd. De weinige mensen die dat voor elkaar gekregen hebben, kunnen we aan de vingers van een hand aftellen. De andere zeven miljard passen niet in die hand...

Het menselijke verstand laat zich mooi bij de neus nemen. Onze industriële maatschappij is een piramidespel: een kaartenhuis, gebaseerd op concurrentiestrijd en de leugen dat het iedereen kan lukken aan de top te komen.

En omdat vrijwel iedereen druk doende is zijn familie te onderhouden, carrière te maken en een stukje van de koek bemachtigen, gunnen zich maar weinig mensen de tijd een stapje terug te doen om zich het spel eens vanuit een ander perspectief te bekijken. Wie het desondanks toch doet, moet heel voorzichtig zijn, want het kon wel eens gevaarlijk worden! Wanneer men het spel eenmaal begrepen heeft, zal het mogelijk moeilijker worden nog mee te spelen.

Maar de dingen worden voortdurend duidelijker. Steeds meer mensen doorzien dat het oude spel niet meer kan functioneren, en dat het alleen nog maar een kwestie van tijd is voordat het kaartenhuis instort. Een evolutionair tijdvenster begint zich te openen: meer en meer mensen merken dat er iets niet klopt, en zoeken naar oplossingen. En die zijn er! We zijn echter al duizenden jaren zo competitief, dat nu ook de oplossingen met elkaar concurreren, we kennen tenslotte niets anders en samenwerking moet eerst nog geleerd worden. Doch, dankbaarheid en waardering voor andere ideeën en anders denkende mensen groeien voortdurend. De goede tijden voor »wereldverbeteraars« zijn begonnen.

Laat ons nog een stapje verder gaan en kijken welke dogma's, illusies en concepten ertoe geleid hebben geld door schuld te scheppen, en de concurrentiestrijd een dergelijke gewichtigheid in onze samenleving toe te kennen.

Het Nulsomspel-Dogma en het concept van het negatieve

»Op een dag zal men officieel moeten toegeven dat datgene wat wij als realiteit hebben gedoopt, een nog grotere illusie is dan de droomwereld.«

– Salvador Dali

Spaanse Schilder, Schrijver en Beeldhouwer

De levende natuur, zoals wij haar meemaken, is altijd positief. Negatieve getallen zijn een wiskundig concept om complexe kwesties eenvoudig beschrijven te kunnen. In de natuur komen ze niet voor. Of heeft u wel eens een appelboom gezien waaraan minus honderd appels hingen? Beslist niet. Al het materiële dat wij kennen is in een positieve

hoeveelheid beschikbaar. Of hangt er een positief aantal appels aan een boom, of er hangt er geen.

Wanneer de natuur nieuwe producten creëert, bijv. appels, dan ontstaan er geen negatieve appels aan de andere kant. De appelboom hoeft ook geen krediet op te nemen om appels te kunnen produceren, en het hoeft ook geen belastingen te betalen. Zij leeft eenvoudig en passend bij haar wezen, in overeenstemming met de natuur – en daardoor ontstaat schepping.

Daarentegen wordt ons geld, zoals reeds beschreven, door schulden gecreëerd. Het tegoed van de één is het tekort van de ander, of rekenkundig uitgedrukt: het plus van de één is het minus van de ander. Opgeteld vereffenen zich de tegoeden en schulden tot het bedrag »nul«. Deze stand van zaken noemt in de economie de wet van de balans. En in de speltheorie is er sprake van het zogenaamde »Nulsomspel«. Daarachter staat het wereldbeeld dat de mens zelf geen scheppende capaciteiten heeft, dus niets creëren kan. Conform het nulsomspel moet men aan de ene kant wat wegnemen om aan de andere iets te kunnen toevoegen.

Daarom is het voor ons begrijpelijk dat we de natuur moeten beroven om ons zelf comfort te verschaffen; dat we de mensen in de derde wereld moeten uitbuiten om ons welvaart te bezorgen – kortom: dat andere moeten verliezen wanneer wij willen winnen.

Waarschijnlijk is u het nulsomspel nog nooit opgevallen. In het leven treffen we het overall aan, zodat het voor ons iets vanzelfsprekends geworden is. Het menselijke verstand is gewend in tegenstellingen te denken: links en rechts, boven en beneden, arm en rijk, licht en donker, dood en levend. Om deze tegendelen te kunnen kwantificeren, werden de negatieve getallen bedacht. Het getal »nul« representeert daarbij de centrale resp. »normale« toestand.

Voorbeelden voor het veronderstelde negatieve, en de tegenstellingen

Het nulpunt voor de temperatuurmeting werd willekeurig voor het vriespunt van water bepaald. Daarmee heeft men negatieve en positieve temperatuur gedefinieerd. Dat is voor ons in het dagelijkse leven praktisch, omdat we er het voor ons belangrijke verschil »Water – IJs« mee markeren, maar in werkelijkheid wordt het absolute nulpunt nergens bereikt. Slechts met grote moeite kan men het benaderen. Het vriespunt van water ligt daadwerkelijk bij (plus) 273° Kelvin.

De lading van elektronen heeft men willekeurig als negatief gedefinieerd. De minpool in de elektriciteit is in werkelijkheid een overschot aan elektronen, dat naar compensatie streeft.

Dag en nacht worden als tegenpool gezien, maar het zijn slechts de beide zijden van de onze aarde. Ook is de schaduw niet het tegendeel van licht. Schaduwen zijn plaatsen met minder licht dan de omgeving.

Er wordt gesuggereerd dat we in een wereld van tegenstellingen leven. Daarbij is het denken in contrasten slechts een methode van ons verstand om verschillen gewaar te worden.

Wat is het biologische verschil tussen een Afrikaan en een Europeaan? In principe alleen de huidskleur. Voor 99,99 % zijn beide rassen identiek. Doch, het menselijke verstand focust op het kleine verschil van 0,01% om een tegenstelling te creëren en – erger nog – rassenconflicten daaruit af te leiden.

Hoe groot mag het verschil wel niet zijn tussen de beide christelijke confessies? Waarschijnlijk ook niet meer dan 0,01%. En toch worden daarvoor religieuze oorlogen gevoerd en ontelbare mensen vermoord

Mensen met andere geloofsovertuigingen, wereldbeelden en politieke voorkeuren zijn nog steeds mens, met minder dan 0,01% verschil. Ons verstand is een uiterst precies instrument om de kleinste verschillen te herkennen. De gemeenschappelijkheden herkennen we echter veel beter met ons hart. „Men kan met hart heel goed zien, het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar“, laat Antoine de Saint-Exupéry zijn kleine prins zeggen. .

Zou het kunnen, dat we de economie met meer hart en ziel moeten bedrijven, wanneer we de gemeenschappelijke interesses van de mensen en de natuur duurzaam willen bevorderen?

- Het nulsomspel-dogma is tegennatuurlijk. Het leidt tot roof, uitbuiting en strijd.
- De door ons beleefde natuur is altijd positief.
- Het verstand neemt verschillen waar, het hart overeenstemmingen
- We hebben een geld- en economisch systeem nodig, waarbij het hart en het verstand zich symbiotisch aanvullen.

De hypothese van de schaarste

»Economie is de wetenschap van het beheren van maatschappelijke hulpmiddelen.

– N. Gregory Mankiw:
Fundamenten van de Economie

Uit het nulsomspel-dogma volgt de *hypothese of veronderstelling*, dat er nooit genoeg voor allemaal is: de hypothese van de schaarste. De economie wordt vaak gedefinieerd als de »Leer van de verdeling van de schaarse middelen«.

Wat is een hypothese? In wetenschappelijke studies is het gebruikelijk van hypothesen uit te gaan. Het zijn condities waarvan men aanneemt dat ze algemeen geldend zijn. Is de hypothese juist, dan kan men daarop theorieën bouwen die tot belangrijke conclusies kunnen leiden. Is de hypothese echter onjuist, dan valt de hele gedachtenconstructie als in een kaartenhuis in elkaar.

Een geliefde methode om ons de hypothese van schaarste plausibel te maken, is aan onze hebzucht te appelleren. Men suggereert ons dingen te wensen die niemand nodig heeft:

overdreven luxe huizen, auto's, juwelen en andere prullaria... zulke zaken zijn heel aardig, maar natuurlijk kan niet iedereen deze bezitten. Maar zijn ze het waard om er een dogma aan op te hangen, op basis waarvan elke dag 24.000 mensen verhongeren? Want, iemand moet de schulden op zich nemen...

Het is in feite nog erger: om het bouwwerk van economie-leer niet compleet in te laten storten, moet men de schaarste met alle macht in stand houden – desnoods met geweld. Veel middelen die van nature in overvloed aanwezig zijn, worden kunstmatig krap gehouden.

Drinkwater

Natuurlijke beken worden in de kanalisatie geleid. Lucht en bodem worden door chemie vergiftigd, zodat de waterbronnen toxisch belast worden. Steeds minder bronnen leveren daardoor nog drinkwater.

Daarbij komt dat door de onnatuurlijke landbouw de waterspiegel verder daalt en de bodem aangetast wordt. Publieke watervoorzieningen worden naar het model van de Cross-Border-Leasing naar het buitenland verkocht (bijv. van Duitsland naar de V.S.) en moeten dan duur gehuurd worden.

Land

Steeds meer landoppervlakte wordt met beton bedekt. Het regenwoud wordt gekapt. Veel landbouwgrond wordt voor de biodieselproductie misbruikt, waardoor ze voor de levensmiddelenproductie afvallen.

Zaaigoed

Het door de natuur gecreëerde zaad wordt door genetische manipulatie vernietigd en in zogenaamd »Terminator-Zaaigoed« veranderd. Het zaad van de planten die daaruit voortkomt, is zelf niet meer kiemkrachtig.

Voeding

De boven genoemde punten leiden allen reeds tot een kunstmatige vermindering van het voedsel. Er wordt gesuggereerd dat het voeden van de wereld alleen met chemie en zogenaamde »groene technologie« gegarandeerd kan worden. In werkelijkheid is juist het tegendeel is het geval. En het gaat nog verder...

Bijensterfte

Klaarblijkelijk sterven momenteel steeds meer bijen aan een onbekende ziekte. Zonder bijen geen natuurlijke bestuiving van de bloesems en geen natuurlijke vruchten, geen natuurlijke aanwas van de planten. We hoeven niet meer verbaasd te zijn, wanneer de genetische industrie ons met meer „groene technologieën“ dure oplossingen belooft.

Bio-industrie

De overdreven consumptie van dierlijke producten (vlees, melk, eieren etc.) veroorzaakt niet alleen onvoorstelbaar lijden bij de betroffenen dieren. De bio-industrie levert ook nog een veel hogere milieubelasting op dan alle auto's samen. Gemiddeld verbruikt de productie van dierlijke producten een veelvoud aan grondstoffen, zoals water en energie, in vergelijking tot plantaardig voedsel met gelijkwaardige voedingswaarde. Met hoofdzakelijk plantaardig eten kunnen we wereldwijd van meer dan dertig maal zoveel

mensen de honger stillen, die zich daarmee bovendien afwisselender, smaakvoller en gezonder zouden voeden.

Energie

In plaats van onderzoek en ontwikkeling van werkelijk alternatieve en milieuvriendelijke energiebronnen te stimuleren, gebruikt men de (zogenaamde...) afname van olievoorraden als excuus om waardevolle akkerlanden voor de aanbouw van biodiesel te misbruiken en bovendien het kostbare regenwoud te ontbossen.

Lucht

A propos regenwoud – de groene longen van de aarde! Wat gebeurt er wanneer van een organisme de longen vernietigd worden? Juist, het stikt. Door het kappen van het regenwoud dreigen we ons zelf de lucht af te snijden. Daarbij komen de uitlaatgassen van de industrie, auto's en bio-industrie, nog los van andere 'onbekende' zaken die de kwaliteit van de lucht aantasten.

We zouden nog veel voorbeelden kunnen aanhalen, het gaat hier echter niet om volledigheid maar om het principe te verduidelijken.

Vatten we het weer samen:

- Het nulsomspel is tegen de natuur. De voor ons zichtbare natuur is altijd positief.
- Het nulsomspel veroorzaakt uitbuiting – zowel van de natuur als van de medemensen.
- De veronderstelling van de schaarste leidt tot een tegennatuurlijke economie, wiens vertegenwoordigers er niet voor terugschrikken vrijwel alle goederen kunstmatig te verkrappen.

De opgedrongen groei-obsessie

»Duitsland, het gaat om groei...«

*- Angela Merkel
Duitse Bondskanselier*

De natuur groeit voortdurend. Elke cel, elke plant, elk dier en elke mens hebben één ding gemeenschappelijk: groei. Elke zeven jaar vernieuwen zich al onze lichaamscellen. Maar dat is slechts de helft van de waarheid – hier de andere: de natuur vergaat voortdurend. In de mate waarin de nieuwe cellen ontstaan, sterven de oude af. Dit noemen we de kringloop van het leven, de cirkel van worden en vergaan. Zonder deze vergankelijkheid zou de aarde al lang uit haar voegen zijn gebarsten. Deze kringloop garandeert dat er enerzijds voldoende van alles is, en anderzijds al het overvloedige verdwijnt. Een zelfregulerend systeem.

Wat heeft de leer van de economie daarvan opgestoken? Helaas, helemaal niets! De opgedrongen groei-obsessie leidt tot steeds meer uitbuiting, milieuverontreiniging, verdringingscompetitie – en tot oorlog om de steeds schaarser wordende natuurlijke

grondstoffen. Misschien was de groei nog heel zinvol toen nog maar weinig mensen de aarde bevolkten. Op die manier kon men zich over de hele aardbol verspreiden. Maar we weten dat natuurlijke systemen moeten veranderen, wanneer ze de grenzen van groei bereiken. Proberen ze dan nog verder te groeien, storten ze in elkaar.

De natuur geeft ons ook hier het goede voorbeeld. Het toverwoord heet symbiose. De verschillende deelnemers in een ecologisch systeem coöpereren voor het welzijn van allen en behouden daarmee de gemeenschappelijke levensbasis. Hoe overduidelijk dit ook is, het wordt door ons mensen vrijwel niet toegepast.

Nog steeds prijzen de politici de economische groei als het hoogste goed. Ja, ze prijzen zelfs de groei-competitie tussen de volkeren: een land met hoge groeicijfers geniet wereldwijd veel aanzien en bij banken een goede kredietwaardigheid.

Met de economische groei wordt natuurlijk niet de kringloop van worden en vergaan bedoeld. Want conform het nulsomspel-principe wordt de vergankelijkheid van de groei afgetrokken. Een bedrijf dat gelijktijdig groeit en krimpt, dat zich dus voortdurend vernieuwt en gezond houdt, wordt in de balans niet als groeiend gezien maar als stagnerend. En stagnatie betekent teruggang in een door concurrentie beheerste markt.

»Groei omwille van groei is de ideologie van de kanker cel.«

– Edward Abbey

Am. Natuuronderzoeker, Filosoof en Schrijver

U kent beslist de exponentiele functie. Misschien niet het begrip maar wel de uitwerking. Stelt u zich een snee brood voor in de broodtrommel. Een schimmelspoor heeft zich daar genesteld en de schimmel begint te groeien. Nemen we aan dat deze zich elk uur verdubbelt. Na twee uur is het vier, dan acht, zestien, tweeëndertig en na tien uur 1024 keer zo groot geworden.

Misschien is er nog steeds niets te zien. Maar het gaat verder: tweeduizend, vierduizend, achtduizend... en na in totaal twintig verdubbelingen zijn we bij één miljoen. Op een bepaald moment kan men de eerste schimmel zien, en dan valt er niets meer te redden, en het duurt niet meer lang totdat het brood volledig beschimmeld is.

Drie fasen kenmerken de exponentiële functie:

- Eerst lijkt er lange tijd helemaal niets te gebeuren
- Dan begint men iets te zien
- Vervolgens gaat het snel – tot aan de grenzen van de groei.

Een ander voorbeeld: in een wonderschoon meer laat een vogel in het voorjaar iets vallen. Daarin bevindt zich het zaad van een agressieve waterlelie. Deze lelie heeft de eigenschap zich elke week te verdubbelen. Na tien weken zijn er duizend waterlelies. Nog ziet alles er heel fraai uit. Maar na in totaal vijf maanden, het is inmiddels augustus, zijn er al een miljoen. Nu is er ca. 3% van het meer met lelies bedekt, en dus 97% van de oppervlakte nog vrij. Maar nu gaat het heel snel: 6 %, 12 %, 24 %, 48 %, 96 % – boem! Eind september is het hele meer met lelies bedolven. Twee weken voorheen zag alles er nog prima uit: driekwart van het water was nog vrij. De volle omvang van de catastrofe

werd pas in de laatste dagen zichtbaar. Een pientere toeschouwer had dit al in april kunnen voorzien, op en tijdstip waarop men nog iets had kunnen doen. Waarschijnlijk zou men hem voor zwartkijker uitgemaakt hebben.

Hetzelfde gebeurt bij de economische groei. Het principe is hetzelfde, het gaat alleen wat langzamer. Bij vijf procent groei is er een verdubbeling na vijftien jaar, oftewel iedereen moet met alles twee keer zoveel besteden. Na 30 jaar is het viervoudig, na 45 jaar achtvoudig... en na 150 jaar een duizendvoud...

Patenten

Oorspronkelijk werd het patentrecht, net zoals het auteursrecht, geïntroduceerd met de intentie het geestelijke eigendom van de uitvinder te beschermen, zodat hij niet door gewiekste zakenmensen bedrogen en uitgebuit kon worden. Echter, zoals met vele wetten, zijn de gevolgen precies tegenovergesteld. Het recht krijgt in onze maatschappij diegene die over meer financiële middelen beschikt en zich de betere advocaten kan veroorloven.

Op deze manier is een bedrijf erin geslaagd een patent op leven te verwerven. Met de uitvlucht pesticiden en onkruidverdelgers tegen ongedierte te ontwikkelen, verandert men de genen van planten en dieren en laat men deze patenteren. In veel gevallen fabriceert men hiermee het zogenaamde steriele terminator-zaad. Dit wordt nadrukkelijk door de producenten gewenst, want de boeren moeten nu telkens opnieuw zaad kopen. Mocht het een teler desondanks lukken uit de vruchten nieuw zaadgoed te halen, dan maakt hij inbreuk op het patentrecht en wordt tot hoge (geld)straffen veroordeeld.

Dit gaat inmiddels zo ver, dat boeren worden veroordeeld wiens traditioneel bewerkte grond door een gen-akker in de buurt, door bijen of bestuiving, verontreinigd wordt! Eigenlijk zou de boer schadeloos moeten worden gesteld, want zijn oogst werd tegen zijn wil met genetisch gemanipuleerd zaad bedorven. De wereld op zijn kop...

Men kan zich goed voorstellen wat er gebeurt wanneer het natuurlijke proces van zaadwinning bij steeds meer planten afgebroken wordt. Aan de ene kant brengen enkele weinige bedrijven de complete wereldvoedselvoorziening onder hun controle, en aan de andere kant kan een kleine fout in de productie ertoe leiden dat ook het gekochte zaad niet meer functioneert of, erger nog, allerlei andere negatieve eigenschappen openbaart. Nog afgezien van de gevolgen van het gen-voer voor de gezondheid van dieren en dus ook van de mensen die het vlees eten. Me het nuttigen van plantaardig voedsel zouden de gevolgen nog kunnen verhevigen.

Ook op ander terrein kunnen patenten de technologische ontwikkeling enorm hinderen. Er zijn duizenden gevallen bekend, waar uitvindingen die de mensheid vooruit zouden hebben gebracht, gepatenteerd werden en in een bureaula zijn verdwenen, omdat ze tegen het zakelijk belang van enkele firma's indruisten.

Waarom hebben we na meer dan 120 jaar nog steeds auto's met een verbrandingsmotor?
Waarom komen er geen subsidies voor echte milieuvriendelijke energievormen? Waarom
worden onderzoekers in deze categorie niet alleen genegeerd maar ook nog bedreigd...?

Eigendom

*»De aarde behoort niet tot de mensen – de mens behoort tot de aarde.
Alles is met elkaar verbonden zoals het bloed families verbindt.«*

– Indiaanse Wijsheid

Kan er trouwens zoiets als eigendom bestaan? Is niet elk eigendom ooit van de algemeenheid geroofd? In het Wilde Westen gold het recht dat men land kon claimen, wanneer men de grenzen met vier paaltjes markeerde. Was men in staat zijn gebied te verdedigen en protesteerde niemand anders binnen een bepaalde termijn, dan werd het eigendom. Natuurlijk hadden de Indianen geen beroepsrecht. Op deze manier is overal op de wereld privébezit ontstaan.

Het woord »privé« komt van het Latijnse »privare«, en dat betekent »roven«. Privé eigendom is dus geroofd eigendom. Zelfs wanneer men tegenwoordig een stuk land koopt, is dat vroeger ooit geroofd. Hoewel de vorige bezitters het ooit „rechtmatig“ verworven of geërfd hebben, dan was er ooit iemand aan het begin van de keten, die het op de Wilde Westen manier van de gemeenschap heeft gestolen.

Momenteel zijn er initiatieven land te kopen om het voor verwoesting te beschermen. Ofschoon het wettelijk een koop betreft, heeft het de essentie van een voogdijschap. De kopers zien zich als de hoeders van de schepping. In de toekomst zouden eigenlijk alle eigendomssituaties in voogdijschappen veranderd moeten worden.

Zo bezien kan er geestelijk noch fysiek eigendom bestaan. Alle gedachten, ideeën en uitvindingen stammen uit een gezamenlijk gedachtegoed, het »morfogenetische veld«, zoals Rupert Sheldrake het noemt. Daardoor komt het, dat vaak op hetzelfde moment verschillende mensen op verschillende plaatsen dezelfde uitvinding maken of ontdekking doen. U kent het spreekwoord: »de uitvinding lag in de lucht«. Aan wie behoort de uitvinding nu toe? Diegene, die het een paar dagen tevoren is »ingevallen«? Of diegene, die geraffineerd genoeg was het zo snel als mogelijk aan te melden? Of diegene die de betere patentadvocaten kan betalen en langere processen kan voeren?

Bovendien betreft het vaak niet om een afzonderlijke uitvinding. Elke belangrijke uitvinding is gedaan met behulp van de kennis die er al was. De uitvinder heeft misschien natuurkunde gestudeerd en kan op de kennis van hele generaties van onderzoekers terugrijpen. Misschien is hij een geniale dissident en voegt hij inzichten uit verschillende disciplines op een onconventionele manier samen, zodat iets geheel nieuws ontstaat. Mag hij alleen met de eer strijken of behoort het ook de anderen toe? En hoe zit het met de levenspartners? Albert Einsteins eerste vrouw was ook natuurkundige en heeft veel aan zijn onderzoek bijgedragen.

Nog bedenkelijker wordt het, wanneer iemand belangrijke »invallen« heeft gehad, die hij aan derden verkoopt, die deze in de bureaula laten verdwijnen – tot grote schade voor de mensheid en vaak tot groot nadeel voor de natuur. Alle essentiële ontdekkingen behoren daarom toe aan de totale mensheid en niet aan individuen.

En nu klaar voor de start!

De reis begint...

Stelt u zich eens voor dat er ergens aan de rand van het universum een planeet bestaat, wiens bewoners in welvaart en vrede leven, in harmonie met de natuur. Het was niet altijd zo. Ook zij hadden een bewogen verleden met rampen, armoede en oorlog achter de rug.

Maar toen vonden ze de oplossing, die zo eenvoudig is, dat elk kind begrijpen kan omdat ze van de natuur is afgekeken. Intussen zijn de mensen daar gelukkig. Ze hebben medegevoel met elkaar, voor de natuur en voor de bewoners van andere planeten, die nog niet zover zijn als zij.

Daarom doorzoeken ze de sterrenstelsels en vinden ons zonnestelsel met onze prachtige aarde. De mensen op aarde zijn eigenlijk in orde. Eigenlijk! Wanneer ze niet de zeldzame drang zouden hebben alles anders dan de natuur te willen doen.

Men besluit een afgevaardigde naar de aarde te sturen, een zeer goede vriend, die wil helpen...

Hoofdstuk 2 – Joytopia

Wereldwijde Welvaart in Overeenstemming met de Natuur

Een visionair kort verhaal

De ontmoeting

Recent had ik een droom; beter gezegd, een dagdroom. Ik ging alleen wandelen in het bos en genoot van de natuur. Opeens bemerkte ik dat er iemand lichtvoetig naast me liep. Hij was twee meter groot, met een getinte huidskleur en had een atletische lichaamsbouw. Hij was gekleed in een soort goudkleurig broekpak. Hoewel hij er uitzag als een mens, scheen hij niet van deze wereld te zijn. Hij straalde iets vrolijks, ja bijna uitbundigs uit, op een manier die men maar zelden op aarde ziet. Toen ik hem aankeek moest ik spontaan lachen. Het was een hartelijk en opgewekt lachen, uit pure vreugde over de aanblik van deze vriendelijke vreemdeling.

„Verontschuldigt u mij alstublieft, ik wilde u niet uitlachen“, legde ik uit toen ik weer wat bedaard was. „Ik ben alleen zeer verrast door uw plotselinge verschijning.“

„Zo vergaat het velen op deze planeet“, antwoordde hij vrolijk. „De meeste aardbewoners reageren zoals u, slechts weinigen lopen verschrikt weg of worden agressief.“

„U komt niet van hier?“ vroeg ik onzeker.

"Ik kom van Joytopia, een land op de planeet Freegaia aan de rand van het sterrenstelsel. Door een sprong in het ruimte-tijdcontinuüm ben ik hier beland. Mijn naam is Goodfriend, Very Goodfriend."

„Hoe heeft u zo snel onze taal geleerd?“

„Wij hebben op het moment telepathisch contact met elkaar. Wij sturen elkaar gedachten en onze hersenen vertalen het in taal. Dat functioneert hetzelfde met beelden, tonen, geuren en tast. Ziet u...“

Ik zag helemaal niets! Hij was verdwenen. Verbaasd en aangedaan ging ik verder. Had ik me dat zonet ingebeeld? Zou ik niet eens een dokter moeten opzoeken? Ik kon er beter niemand over vertellen en de gebeurtenis zo snel mogelijk vergeten.

„Ik heb u wat meegebracht, een geschenk!“ hoorde ik Very zeggen.

„Waarheen was u zo plotseling verdwenen?“

„Ik was kort naar huis om iets voor u te halen.“

„Dat duurt toch jaren? Ik bedoel, de hoogst te bereiken snelheid...“

„Wij reizen in gedachten. Gedachten zijn zoals bekend vrij. Ruimte- en tijdsgrenzen bestaan alleen wanneer men zo van tevoren heeft bedacht. We hadden vroeger ook veel bedachte grenzen. Ons beperkte denken had onze planeet net zo gevormd zoals jullie nu jullie planeet vormgeven. Probeer het zelf“ – hij was intussen op „jij” overgegaan – „jij ziet me, omdat je denkt dat je me ziet.“

Terwijl hij dat zei kwam ons een fietser tegemoet. Hij groette kort en reed dwars door Very heen...

„Begrijp je het nu?“ vroeg hij.

„Ja.“

„Ik heb je wat meegebracht, een gedachte.“

„Welke gedachte?“

„De gedachte dat alles mogelijk is, wat je je kunt voorstellen. Alles wat je kunt bedenken wordt realiteit! Alles wat je je wenst, zal gebeuren, wanneer je je het kunt voorstellen.“

„Dan wens ik me 10 miljoen euro!“

„Prima!“

„Hoezo prima? Zoiets functioneert? Dat kan ik me niet voorstellen!“

„Precies!“

Ik schaamde me.

„Andere konden het zich voorstellen en zijn miljonair geworden, maar misschien is het niet echt je wens miljonair te worden. Wat wens je je dan het vurigst?“

„Het liefste zou ik willen, dat alle mensen rijk zouden zijn en iedereen datgene kon doen wat hij in zijn hart graag zou doen, zonder andere mensen of de natuur daarbij te beschadigen.“

„Ik stel voor dat we een reis maken. Op onze planeet Freegaia hebben we dit doel al bereikt. Je hoeft het alleen maar af te kijken en op de aarde te verspreiden. Dat is ons geschenk aan jullie mensen.“

„Hoe kan ik door dat ruimtetijd-geval...“

„Stel het je voor, ik begeleid je.“

Het was heel merkwaardig. Het leek alsof ik op twee plaatsen gelijktijdig was: terwijl een deel van mij verder door het bos wandelde, vloog het andere met Very door het universum.

Freegaia

We naderden een zonnestelsel, en al snel zweefde ze voor ons: Freegaia, een wonderschone blauwe planeet, vergelijkbaar met onze aarde. Rustig doken we in de atmosfeer en landden midden in een prachtig park. Een onbeschrijflijk heerlijke geur werd door de planten verspreid. Af en toe snelde bijna geluidloos een luchtvaartuig boven onze hoofden.

Midden tussen de planten stonden huizen. Ze zagen er echter niet uit als woningen, want ze waren dusdanig in de natuur ingepast, dat men ze van een afstand niet als huizen waarnam.

De mensen die we tegenkwamen groetten ons vriendelijk. Ze leken zeer gelukkig te zijn en één met de natuur.

„Hoe hebben jullie dat voor elkaar gekregen? Kun je me iets over jullie technologie vertellen?“

„Technologie was hier nooit een probleem,“ zei Very, „het probleem dat we moesten oplossen lag in het denken van de bewoners en de economie. Door het denken in schaarste, hadden onze voorouders een economisch systeem bedacht dat door concurrentiestrijd werd beheerst. Intussen overheerst in ons samenleven, en daardoor onze economie, de gedachte van overvloed, rijkdom en liefde tot de natuur en alles wat bestaat.“

Very gaf een kort overzicht over de geschiedenis van zijn planeet:

„Lang geleden hadden zich enkele rovende, moordende vleeseters – *Ramofl* – steeds meer macht toegeëigend doordat ze, op basis van hun oorlogszuchtige overmacht, zwakkere mensen vermoord en van hun bezittingen beroofd hadden. Er werden enorme wetboeken geschreven, waarin elke kleinigheid geregeld werd, zodat de *Ramofl* elkaar niet opvrat. Want het verstand en de ethiek van de Ramofl waren onvoldoende om vreedzaam met elkaar te leven. In deze wetboeken stonden voorschriften zoals »Je mag niet doden«. Dat diende men de *Ramofl* uitdrukkelijk te vertellen!

Tijdens de rooftochten van de *Ramofl* werden deze wetten weer buiten werking gesteld, dan wel definieerde men de tegenstander als »wilden«, die men moest missioneren of uitroeien. Na de rooftochten werd dezelfde »humane« *Ramofl*-Wet voor iedereen weer ingevoerd. Daarmee werd stabiliteit afgedwongen en de nieuwe machtsverhoudingen in cement gegoten.

De grootste illusie van de *Ramofl* was het schaarste-denken. Er was blijkbaar niet genoeg voor iedereen. Hun meest geliefde bezigheid was daarom de rivaliteit resp. concurrentiestrijd. Er moest altijd een winnaar en een verliezer zijn. Omdat doden verboden was en de meeste »wilden« sowieso al vermoord of bekeerd waren, verlegden ambitieuze *Ramofl* hun activiteiten naar andere terreinen, zoals economie, sport en spel. Met sport en spel konden ze op relatief ongevaarlijke wijze hun concurrentiestrijd uitleven. In de economie voerde het *Ramoflisme* echter tot sociale ongerechtigheid. De kloof tussen arm en rijk werd steeds groter.

Op Freegaia waren er altijd al mensen, die de natuur observeerden en haar wetten probeerden te doorgronden. In vroegere tijden had men hen als ketters verbrand. Maar toen hun inzichten zich militair lieten benutten, werden ze tot wetenschapper benoemd. Natuuronderzoekers die ontdekkingen deden die geen militair nut brachten, werden als charlatan bestempeld en belachelijk gemaakt.

Geleidelijk werd het klimaat *liberaler* en steeds meer landen veranderden in *Democratieën*. Kort voor het begin van het nieuwe tijdperk toonden de waarnemingen van de wetenschappers en de charlatans steeds meer overeenkomsten. Men vond parallellen tussen de natuurwetenschappen, de filosofie en de religies. Deze begon men in de politiek en de economie te introduceren.

Men vergeleek de economie met de natuur:

De natuur produceert uit zichzelf, “van nature”, voedsel, en schenkt het al het leven. Wanneer de natuur normaal functioneert, heerst er overvloed, oftewel, er is meer voedsel dan nodig is. De producten zijn vergankelijk en kunnen slechts een bepaalde periode bewaard blijven.

In de natuur zijn er geen schulden en geen rente. Daarom komen planten en dieren niet op het idee meer te hamsteren dan ze nodig hebben, en zijn er ook geen »arme« of »rijke« planten en dieren.

En nog iets: of en hoe hard dieren voor hun voeding moeten werken, verschilt van dier tot dier. Elk vrij levend dier gedraagt zich conform zijn wezen. Wil men een dier in gevangenschap tot werken dwingen, dan dient het voortdurend aangespoord te worden. Geen enkel dier zou voor het »recht op arbeid« strijden.

Toentertijd kregen de mensen ook nog geen basisinkomen. Ofschoon de staten belastingen van hun burgers verlangden, was het geldtekort zo groot, dat ze elk jaar nieuwe schulden moesten maken. Men lette secuur op de stabiliteit van het geld, wat echter zelden lukte. Het geld werd door schulden geschapen en er was een op rente gebaseerde economie. Zowel de tegoeden als de schulden werden steeds groter. De mensen deden er alles aan zoveel mogelijk geld te verzamelen. De rijken werden steeds rijker, de armen steeds armer.

Wat het werk betreft: de meeste mensen deden soortgelijk werk, wat zelden plezier bracht. Hoewel ze deze arbeid niet graag deden, hadden ze voorheen hard voor het recht op werk gevochten. Ondanks dit recht waren grote gedeelten van de wereldbevolking werkloos. Anderzijds was er een overdaad aan producten- en dienstenaanbod.

De economie gedroeg zich precies tegengesteld aan de natuur. We moesten al onze economische tradities en gewoontes ompolen en in balans met de natuur brengen. Dit besef was de sleutel tot wereldwijde welvaart!

Zo ontwikkelden we ons nieuwe economisch model, dat nu nog steeds op de hele planeet toegepast wordt en alle deelnemers rijkdom en geluk brengt: de Natuurlijke Economie van het Leven.“

Het Joytopia-model

„Joytopia heeft zoals elk land op Freegaia het gezag en het alleenrecht op de geldschepping. Ons geld wordt niet meer door schulden gecreëerd, maar door het leven zelf. De muntsoort is de *Gradido*, wat zoveel als »Dankjewel« betekent. De geldschepping gebeurt volgens eenvoudige regels: voor elke staatsburger worden elke maand 3.000 Gradido geproduceerd.

Eén-derde van dat geld wordt als basisinkomen benut. Het tweede deel voor de staatshuishouding en het derde gedeelte voor het Compensatie en Milieufonds. We noemen het de drievoudige geldcreatie.

In eerste instantie besloten Joytopia en andere landen tot een algemene schuldenverlichting. Om niemand te schaden, kregen alle schuldeisers en crediteuren het aan hen toekomende geld op hun rekening bijgeschreven. Dat mag wat merkwaardig klinken, maar geld is alleen maar een getal in een databank, dat volgens reglementaire overeenkomsten gemaakt wordt. En de landen, die bij ons allemaal de „geldautoriteit“ hebben, hebben dit conform referenda zo besloten.

Daarna werd de op rente gebaseerde economie afgeschaft en enkele *vergankelijke muntsoort ingevoerd*. Vanaf dat moment had het geen zin meer om geld over langere perioden op te potten, omdat het steeds minder wordt.“

„Vergankelijke muntsoort? Bij ons noemen we dat inflatie!“

„Het woord inflatie stamt uit het spraakgebruik van het oude economiemodel en treft de kern niet. Wij spreken van de *Kringloop van het leven*, de natuurlijke *Kringloop van worden en vergaan*.“

„Hoe groot is de vergankelijkheid op Freegaia?“

„Aanvankelijk hebben we wat geëxperimenteerd. Intussen hebben zich alle landen aan 50% per jaar geconformeerd. Dat betekent dat er na een jaar nog de helft van het geld over is.“

„Betekent dat, dat wanneer dit jaar een broodje één Gradido kost, het over drie jaar acht Gradido kost?“

„Gradido is elektronisch geld, en de vergankelijkheid wordt van de rekening afgeboekt. De waarde van de Gradido blijft constant, en dat broodje kost over drie jaar nog steeds één Gradido. We hadden ook een model voor vergankelijk papiergeld ontwikkeld, maar dat werd bij ons nooit gebruikt.“

„Hoe functioneert dat nu in het dagelijkse leven?“

Duizendmaal Dank dat je bij ons bent!

"De staat scheidt voor elke burger elke maand 3 maal 1.000 Gradido. Je weet nog: Gradido betekent Dankjewel. Elke burger heeft het recht op een *Actief Basisinkomen* van 1.000 Gradido. De staat, dus de gemeenschap van alle burgers, bedankt zich bij elk mens: »Duizend maal Dank, dat je bij ons bent!«

Dat basisinkomen van 1.000 Gradido dekt de kosten van levensonderhoud en maakt voor elk mens een waardig leven mogelijk. De tweede lettergreep van Gradido, het »Di« staat voor Dignity, het Engelse woord voor waardigheid. Het recht op een basisinkomen geldt voor iedereen: kinderen, volwassenen en ouderen. Alleenstaande ouders met twee kinderen krijgen bijvoorbeeld 3.000 Gradido per maand.“

„Betreft het hier een *Onvoorwaardelijk Basisinkomen*?“

„Het actieve basisinkomen garandeert een *Onvoorwaardelijke deelname* aan de gemeenschap. Iedereen heeft het recht – niet de plicht – op onvoorwaardelijke deelname. Deze bestaat uit geven en nemen. Elk mens heeft dus het recht volgens *zijn eigen aard* aan het algemeen belang bij te dragen. Tijdens de plaatselijke plenaire bijeenkomsten bespreken we welke taken er zijn, en wie wat uitvoeren kan en wil. Er wordt 20 Gradido per uur betaald. Iedereen mag 50 uur gemeenschapsactiviteiten per maand verrichten en daarmee zijn 1.000 Gradido als Dank verdienen.“

„Hoe zit het met kinderen, oudere en zieke mensen?“

„Iedereen kan naar zijn aard bijdragen. De activiteit moet plezier brengen en energie geven. Niemand hoeft iets te doen wat hij of zij niet graag uitvoert. Dat leidt ertoe, dat de mensen tot op hoge leeftijd zeer fit blijven. Wanneer iemand ziek wordt wil hij desondanks graag iets zinvols bijdragen, want hij weet dat het hem stimuleert en vreugde geeft. En wanneer het echt niet gaat, dan wordt het basisinkomen vanzelfsprekend verder betaald.

Kinderen willen, naar gelang hun leeftijd, ook graag bijdragen. Kinderen die op jonge leeftijd al iets belangrijks mogen doen beleven daar veel plezier aan. Het sterkt het zelfbewustzijn en verantwoordelijkheidsgevoel, en bovendien blijven ze gezonder.“

„Jij vertelde, dat ieder het recht op onvoorwaardelijke deelname heeft, maar niet de plicht. Wie zou het dan niet willen?“

„Sommigen prefereren het al hun tijd in hun beroep te besteden. Omdat ze er meer verdienen, omdat ze daar meer nodig zijn, omdat ze er meer lol in hebben, of om welke reden dan ook. Iedereen kan daarin vrij kiezen.“

„Dan kan er dus helemaal geen werkloosheid meer zijn!“

„Geen werkloosheid, geen pensioenproblemen, een betere gezondheid, meer vrije tijd. Het actieve basisinkomen heeft veel voordelen.“

„Tegenstanders van het onvoorwaardelijke basisinkomen zeggen, dat er mogelijkwijs niet voldoende geproduceerd wordt, omdat te veel mensen lui zullen worden. “

„Juist daarom hebben wij het actieve basisinkomen ingevoerd. Geven en nemen horen bij elkaar. Wij zijn vrijwel volkomen vrij te kiezen hoe we bijdragen, maar we dienen iets in te brengen wanneer we geld willen verdienen. Of we nu aan het algemeen belang meehelpen of in de vrije markt actief zijn, of beide: het is zoals in de natuur. Iedereen volgens zijn eigen geaardheid. Wie graag brood bakt, bakt brood; wie graag musiceert, maakt muziek. Veel mensen oefenen meerdere beroepen uit, omdat het hen motiveert veelzijdig te zijn. We doen wat we graag doen, leveren daardoor de beste kwaliteit en zijn er succesvol mee. De economie, vooral het kleinbedrijf, dienstverlening en kunst floreren bij ons als nooit tevoren. Anderzijds besteedt iedereen alleen zoveel tijd als men zelf wil. Daarom is er geen overproductie die het milieu onnodig belast.“

„Wie verricht bij jullie het smerige en vuile werk?“

„Door snelle technologische ontwikkeling heeft het vuile werk sterk afgenomen. Onze huizen zijn van composttoiletten voorzien, die absoluut reukvrij zijn. Al het verpakkingsmateriaal en de meeste gebruiksvoorwerpen zijn composteerbaar. Onze huizen worden volgens bouwpakketssystemen, die uit natuurlijke materialen bestaan, gebouwd. Zwaar en ongeliefd werk wordt door machines volbracht. Het onaangename werk wat overblijft wordt dienovereenkomstig goed betaald.“

„Zijn er nog meer voordelen?“

„Alle verplichte heffingen en afdrachten vallen weg: belastingen, ziekenfonds, pensioen etc. ...”

„Hoezo dat?“

„Zoals ik eerder zei: het tweede deel van de geldschepping is voor de staatshuishouding bestemd. Omdat de staat haar geld zelf schept hoeft ze geen belastingen te innen. Dat betekent: geen belastingdienst, geen zwart werk en veel minder administratie. De staat financiert de sociale uitkeringen, zoals de gezondheidszorg, verpleging, pensioenen, bejaardenzorg enz. uit dit tweede deel.“

„Wanneer de staat het geld zomaar drukt, ontstaat er dan geen inflatie?“

„De staat drukt niet zomaar! De geldschepping vloeit voort uit internationale overeenkomsten: 3.000 Gradido per persoon per maand. Dat is hetzelfde in alle landen. Maar je hebt gelijk: zouden we geen geplande vergankelijkheid in ons geldsysteem hebben ingebouwd, dan zou er inflatie zijn. Vergankelijkheid is een natuurwet. Inflatie zou ongeplande vergankelijkheid betekenen.

De kringloop van ontstaan en vergaan, maakt Gradido tot een zelfregulerend systeem. De geldhoeveelheid is stabiel en kan niet gemanipuleerd worden. Ze consolideert zich automatisch op die waarde, waar geldschepping en vergankelijkheid in balans zijn.“

"Hoe ziet milieubescherming er bij jullie uit?"

"Het derde deel van de gelschepping gaat naar het compensatie- en milieufonds. In dezelfde omvang als het staatsinkomen staat er een bedrag ter beschikking voor de natuur en het milieu. Zoiets bestaat in geen enkel ander geldmodel! Al naar gelang hun natuurvriendelijkheid worden producten en diensten gesubsidieerd. Natuur- en milieubescherming zijn daardoor de lucratiefste economische sectoren geworden. Milieubelastende producten hebben geen kans meer op de markt. Bovendien hebben we het patentrecht gemodificeerd."

"Wat heeft het patentrecht met milieubescherming te doen?"

"Welnu, alle nieuwe ideeën en uitvindingen behoren toe aan de algemeenheid. Stel je voor: vroeger hebben we meer dan 100 jaar verkwist door onze auto's met verbrandingsmotoren uit te rusten. Een ontzettende stank verbreidde zich over de planeet. In vele steden werden automaten geplaatst, waar de mensen voor geld zuurstof konden inademen! Elke autofabrikant had een eigen onderzoeks- en ontwikkelingsteam, dat zijn bevindingen geheim hield of liet patenteren. Uiteindelijk patenteerde men zelfs vrijwel elke afzonderlijke schroef. Geen wonder dat de ontwikkeling niet vooruitkwam. Omdat na de modificatie van het patentrecht iedereen zijn ideeën gratis wegschonk (hij wordt daarvoor door het compensatie- en milieufonds gehonoreerd) ontwikkelden wij in slechts enkele maanden vrije-energie aandrijving! Zoals bij een grote puzzel legde elke uitvinder en ontwikkelaar zijn puzzelstukje op de juiste plaats"

„Jij gebruikt vaak de woorden *vrij schenken*. Wat bedoel je daarmee?"

„Vrij schenken is een wezenlijk bestanddeel van ons economisch model. Terwijl het er vroeger op aankwam zoveel mogelijk winst te maken, geldt bij het vrij schenken, met zo weinig mogelijk inspanning zichzelf en anderen zoveel mogelijk voordeel of vreugde te bezorgen. Daarbij is een directe tegenprestatie niet belangrijk, omdat voordelen en vreugde meervoudig bij de vrij schenkende terecht komen.

Een goed voorbeeld is de Natuurlijke Economie van het Leven. De staat ieder het recht op deelname. Iedereen mag bijdragen en krijgt daarvoor duizend Gradido basisinkomen: »*Duizendmaal Dank omdat je bij ons bent*«. Zodoende is er geen armoede meer en geen werkloosheid, en hoe meer gemeenschapsdiensten verricht worden, des te rijker worden we samen. En dat is nog maar het begin.

Met het basisinkomen is voor iedereen gezorgd, maar er is nog genoeg tijd over voor andere dingen. Velen hebben andere bezigheden. Hun inkomen is belastingvrij, want de staat heeft haar kosten met de tweede gelschepping al afgedekt. Daarom kunnen de mensen zich op de wezenlijke zaken concentreren.

Kun je je voorstellen hoeveel potentieel daardoor vrijkomt? De toegevoegde waarde die daardoor ontstaat komt alle burgers, en daarmee ook de staat, ten goede.

Een ander voorbeeld is dat wat jullie burenhulp noemen: een vriend helpt anderen met datgene wat hij het beste kan en wat de ander juist nodig heeft. Of men heeft een bepaald

voorwerp over dat iemand goed gebruiken kan. Wanneer men het weggeeft heeft men zelf weer meer plaats, en de ander het gewenste artikel.

Omdat geld in overvloed aanwezig is, heeft het aan gewichtigheid verloren. We zijn allemaal goedgeefser geworden en hebben veel plezier aan het schenken!“

WIN-WIN-financieringen

„Hoe kunnen jullie grote bedragen financieren wanneer het geld vergankelijk is?”

„Door kredieten. Beide partijen hebben er baat bij. De kredietgever krijgt zijn geld volgens afspraak volledig terug. Zou hij zijn geld niet beschikbaar hebben gesteld, dan zou het door de vergankelijkheid minder zijn geworden. De kredietgever krijgt een renteloos krediet. Een klassieke Win-Winsituatie.“

„Dat heb ik nog niet helemaal begrepen.“

„Stel je voor, een jonge familie wil een huis bouwen en heeft een lening nodig, bijvoorbeeld 100.000 Gradido. Andere hebben veel geld op hun rekening, dat in een paar jaar zou zijn verdwenen. Ze geven de jonge familie de lening van 100.000 Gradido, waarmee ze hun huis kunnen bouwen, en betalen de lening vervolgens terug.“

„Dat klinkt logisch en eenvoudig. Bestaat er nog zoiets als investeringen?”

„Ja. Men kan dus zijn geld uitlenen of men kan investeren in projecten, zo ongeveer als aandelen bij jullie. Niettemin is de behoefte aan krediet en investeringen verminderd. Tenslotte is iedereen te allen tijde verzorgd. Men hoeft geen geld meer op te potten om slechte tijden op te vangen. De angst daarvoor is volledig verdwenen. We leven allemaal veel meer in het hier en nu. Vaak doneren we een groot deel van het overvloedige geld.“

„Werkelijk?”

„Ja, wanneer iemand een project wil ontwikkelen en nog geld nodig heeft, dan vraagt hij zijn vrienden. Diegene die willen deelnemen, ondersteunen hem en geven zijn oproep aan hun vrienden verder. Zo kan het zijn dat er royale ondersteuning komt van mensen die hij voorheen nog niet kende. We noemen dat ook Hier-en-Nu-Financiering.“

„En dat functioneert?”

„Dat is afhankelijk van de mensen en het project. Egotrips kunnen zo meestal niet gefinancierd worden. Ook bij jullie is er liefdadigheid, waarbij jullie vaak goede doelen steunen, om bijv. mensen in nood te helpen. Bij ons is er geen nood meer, maar vele goede doelen. De derde lettergreep van Gradido, het »Do« staat voor »Donatie«.

„En jullie zijn echt zo gul?”

„Sommige meer, andere minder. Elk zoals hij wil. Tenslotte hebben we geld in overvloed. Wanneer we het persé willen vasthouden, loopt het als zand tussen de vingers weg. We krijgen ook steeds meer vrienden wanneer we elkaar helpen. Wanneer wij dan iets nodig hebben, staat er direct hulp klaar.“

„Dat herinnert me aan de »Donatie-Knop«, die we vaak bij aanbieders van vrije software of andere gratis aanbiedingen op het internet vinden. Dat is een prima zaak: iedereen mag de software of andere informatie gratis downloaden en aan vrienden doorgeven, en je

geeft de ontwerper/maker/schrijver een donatie. Zonder bedrijfskosten worden goede zaken snel wereldwijd verbreid, en de ontwerpers ontvangen geld om hun waardevolle werk voort te zetten.“

„Ja, Open Source, Creative Commons en vergelijkbare initiatieven zijn al bruggen naar de nieuwe tijd! Zo kunnen projecten gerealiseerd worden die anders nauwelijks mogelijk zouden zijn. Bij ons *vrij schenken* is het overeenkomstig en nog iets eenvoudiger, omdat er voldoende geld is. Daarbij komt het geluksgevoel anderen geholpen te hebben. Geeft het jou ook plezier wanneer je anderen kunt helpen?“

„Ja, wanneer ik het vrijwillig doe, of iemand het nu verwacht of niet, dan voel ik me er prima bij.“

„Zo is ook vrij schenken natuurlijk vrijwillig, en we zien het veel meer als een spel.“

„Als spel?“

„Ja, geld heeft bij ons al lang niet meer de betekenis zoals bij jullie. Omdat iedereen er genoeg van heeft kan niemand meer met geld gedwongen worden. Geld is alleen nog maar een motivatiemiddel, geen machtsmiddel meer. Alles is wat speelser geworden: werk is spel, handel is spel. Wie niet mee wil spelen heeft wat minder geld tot zijn beschikking, maar nog altijd meer dan genoeg om van te leven.“

„Is er nog concurrentiestrijd?“

„Op sportief vlak, ja! Natuurlijk zijn er bedrijven succesvoller dan andere, maar er zijn geen echte verliezers meer.“

De transformatie

„Nu heb ik nog een belangrijke vraag: hoe hebben jullie de transformatie aangepakt? Hoe hebben jullie Joytopia gecreëerd? Was er tegenstand? Was de transformatie zonder geweld mogelijk?“

„Je kunt je herinneren dat de meeste landen kort voor de transformatie al democratieën waren. In een echte democratie kan men alles veranderen wanneer men de meerderheid heeft. Op jouw planeet werden zelfs in dictaturen vreedzame veranderingen volbracht, zoals je misschien weet. Ik denk daarbij aan Indië of aan de hereniging van Duitsland. In democratieën is dat nog veel eenvoudiger.

Het begon ermee, dat enkele mensen, uit de meeste verschillende lagen van de bevolking, de oorzaken van de oude problemen blootlegden en naar nieuwe wegen zochten. Eerst vonden ze de meest uiteenlopende mogelijkheden, maar meer en meer ontstonden daaruit de werkelijk duurzame oplossingen. Een belangrijke rol speelden daarbij de sociale netwerken. Via de Open Source beweging was alle noodzakelijke software gratis beschikbaar en Creative Commons zorgde ervoor, dat de informatie zich verspreiden kon.

Er ontstonden portalen voor Online-petities, die meerdere miljoenen mensen gelijktijdig bereikten. Nieuwe politieke partijen ontwikkelden basis-democratische methoden met ondersteuning van het internet. Natuur- en milieubescherming stonden al hoog op de agenda. Vrije energie trad meer en meer op de voorgrond. Steeds meer initiatieven en organisaties zetten zich in voor vrede, sociale gerechtigheid, basisinkomen en een nieuw geldsysteem in. Een globale ommezwaai kondigde zich aan.

Hoewel de Natuurlijke Economie van het Leven alle elementen vanaf het begin in zich verenigde, hadden de voorstanders het aanvankelijk niet gemakkelijk en werden vaak niet begrepen. Mensen laten zich niet graag iets opleggen, en vinden liever zelf een oplossing. En dat is ook goed zo. Maar intussen was het fundament gelegd en scheen de Natuurlijke Economie van het Leven niet meer zoveel te verschillen van andere vooruitstrevende concepten. Bovendien is ze niet vastgelegd, maar een onderzoeksproject dat zich steeds verder ontwikkelt, waar iedereen aan kan bijdragen.

Het sociale netwerk *Gradido* werd via Open Source ontwikkeld. De Gradido-Academie ontwikkelde zich als onafhankelijk research-netwerk om de Natuurlijke Economie van het Leven te simuleren en Gradido, het *levende geld*, zoals wij het noemden, te testen en door te ontwikkelen. Dankzij de decentrale structuur konden gemeenschappen, verenigingen en organisaties met elkaar communiceren. Zo kon zich het Gradido-netwerk uitbreiden.

Informatie over het thema werd onder een *Creative Commons Licentie* gepubliceerd. Ze mocht gekopieerd en verspreid worden. Via het internet ging het heel gemakkelijk en snel, en werden vele mensen wereldwijd bereikt.

De onderzoeksresultaten werden verzameld en het model werd verder verfijnd. Steeds meer mensen ondersteunden het. Er werden internationaal online-petities georganiseerd die tot referenda leiden. De uitkomst was overtuigend: de grote meerderheid van de bevolking koos voor het nieuwe model van de Natuurlijke Economie van het Leven “

„Was er weerstand?“

„Ja! De banken, die de staatsschuld mede veroorzaakt hadden, waren eerst tegen. Sommige mensen waren bang voor hun bezittingen. Anderen geloofden dat bij een basisinkomen niet meer voldoende goederen geproduceerd konden worden. Hier toonde zich het overwicht van het *actieve basisinkomen*, dat *onvoorwaardelijke deelname* garandeert: het basisinkomen wordt niet zomaar aan iedereen uitbetaald, maar is aan een actieve bijdrage aan het algemeen belang gebonden.

De wereldwijde voorlichting bracht de ommekeer: er begonnen zich zelfs medewerkers van de banken uit voor de Natuurlijke Economie van het Leven uit te spreken. Zo loste de aanvankelijke tegenstand zich gaandeweg op.“

„Verliep dan alles gladjes na de referenda?“

„Natuurlijk waren er kinderziektes. Die stonden echter in geen enkele verhouding tot de problemen van de oude tijd.“

„Beste Very, goede vriend! Ik dank je hartelijk voor deze informatie! Voordat ik terugga heb ik nog een laatste vraag: waar ligt Freegaia precies?“

„Zojuist was het nog op een andere planeet, nu ligt het diep in jouw hart. Veel geluk!“

Hoofdstuk 3 – Het nieuwe geld- en economisch model

»Men kan een probleem niet oplossen met dezelfde denkwijze die het heeft veroorzaakt.«

– Albert Einstein

Duitse Wis- en Natuurkundige

Sinds het begin der tijden realiseert de natuur iets waarvan de economen slechts kunnen dromen: ze creëert leven en een continue groei in overvloed. Alleen wij mensen blijken iets niet begrepen te hebben: hoewel we alle mensen wereldwijd zouden kunnen voeden – en wel met biologische voedingsmiddelen – leven twee-derde van de mensen beneden de armoedegrens, terwijl enkele weinigen in hun geld zwemmen.

Waarom is er deze eindeloze armoede op de wereld? En waarom is er extreme rijkdom? Met het »waarom« hebben we ons in Hoofdstuk 1 beziggehouden. In dit hoofdstuk bespreken we het »hoe«. Hoe doet de natuur het? Wat doet de natuur goed wat wij mensen nog steeds verkeerd doen? Hoe kunnen we welvaart voor iedereen voor elkaar krijgen, in harmonie met de natuur?

Toen ik me, midden negentiger jaren, intensief met deze vragen bezighield, was ik tamelijk alleen met deze gedachten. In de openbaarheid was nog niets bekend over een basisinkomen of alternatieve geldmodellen. Er bestonden weliswaar concepten sinds het begin van de twintigste eeuw, maar vrijwel niemand har ervan gehoord – ook ik niet. En dat was ook prima zo, zoals later bleek. Want op die manier kon ik onbevooroordeeld op zoek gaan naar de oplossing.

Nieuwe denkstructuren creëren

»Technologie was nog nooit een probleem. Het probleem dat opgelost diende te worden lag in het denken van de bewoners en de economie.«

– Joytopia

Om daarachter te komen moest ik zelf anders denken dan ik ooit gedaan had. Want onze denkwijzen tot nu toe hebben ons tot dit punt gebracht, waarop we nu zijn aanbeland. En omdat onze denkpatronen zo diep zijn ingebrand en onze gedachten deze patronen volgen zoals automobilisten de snelweg, begon ik ongebruikelijke technieken toe te passen om de vertrouwde patronen te doorbreken. Pas wanneer de weg totaal afgesloten is, zijn de autobestuurders gedwongen naar nieuwe wegen te zoeken en deze uit te proberen. Op wonderbaarlijke wijze kunnen zich dan nieuwe perspectieven openbaren.

Zo'n nieuwe weg was het schrijven van een visionair kort verhaal. Men verplaatst zich in een wenswaardige toekomst en kijkt dan terug naar de weg die daartoe geleid heeft. Daarbij kan men zich alles wensen: welstand voor allen, vrede, een staat zonder belastingen, volledige werkgelegenheid, een goed werkklimaat, gelukkige en gemotiveerde mensen, die tot op hoge leeftijd fit zijn, een intacte natuur en nog veel meer.

»Kan niet« – bestaat niet! Want in de fantasie is alles mogelijk en alles geoorloofd. Reeds Albert Einstein waardeerde de fantasie hoger in dan de kennis: *»Kennis is begrensd, fantasie grenzeloos.«*

Een andere methode om patronen te onderbreken is door alles omgekeerd te denken. Wanneer we in een wereld leven waarin de staat door belastingen gefinancierd wordt, dan laten we nu de staat geld schenken. Wanneer de demografische veranderingen niet meet te betalen zijn, dan financieren in ons visioen de senioren de economie door hun pure »zijn«. Wanneer alleenstaande ouders de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen, dan dragen de kinderen in Joytopia aan de welstand van de familie bij middels hun Actieve Basisinkomen.

Innerlijke rollenspellen zijn ook een effectieve manier voor creatieve andersdenkenden om tot volledige nieuwe inzichten en impulsen te komen. Men kruipt in de rol van een ander en laat haar/hem een thema bespreken. In ons verhaal is het »Very Goodfriend«, een »heel goede vriend« van een andere planeet die de mensen de weg naar wereldwijde welvaart toont – in vrede en in harmonie met de natuur.

Zulke, en vergelijkbare, creatieve technieken zijn prima geschikt om nieuwe ideeën en oplossingen te vinden. We laten onze ziel vrij en ontdekken werelden vol met nieuwe mogelijkheden.

De natuur als voorbeeld

» Op Freegaia waren er altijd al mensen, die de natuur observeerden en haar wetten probeerden te doorgronden. «.

– Joytopia

De natuur was en is nog altijd de grootste inspiratiebron. Steeds weer vroeg ik me af: »hoe doet de natuur het, en wat doen wij anders?« En dat om meerdere redenen. Enerzijds zou het economiemodel in overeenstemming met de natuur moeten zijn. Wanneer wij mensen willen overleven, moeten we met de natuur samenwerken, en niet tegen haar. We moeten alles doen wat in onze macht ligt om de catastrofale schade, die we hebben aangericht, weer te herstellen. Anderzijds toont de natuur ons hoe het leven functioneert. We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden. We hoeven slechts de ontdekkingen en vondsten in de natuur te ontrafelen. Kent u het begrip Bionica? Wikipedia (vertaald uit het Duits, red.) beschrijft het zo:

»De Bionica (...) houdt zich bezig met de ontcijfering van de »ontdekkingen in de natuur« en haar innovatieve vertaling naar de techniek. Hierbij gaat men uit van het standpunt dat er in de natuur, door evolutionaire ontwikkelingen, (relatief) optimale structuren, processen e.d. bestaan. De Bionica is een interdisciplinair vakgebied waarin natuurwetenschappers en ingenieurs, en bij behoefte ook vertegenwoordigers van andere disciplines, zoals architecten, filosofen en ontwerpers, samenwerken.«

<http://de.wikipedia.org/wiki/Bionik>

In de techniek wordt bionica heel vanzelfsprekend toegepast. Elke vliegtuigbouwer bestudeert het vliegen van vogels en leert hierbij van de natuur hoe men vliegtuigen bouwt of optimaliseert. Echter, bij Wikipedia spreekt men slechts van techniek. Wat voor luchtvaartingenieurs en andere technici al langer geldt, doet in de economie pas heel langzaam zijn intrede.

In de Gradido-Academie (vroeger Joytopia-Academie) beoefenen we al meer dan tien jaar *Economie-Bionica*. Door het intensief observeren van de natuur zijn we tot een compleet nieuwe economische theorie gekomen: de Natuurlijke Economie voor wereldwijde welstand, in vrede en harmonie met de natuur. Ons hele onderzoek leidt steeds weer tot hetzelfde resultaat en een heel duidelijke boodschap:

Wij mensen kunnen wereldwijde welstand scheppen wanneer we de natuurwetten volgen.

Navolgend gaan we de beweringen van het Joytopia-verhaal analyseren, aanvullen en tot een economisch model samenvoegen. Dat is niet zo moeilijk, want al het geniale is in de basis eenvoudig. En de natuur IS geniaal! Ze heeft niet alleen leven gecreëerd, ze houdt het ook in stand – duurzaam.

De kracht van een visie

»Alles wat je kunt bedenken wordt realiteit! Alles wat je je wenst, zal gebeuren, wanneer je je het kunt voorstellen.«

– Joytopia

„Wees toch realistisch!“ – „Dat lukt je nooit!“ – „Dat kan ik me niet voorstellen!“ – „Wie denk je dat je bent, dat je denkt de wereld te kunnen veranderen?“ – „Dat zullen »zij« nooit toelaten!“ – „De wereld is zoals ze is, wij kunnen haar niet veranderen!“

Weet u wie onze grootste vijanden zijn? Nee, het zijn niet die anderen! Het zijn onze eigen denkblokkades. Wij geloven dat we ons niet kunnen voorstellen, dat we iets kunnen bereiken. Ja, u heeft het goed gelezen: de denkblokkade begint daar, waar we geloven, dat we het ons niet eens kunnen voorstellen. Daarbij weten we dat fantasie grenzeloos is. Wanneer we niet eens toestaan ons een positieve toekomst in gedachten voor te stellen, hoe kunnen we dat dan bereiken?

»Onze diepste angst is niet dat we minderwaardig zijn. Onze diepste angst is boven ons zelf uit te stijgen. Het is het licht, niet het donker, dat ons angst aanjaagt. We vragen ons af: wie ben ik me briljant, geweldig, getalenteerd, fantastisch te noemen? Maar, wie ben jij jezelf niet zo te noemen? Je bent een kind van god.

Jezelf kleineren dient de wereld niet. Het is niet verlichtend zich zo klein te maken, dat anderen om jou heen zich niet zeker voelen. We zijn allemaal voorbestemd te stralen, zoals kinderen het doen. We zijn geboren om de goddelijke glans in ons te manifesteren.

En wanneer we zelf stralen, geven we onbewust andere mensen onbewust inspiratie hetzelfde te doen. Wanneer we van onze eigen angst bevrijd zijn, bevrijdt onze aanwezigheid automatisch de anderen».

*– Marianne Williamson:
Terugkeer naar Liefde, Harmonie, Levenslust en Geluk door "Een Cursus in Wonderen"*

Het citaat »We zijn allemaal voorbestemd te stralen, zoals kinderen het doen. We zijn geboren om de goddelijke glans in ons te manifesteren«, dat abusievelijk Nelson Mandela wordt toegeschreven, maant ons uitdrukkelijk onze bestemming te leven: we hebben ons al veel te lang door onze denkblokkades laten onderdrukken. We hebben toegestaan, dat men ons verboden heeft van onze onvervreembare vrijheden gebruik te maken: van de vrijheid te denken en te dromen, visioenen te ontwikkelen, plannen te smeden en de wereld mee te helpen vorm te geven.

De machtigen van deze wereld hebben zich deze vrijheid niet laten verbieden. Dat is de reden waardoor ze zo machtig lijken. Maar ook zij zijn in het systeem gevangen zolang ze geloven dit eenvoudige geheim te hoeden en de rest van de wereld klein te houden, om zelf de macht te kunnen behouden. Dit denken stemt overeen met het nulsomspel-dogma, de illusie dat er niet genoeg voor iedereen is. Wie gelooft dat er niet genoeg is, moet muren bouwen en anderen de toegang tot de bron weigeren.

Maar, de geschenken van god zijn voor ons allemaal. We zijn allemaal geboren »om de glans van god te manifesteren«. We hebben allemaal de kracht van het scheppen in ons om een wereld te creëren, waarin voor iedereen welvaart bestaat in vrede en harmonie met de natuur.

» Op onze planeet Freegaia hebben we dit doel al bereikt. Je hoeft het alleen maar af te kijken en op de aarde te verspreiden. Dat is ons geschenk aan jullie mensen.«
– Joytopia

Het plan voor zo'n wereld bestaat reeds, en wordt in dit boek beschreven. We moeten alleen de moed hebben ons licht te laten schijnen en onze diepste angst los te laten: de angst boven zichzelf uit te stijgen. Daardoor geven we andere mensen de gelegenheid hetzelfde te doen: onze aanwezigheid bevrijdt ook anderen. We ontketenen een bevrijdende kettingreactie, want het geschenk van Joytopia is voor iedereen.

De natuur is een schenkeconomie

»De natuur produceert voedsel uit zichzelf en schenkt het al het leven.«
– Joytopia

Alles in de natuur gebeurt vanuit een innerlijke impuls: de vlijtige bij verzamelt nectar, die de bloesem haar schenkt, omdat dit haar wezen is. Ze kan helemaal niet anders. Ze volgt haar innerlijke motivatie, haar instinct. Daarbij blijft het stuifmeel aan haar

behaarde benen hangen. Terwijl ze van bloem naar bloem vliegt draagt ze het stuifmeel met zich mee en assisteert zodoende bij de bevruchting. Hierdoor groeien allerlei vruchten: appels, peren, pruimen, kersen, bessen, erwten, bonen..., al het lekkers voor mens en dier – alles een geschenk.

Dieren lopen of vliegen in het wild en doen in het voorbijgaan hun behoefte, waar ze maar willen (ook onze menselijke voorvaderen deden dat). Het zaad valt, ingesloten in kostbare mest, op de aarde en kan daar tot een nieuwe plant groeien. Opdat dit allemaal kan gebeuren, schenkt de zon ons warmte. Uit de wolken regent het water. Wormen en andere organismen maken de bodem vruchtbaar en maken voedingsstoffen vrij die door de wortels opgenomen kunnen worden – gewoon zo.

Heeft een of ander schepsel een contract met een ander gesloten? Krediet opgenomen? Voorwaarden gesteld? – Wie is op dit wonderbaarlijke samenspel gekomen? Toeval? Vast niet, want »God gokt niet«. God schenkt ons het waardevolste wat we hebben: ons leven. De natuur is dus een schenkeconomie. Geen markteconomie, geen communisme en geen kapitalisme – schenkeconomie, niets anders!

Een restant van de schenkeconomie hebben wij mensen nog bewaard. In onze cultuur en religies vinden we nog iets daarvan terug: »Geven is zaliger dan nemen« bij de Christenen, de goedgeefsheid van de Boeddhisten, de spreekwoordelijke gastvrijheid van de oosterlingen, de schenkfeesten van de Indianen. Maar ook de vrijwillige betrokkenheid van de burgers, donaties, barmhartigheid e.d. Kwaliteiten en activiteiten zonder welke onze moderne samenleving niet meer functioneren kan.

Rijkelijke overvloed

» Wanneer de natuur normaal functioneert heerst er overvloed, oftewel, er is meer voedsel dan nodig is. De producten zijn vergankelijk en kunnen slechts een bepaalde periode bewaard blijven. «.

– Joytopia

Niet alleen schenkt ons de natuur wat we nodig hebben, ze schenkt het rijkelijk. Wanneer we aan de oever van een rivier zitten, stroomt er voortdurend vers water, veel meer dan we ooit nodig hebben. Al het water dat we niet nodig hebben stroomt verder.

Tenminste, zo was het in de tijd voordat de industrialisatie grootschalig water ging verbruiken, verontreinigen en vergiftigen. Toentertijd kon men zich in het water van de rivieren wassen en uit de beken en stromen drinken.

Een ander voorbeeld: een gezonde appelboom draagt vele vruchten. Dieren (zolang het geen plaag is) verorberen niet de hele boom, maar eten dat wat ze nodig hebben. De rest laten ze hangen. Ook hier levert de natuur meer dan verbruikt wordt. De niet genuttigde appels vergaan uiteindelijk en dragen daarmee aan de natuurlijke kringloop bij.

Interessant is het te constateren, dat in de natuur door verbruik vaak een toegevoegde waarde ontstaat. Door het eten houden planten en dieren zich in stand of vermenigvuldigen zich. Het verteren van vruchten draagt vaak bij aan de aangroei van de planten die de vruchten voortgebracht hebben – een dankjewel van de verbruiker aan de gever.

Het drievoudige welzijn

De veelvuldige interacties in de natuur dienen het welzijn van het individu (de bij drinkt nectar), het welzijn van de gemeenschap (het bijenvolk creëert een honingvoorraad) en het welzijn van het grote geheel (instandhouding van het ecosysteem). We noemen dit het *Drievoudige welzijn*.

Het drievoudige welzijn van het geheel is het doorslaggevende criterium in de Natuurlijke Economie van het Leven. Wanneer één van de drie aspecten veronachtzaamd wordt, raakt alles in onbalans. Is er geen persoonlijk welzijn, er bestaat dus geen eigenbelang, waarom zou men zich dan druk maken? Ontbreekt het welzijn van de gemeenschap, dan gaat ze ten onder. En wanneer het welzijn van het grote geheel betwijfeld wordt, dan wordt het voortbestaan bedreigd.

Graag nodig ik u uit voor een experiment. Bekijk u een paar dagelijkse gebeurtenissen, zowel persoonlijke als politieke, en stel bij elk de volgende vragen:

- Draagt het bij aan mijn persoonlijk welzijn? Draagt het bij aan het welzijn van elke betrokkenen?
- Draagt het bij aan het welzijn van de familie, de stad, de regio, het land etc.?

- Draagt het bij aan het welzijn van alle mensen, de natuur en het milieu?

Welke inzichten heeft u door deze kleine oefening gekregen? Diende de meerderheid van de gebeurtenissen het drievoudige welzijn? Wanneer niet, wat zou men kunnen verbeteren?

Het zou mooi zijn wanneer u het drievoudig welzijn zo vaak mogelijk voor u zelf uitprobeert. Vraagt u zich bij alles wat u beleeft: »Dient het het welzijn van het individu, de gemeenschap en het grote geheel?« – Wanneer u zich deze drie vragen, bij alle zaken die u ervaart en bij elke beslissing die u neemt, stelt, dan verscherpt u uw onderscheidingsvermogen voor datgene wat het leven schaadt en wat het dient.

Het drievoudige welzijn zal zich daardoor tot een vast bestanddeel van uw leven ontwikkelen, en de drie vragen tot een favoriete gewoonte, die u niet meer zult willen missen.

Geen geldcreatie door schulden

» In de natuur zijn er geen schulden en geen rente. Daarom komen planten en dieren niet op het idee meer te hamsteren dan ze nodig hebben, en zijn er ook geen »arme« of »rijke« planten en dieren.«

– Joytopia

Heeft u zich wel eens afgevraagd waar het geld eigenlijk vandaan komt? Hoe ontstaat het? Komt het eenvoudig uit de bankautomaat, zoals stroom uit een stopcontact? Is het gecreëerd door een »schepper« zoals de aarde? En wie creëerde dan de schulden?

Over het geld waait een mystieke wind. En het is daarom niet verwonderlijk dat maar weinig mensen iets over geldschepping weten. Het woord »geldcreatie« is een vakterm uit de financiële wereld. Het beschrijft hoe geld ontstaat. En inderdaad wordt het nu een beetje geheimzinnig, want ons huidige geld wordt niet voor niets vaak als *Fiat-Money* omschreven. Dat heeft niets met het automerk te maken, maar heeft betrekking op de Bijbel: in Genesis sprak god in het Latijn »Fiat lux!«, dat betekent »Laat er licht zijn!«. En toen was er licht, zoals we weten. De scheppers van vandaag zeggen »Fiat Money!«, dus »Laat er geld zijn!«. En toen schiepen zij geld uit schulden...

Fiat-Money betekent »Geld uit het Niets«. Het wordt voor een klein gedeelte door de centrale bank en voor het overgrote deel door commerciële banken gecreëerd. In de bankbalans moet de uitkomst van alle bankrekeningen samen »Nul« zijn. Oftewel, de som van alle tegoeden en de som van alle schulden dienen gelijk te zijn.

Hoe functioneert de geldcreatie uit het niets? Stelt u zich het volgende voor: u en ik hebben beiden precies nul euro op onze rekening. Er valt niets bij ons te halen, er is geen geld – niets. Hoewel we beiden geen geld hebben koopt u van mij boeken om het uw vrienden te schenken. U wilt namelijk de waardevolle kennis over de Natuurlijke Economie van het Leven graag doorgeven. Als eerlijk mens maakt u mij honderd euro

over. Daardoor ben ik in het gelukkige bezit van honderd euro en heeft u helaas honderd euro schulden bij de bank.

Wat is er nu gebeurd? Er wordt geld uit het niets gecreëerd – door schulden! Binnen de bank is het proces weliswaar ietwat ingewikkelder, maar voor ons »Niet-Banken« (zo worden wij mensen door de banken genoemd) telt alleen wat er ingaat en weer uitkomt. Er gaat *Niets* in, en eruit komen *Tegoeden* en *Schulden*.

Wie heeft nu het geld gecreëerd? De centrale bank? De bankdirecteur? De vriendelijke medewerker? De Bankcomputer? Het antwoord is hard maar overduidelijk: u heeft geld geschapen en zich daardoor in de schulden gestoken! U wilde wat goeds doen, een project ondersteunen, uw vrienden informeren, de wereld een beetje beter maken – en u heeft daardoor schulden!

»Ja, maar alleen omdat ik het geld niet had. Men kan alleen dat uitgeven wat men heeft!« – zo zult u ongeveer denken. Maar kan men zo'n bewering volhouden in een systeem, waarin geld door schulden gecreëerd wordt? Voor elke euro tegoed moet er een euro schuld zijn. Wanneer u geen schulden heeft, heeft een ander deze. Dat is in dit systeem helemaal niet anders mogelijk.

Zodat het niet zo opvalt, hebben de staten de schulden plaatsvervangend voor haar burgers overgenomen. In Nederland zijn het momenteel (januari 2016) ca. 28.900 euro per persoon. (actueel: <http://www.destaatsschuldmetr.nl/>). Vrijwel alle landen wereldwijd hebben hoge schulden, en velen dreigt (wederom...) een staatsbankroet.

Een dergelijk systeem kan helemaal niet functioneren. Al helemaal niet wanneer men het drievoudige welzijn voor ogen heeft, want hier faalt het op alle fronten. Het welzijn van het individu wordt geschaad, want of u heeft schulden of bent medeveroorzaker van de schuld van een ander. Het welzijn van de gemeenschap wordt bedreigd vanwege de hoge staatsschulden en het risico van het faillissement van het land. Dit betreft de volledige internationale gemeenschap. En tenslotte wordt het welzijn van het grote geheel aan het wankelen gebracht omdat de enorme concurrentie niet terugschrikt voor oorlog en milieuvernietiging.

Een systeem van schuldgeld-schepping schaadt alleen en dient niemand!

Rente en rente-op-rente spitsen deze problematiek bovendien sterk toe. Maar ook renteloze kredietsystemen hebben dezelfde schadelijke gevolgen. In deze categorie vallen ook alle goed bedoelde alternatieve geldsystemen, die op wederzijds krediet gebaseerd zijn zoals Barter-clubs, ruilbeurzen, LETS-systemen en dergelijke. Regionale valuta, die aan de euro zijn gekoppeld, komen alleen al om die reden niet als oplossing in aanmerking.

»Het goede – deze regel is zeker – is al het slechte, wat men nalaat.«

– Wilhelm Busch

In de volgende alinea's leert u een geld- en economisch model kennen, waarbij geen geld door schulden gecreëerd wordt, maar door het leven zelf. Het is zo ontworpen dat het iedereen baat en niemand schaadt.

En het is gebaseerd op een principe dat voor iedere civilisatie vanzelfsprekend zou moeten zijn...

Onvoorwaardelijke deelname

»Of en hoe hard dieren voor hun voeding moeten werken, verschilt van dier tot dier. Elk vrij levend dier gedraagt zich conform zijn wezen. Wil men een dier in gevangenschap tot werken dwingen, dan dient het voortdurend aangespoord te worden. Geen enkel dier zou voor het »recht op arbeid« strijden.

– Joytopia

Mensen zijn in dit opzicht niet veel anders. Een mens, die zich conform zijn aard kan uiten, bloeit op. Bijvoorbeeld een musicus. Zijn wereld is de muziek, die boven alles liefheeft. Bij elke gelegenheid grijpt hij graag naar zijn instrument om te musiceren. Zelfs zijn gespreksthema's draaien vaak om zijn passie. Zijn hart is er vol van, de muziek is zijn element.

Is hij echter opgesloten, bijvoorbeeld als beroepsmuzikant in een orkest, waar een strenge hiërarchie heerst en hij zijn werk volgens een strikt plan moet uitvoeren, dan kan het zijn dat zijn enthousiasme voor muziek snel afneemt. Hij begint muziek »conform opdracht« te maken, dus alleen nog maar te spelen wanneer een hij daartoe gedwongen wordt.

Wat heeft zijn liefde voor muziek gedood? In dit eenvoudige maar realistische voorbeeld kunnen we vier variabelen als »liefde-doder« vaststellen:

- Gevangenschap
- Hiërarchie
- Te veel arbeid
- Externe dwang

Gevangenschap

Liefde in de natuur is vrij, en wordt vrijwillig geschonken. Brengt men haar in gevangenschap, dan verandert ze in prostitutie. Gevangenschap moet niet verward worden met een vrijwillig aangegane overeenkomst. Vrijwillige overeenkomsten brengen betrouwbaarheid en een gevoel van zekerheid en geborgenheid. Gevangenschap berust op dwang. De gevangene verlangt naar vrijheid.

Hiërarchie

Liefde kent geen hiërarchieën, standen en kasten. De ander is een gelijkwaardige partner, wiens anders-zijn een verrijking is en bewondering oproept. Hiërarchie daarentegen is vaak met sancties verbonden, voor het geval dat men de rangorde niet respecteert. Wanneer andere sancties per wet verboden zijn, dan wordt vaak pesten en intimidatie aangewend.

In bepaalde gevallen is hiërarchie noodzakelijk. Bij bepaalde ondernemingen, die een precies samenspel van alle betrokkenen verlangen, is een bepaalde hiërarchie onontbeerlijk. Verantwoordelijkheid en beslissingsvermogen worden gedelegeerd aan mensen die over de nodige competentie beschikken. Wanneer hiërarchie berust op echte bekwaamheid, wordt ze in het algemeen ook niet als onplezierig ervaren. Buiten de baan zou dan wel gelijkwaardigheid dienen te bestaan.

Te veel arbeid

Zelfs de leukste bezigheid wordt tot een onaangename plicht wanneer ze teveel wordt. Natuurlijk, soms is er veel te doen, en wanneer men de zin ervan erkent dan wordt de liefde niet geschaad. Maar wanneer er voortdurend teveel gewerkt moet worden en dan ook nog eventueel onder tijdsdruk, dan sloopt het de gezondheid.

Externe dwang

Wanneer liefde als innerlijke motivatie ontbreekt, dan moet er externe dwang aangewend worden om de uitvoering niet te belemmeren. Weliswaar kan een bepaalde druk innerlijke blokkades overwinnen, maar het mag niet tot de belangrijkste aandrijvingskracht worden.

*»Alle ding' zijn gif en niets is zonder gif –
Alleen de dosis bepaalt of een ding geen gif is.«*

– Paracelsus

Geen van de vier parameters zijn enkel goed of slecht. De juiste maat is altijd bepalend. .
»Alleen de dosis maakt het gif«, heet het in de heelkunde. Wat is de juiste dosis voor de

musicus? Dat is natuurlijk van mens tot mens verschillend, maar uit het voorgaande kunnen we al enkele conclusies trekken.

Wanneer hij de mogelijkheid heeft zich *vrijwillig* bij een orkest aan te sluiten, de baan dus niet uitsluitend onder dwang aanneemt om zijn inkomen te verdienen, dan wordt de gevangenschap tot een *vrijwillige relatie*. Wanneer in het orkest de posities conform de muzikale en menselijke vaardigheden zijn toebedeeld en er onderling een klimaat heerst van wederzijds respect, dan zal hij de hiërarchie graag als zinvol en noodzakelijk beschouwen. In het bijzonder, wanneer de muzikanten buiten het orkest om ook gelijkwaardig en waarderend met elkaar omgaan. Zijn individuele Work-Life-Balance moet kloppen, m.a.w. de juiste hoeveelheid arbeid en vrije tijd.

Drie wezenlijke arbeidsvoorwaarden moeten er voor een muzikant kloppen, waardoor hij de liefde voor muziek en zijn innerlijke motivatie behouden blijven:

- Vrijwillige relatie,
- competente hiërarchie en wederzijdse waardering,
- Work-Life-Balance.

Het dienstrooster is dan slechts nog een licht externe dwang, die hem af en toe over de menselijke blokkades helpt. Natuurlijk zijn er nu al zulke lovenswaardige arbeidsvoorwaarden bij enkele firma's. En ze weten ook waarom, want goed gemotiveerde medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal van een onderneming.

Ons gaat het erom ideale levens- en arbeidsverhoudingen voor alle mensen te scheppen, en wel wereldwijd. Daarmee dienen we het drievoudig welzijn van het individu, dat ideale levens- en arbeidsomstandigheden geniet – de gemeenschap, want tevreden mensen verhogen het gezamenlijke levensgevoel – en het grote geheel, want ook voor de »Onderneming Freegaia« zijn gemotiveerde medewerkers het allerbelangrijkste kapitaal.

Om voor elk mens ideale levens- en arbeidsomstandigheden te garanderen, moeten we ervoor zorgen dat elk mens in de eerste plaats werkelijk een arbeidsmogelijkheid heeft. Deze dient zodanig geoptimaliseerd te worden, dat ze mogelijk het persoonlijke ideaalbeeld benaderd. Hiervoor hebben we het concept *onvoorwaardelijke deelname* ontwikkeld.

» Iedereen heeft het recht – niet de plicht – op onvoorwaardelijke deelname. Deze bestaat uit geven en nemen. Elk mens heeft dus het recht volgens zijn eigen aard aan het algemeen belang bij te dragen.«

– Joytopia

Onafhankelijk van leeftijd, gezondheidstoestand, geslacht, huidskleur, nationaliteit, religie, wereldbeschouwing..., krijgt elke mens de mogelijkheid, tot vijftig uur per maand, zich naar zijn geaardheid voor de gemeenschap actief te zijn en daarmee een *actief basisinkomen* van twintig Gradido per uur te verdienen. Het actieve basisinkomen bedraagt dus maximaal duizend Gradido. Gradido betekent »Dank«. De gemeenschap

bedankt zich bij iedere actieve deelnemer: »Duizend Dank, omdat je bij ons bent!«. De onvoorwaardelijke deelname is een recht en geen plicht. Wie zijn tijd anders wil besteden, bijvoorbeeld in de vrije economie, kan dat graag doen.

» Of we nu aan het algemeen belang meehelpen of in de vrije markt actief zijn, of beide: het is zoals in de natuur. Iedereen volgens zijn eigen geaardheid. Wie graag brood bakt, bakt brood; wie graag musiceert, maakt muziek. Veel mensen oefenen meerdere beroepen uit, omdat het hen motiveert veelzijdig te zijn. We doen wat we graag doen, leveren daardoor de beste kwaliteit en zijn er succesvol mee.«

– Joytopia

Opmerkelijk bij het concept van de onvoorwaardelijke deelname is het feit, dat iedereen het recht daartoe heeft, dus ook kinderen, zieken en oudere mensen. Opmerkelijk vooral omdat kinderarbeid in dit land verboden is.

In de derdewereldlanden worden kinderen onder onmenselijke omstandigheden in zogenaamde Sweatshops tot kinderarbeid gedwongen. Daarbij maken ze producten die bij ons verkocht mogen worden... Wat een dubbele moraal!

Maar er bestaat ook kinderarbeid die zich zeer positief op de ontwikkeling van jonge mensen uitwerkt: kinderen, die in familiebedrijven opgroeien, werken vaak van kleins af aan mee. Ze zijn normaal gesproken verantwoordelijker, zelfbewuster en verder ontwikkeld dan hun leeftijdsgenoten. Deze kwaliteiten behouden ze meestal ook als volwassene.

Als jongen had ik de wens zo snel mogelijk te gaan werken en geld te kunnen verdienen, zoals mijn vader. Zodra ik toestemming had begon ik folders voor een kruidenier rond te brengen. Wat later gaf ik bijles in wiskunde aan andere scholieren. In de vakanties deed ik vakantiewerk. De mogelijkheid eigen geld te verdienen droeg zeer aan mijn zelfbewustzijn bij.

Werklozen en uitkeringsgerechtigden, die niet de gelegenheid hebben hun geld te verdienen, hebben vaak minderwaardigheidsgevoelens. Daarbij gaat het minder om het geld, maar meer om het bewustzijn een volwaardig lid van de gemeenschap te zijn, zijn bijdrage te kunnen leveren. Zo kan men ook begrijpen wanneer gepensioneerden, die hun hele leven voor dat pensioen betaald hebben, kort na begin van het pensioen ziek worden of zelfs sterven, omdat ze niet meer het gevoel hebben nodig te zijn.

Onvoorwaardelijke deelname betekent dus volgens zijn aard aan het gemeenschappelijk welzijn te mogen bijdragen. De eerste vraag luidt: wat doe je graag, wat kun je, hoe wil je meedoen? Pas daarna wordt bekeken hoe deze vaardigheden optimaal voor de gemeenschap kunnen worden ingezet.

Dat kan al op jonge leeftijd met aangepaste taken beginnen en zich dan verder ontwikkelen. De ontwikkeling van het hoogste potentieel, zijn persoonlijke interesses en vaardigheden te ontdekken en zijn levenstaak te vinden, lijkt ons belangrijk genoeg om dit onderwerp als hoofdvak voor de school aan te bevelen.

In de overgangsfase zullen ook volwassenen daarbij ondersteuning nodig hebben. Velen hebben inmiddels vergeten wat ze werkelijk willen en wat ze graag doen. Ze horen hun innerlijke stem niet meer; ze hebben opgegeven naar hun verlangens te zoeken, zich wensen te veroorloven en eigen doelen na te gaan. Hier kan de gemeenschap met geschikte maatregelen helpen. Er zijn ook nu al zeer goede methodes om het eigen potentieel te ontwikkelen. Dat kan natuurlijk ook in groepen gebeuren.

Ook zieke mensen hebben de behoefte nodig te zijn en aan de gemeenschap bij te dragen. En ook hier dient ondersteuning geleverd te worden. In het optimale geval zal het hun levenskwaliteit en zelfs de gezondheid positief beïnvloeden.

Mensen met een handicap hebben vaak buitengewone vaardigheden. Kent u de Jostiband? Dat is een muziekorkest dat (hoofdzakelijk) uit mensen met een handicap bestaat, en uit 200 leden bestaat. Bij hun concerten brengen ze een enorme sympathie en menselijke warmte voort, een ware vreugde het mee te maken. Ze gaan regelmatig op tournee en treden zelfs in het buitenland op. Het is beslist niet hun muziek die indruk maakt, maar de liefde, intensiteit en enthousiasme waarmee deze muzikanten met een »handicap« hun spel beleven. De harten van de mensen worden erdoor geroerd.

Of kent u de film Rainman, waarin Dustin Hofmann een autistische man speelt die zijn broer, een harteloze zakenman, weer menselijke gevoelens bijbrengt?

Het zijn slechts twee compleet verschillende voorbeelden voor de uitzonderlijke kwaliteiten die mensen met een hindernis in ons leven kunnen brengen. In onze samenleving worden ze echter vaak opgesloten. Hoe rijker zou ons gezamenlijke leven worden wanneer ook zij de onvoorwaardelijke deelname zouden kunnen genieten, en op hun eigen persoonlijke manier mogen bijdragen!

Zoals we zien, kunnen en willen veel meer mensen hun deel aan het gemeenschappelijke welzijn bijdragen dan tot dusverre werd aangenomen. Hen allen hun verstoken recht op onvoorwaardelijke deelname te geven (of beter gezegd terug te geven, want het werd hen afgenomen) zal de levenskwaliteit van ons allen sterk verhogen.

Het is vanzelfsprekend dat mensen die helemaal niets kunnen doen, of vanwege gezondheidsredenen een rustpauze nodig hebben, hun basisinkomen en de nodige zorg krijgen, zonder dat daar een tegenprestatie voor verwacht wordt. In enkele landen zijn ze nu al door sociale hulp, een uitkering of iets vergelijkbaars verzorgd.

In de Natuurlijke Economie van het Leven zijn ze een volwaardige medeschepper: zoals alle andere mensen dragen ze bij aan de geldcreatie.

Drievoudige geldcreatie door het leven

» Ons geld wordt niet meer door schulden gecreëerd, maar door het leven zelf. De muntsoort is de Gradido, wat zoveel als »Dankjewel« betekent. De geldschepping

gebeurt volgens eenvoudige regels: voor elke staatsburger worden elke maand 3.000 Gradido geproduceerd.

Eén-derde van dat geld wordt als basisinkomen benut. Het tweede deel voor de staatshuishouding en het derde gedeelte voor het Compensatie en Milieufonds. We noemen het de drievoudige geldcreatie.»

– Joytopia

Herinnert u zich nog waar in het oude systeem het geld vandaan komt? Juist – uit het Niets! Uit »Niets« ontstaan tegoeden en schulden. Er worden getallen in een computer naar internationaal erkende regels gegenereerd. De oude regels volgen het Nulsomspel-Dogma en zijn zodanig opgesteld, dat hun uitwerkingen iedereen schaadt en niemand van nut is.

Gradido – het »levende geld« – ontstaat uit het leven zelf. Door het bestaan van elk mens wordt er per maand drieduizend Gradido gecreëerd, zonder dat daardoor schulden ontstaan. De nieuwe regels, volgens welke de getallen in de computer gegenereerd worden, volgen het Plus-Som-Spel principe en ze dienen het *drievoudige welzijn* van het individu, de gemeenschap en het grote geheel. Hun uitwerkingen schaden niemand en zijn iedereen van nut!

Het is belangrijk te begrijpen, dat geldschepping niets anders is dan het produceren van getallen in een computer. En het is heel normaal dat regels veranderd of vervangen worden wanneer ze niet (meer) nuttig zijn.

Er bestaat nauwelijks iets op deze wereld wat meer levensvijandig is dan het actuele geldsysteem. Alle oorlogen en door mensen veroorzaakte catastrofes zijn direct of indirect gevolgen daarvan. Wat heeft de mens beziel dit schuldsysteem in te voeren? En wat beziel ons nog steeds het als een heilige koe te behandelen en hun bedrieglijke scheppingsregels te handhaven?

Het is heel eenvoudig deze regels te veranderen en levend geld te scheppen, dat het welzijn van ons allen dient en het overleven van de mensheid mogelijk maakt – in vrede en harmonie met de natuur.

Uit het *Drievoudig Welzijn* komt de *Drievoudige Geldschepping voort*. Voor elk mens worden er maandelijks 3 maal 1000 Gradido geproduceerd. Met 3000 Gradido per persoon per maand biedt de Natuurlijke Economie van het Leven de financiële middelen om drievoudig welzijn te dienen. Deze drievoudige geldschepping houdt in:

- een actief basisinkomen voor elk mens,
- een staatsinkomen voor elk land, proportioneel voor het aantal inwoners,
- een compensatie- en milieufonds voor de sanering van milieuverontreiniging

Het actieve basisinkomen

De eerste geldschepping van 1000 Gradido is voor het basisinkomen bestemd, waar iedere burger recht op heeft. Daarbij zijn er twee varianten mogelijk: een onvoorwaardelijk basisinkomen, dat iedereen »zomaar« krijgt, en het actieve basisinkomen, dat men zich met de onvoorwaardelijke deelname verdient.

Op basis van de vele positieve effecten die de onvoorwaardelijke deelname met zich meebrengt, pleiten wij duidelijk voor het actieve basisinkomen. Naast de al genoemde voordelen komt, uit geld-theoretisch oogpunt, nog het argument dat het gecreëerde geld door reeds geleverde prestaties gedekt is. Ook wanneer – en juist waarom – de waarde van geld alleen in de hoofden van de mensen bestaat, zal het door een tegenprestatie gedekte geld een stabielere waarde hebben dan het geld, dat »zomaar« geschapen wordt.

Het idee van het onvoorwaardelijke basisinkomen leidt tot afgunst. De werkende mensen vragen zich af waarom zij het geld of de producten moeten verdienen, die andere mensen verbruiken, die in hun ogen niets bijdragen. Voorstanders van het onvoorwaardelijke inkomen proberen het met allerlei argumenten te compenseren, wat hen echter niet werkelijk lukt.

Een door prestaties gedekt basisinkomen voorkomt dergelijke discussies. Tenslotte heeft iedereen het door zijn bijdrage voor de gemeenschap verdiend.

Staatsinkomsten proportioneel met bevolkingsgrootte

De tweede geldschepping van 1000 Gradido per hoofd per maand vloeit in de rijksbegroting. Zonder belastingen te moeten innen staat elk land een inkomen ter beschikking, in overeenstemming met de omvang die nu in Midden-Europa gebruikelijk is – inclusief de gezondheids- en sociale kosten.

Midden-Europa heeft momenteel de wereldwijd hoogste levensstandaard. Daarom dient het voor ons als maatstaf, wanneer het erom gaat te definiëren wat we ons kwantitatief m.b.t. wereldwijd welzijn voorstellen.

Omdat de tweede geldschepping, naast de begroting, ook de kosten voor het gezondheids- en sociale systeem omvat, hoeven er belastingen nog andere lasten geïncasseerd te worden. Zo is er veel minder staatscontrole nodig dan nu. Dit maakt een enorme reductie in de bureaucratie mogelijk.

De staatsinkomsten worden volledig zonder schulden gefinancierd. Er verdwijnen vele kosten, die in het huidige systeem nog voor de »geldservice« opgebracht moeten worden. Er zal in de toekomst absoluut geen reden meer zijn waarom een staat ooit nog schulden zou moeten maken. Want van de ene kant zijn er ruime staatsinkomsten, en van de andere kant staat er nog een even groot bedrag ter beschikking middels het compensatie- en milieufonds.

Compensatie- en milieufonds

De derde geldschepping is voor de sanering en instandhouding van ons milieu bestemd. Met 1000 Gradido per hoofd per maand is de wereldwijde begroting voor het milieu zo hoog als alle staatsinkomens gezamenlijk! Zoals de naam al aangeeft, is de taak van dit fonds de economische en ecologische schade zo goed mogelijk te herstellen en in de toekomst de natuur en het milieu duurzaam te beschermen.

Met economische schade bedoelen we in de eerste plaats de enorme verschillen tussen de tot nu toe arme landen en de rijke industriestaten. Daarenboven draagt het compensatie- en milieufonds ook nog bij aan de compenserende werking die de Natuurlijke Economie van het Leven uit zichzelf al meebrengt.

Het zo snel mogelijk opheffen van de verschillen tussen arm en rijk is in eerste instantie een signaal van vrede, want ze toont de onvoorwaardelijke bereidwilligheid van de rijke industrielanden de schade te herstellen, die zij in het verleden hebben veroorzaakt. En wereldwijde vrede komt, naast de mensen, natuurlijk ook het milieu ten goede.

De taak van het compensatie- en milieufonds op de lange termijn is de duurzame bescherming van milieu en natuur. Milieuvriendelijke industrietakken, producten en dienstverleningen worden gesubsidieerd. Daardoor worden bio-producten duidelijk goedkoper dan milieuschadelijke producten, die daardoor niet meer kunnen overleven. Alleen nog milieuvriendelijke productie zal lonend zijn. Tot dusverre milieuschadelijke industrietakken krijgen ondersteuning voor de omschakeling.

Met de derde geldschepping hebben we een wereldwijde milieubegroting gecreëerd, die de financiële middelen ter beschikking stelt om weer in balans met de natuur te komen. Dat kan echter alleen dan functioneren, wanneer we een belangrijke natuurwet in ons geld- en economiemodel integreren: de kringloop van worden en vergaan.

De kringloop van het leven

»Zouden we geen geplande vergankelijkheid in ons geldsysteem hebben ingebouwd, dan zou er inflatie zijn. Vergankelijkheid is een natuurwet. Inflatie zou ongeplande vergankelijkheid betekenen.

De kringloop van ontstaan en vergaan maakt Gradido tot een zelfregulerend systeem. De geldhoeveelheid is stabiel en kan niet gemanipuleerd worden. Ze consolideert zich automatisch op die waarde, waar geldschepping en vergankelijkheid in balans zijn.«

– Joytopia

Van het atoom tot het heelal, alles volgt een cyclus, alles ontstaat en vergaat weer. Alleen de duur van de cyclus verschilt van elkaar. In de natuur treffen we deze kringloop van het leven overal aan. En ook in ons dagelijks leven zijn we er voortdurend aan blootgesteld. Uur-, dag-, week-, maand en jaarcyclus zijn de belangrijkste cycli voor ons, die ons dagelijks bestaan beïnvloeden. Al het leven vindt binnen deze kringlopen plaats.

En ook het leven zelf kan als een kringloop van worden en vergaan worden gezien. Tussen geboorte en dood speelt het leven zich af. Sommige religies zien de fysieke dood als een nieuwe geboorte in de geestelijke wereld. In elk geval hoort de dood bij het leven, het sterven bij de geboorte, het uitademen bij het inademen. Geen levend wezen kan alleen maar inademen. Niemand kan alleen maar nemen zonder te geven. Maar in het bestaande economische systeem wil men alleen maar groei, zonder de daarmee verbonden vergankelijkheid bewust in te plannen.

Maar de natuurlijke kringloop van worden en vergaan is onontkoombaar. Alle menselijke pogingen deze te omzeilen, brachten slechts de dood. Vanwege het goud, wat men als waardevast betaalmiddel waardeerde, werden bijna alle inheemse volken in Amerika koudbloedig uitgeroeid. De huidige gouddelving veroorzaakt verwoestende schade aan het milieu. En ook de poging waardevast geld te scheppen, dat zich ook nog met rente vermeerderd, leidt regelmatig tot rampen. We kennen ze als economische en financiële crises, inflatie, geldcrash, nood, honger, oorlogen en natuurrampen.

Economische crises, nood en honger., dat is nog begrijpelijk. Maar wat hebben oorlogen en natuurrampen met het geld- en economisch systeem te maken?

Heel veel, we kunnen zelfs zeggen: alles!

Oorlogen

Bij oorlogen gaat het nooit om bescherming van de mensenrechten of om verschillende religieuze opvattingen. Deze thema's dienen er alleen toe de gemoederen bij de mensen op te hitsen en daarmee hun instemming met een oorlog te krijgen.

Zonder uitzondering gaat het bij alle oorlogen om economische voordelen resp. om macht (wat uiteindelijk hetzelfde is). Vaak gaat het om onbelemmerde toegang tot aardolie, en olie – het zwarte goud (!) – is een van de grootste 'business' op de wereld. Daarom worden echte alternatieven voor olie nog altijd onderdrukt. Naast de olie-industrie is ook de oorlogsindustrie een van de wereldwijd grootste industrieën. In een economisch systeem, waar groei op de eerste plaats komt, moet natuurlijk ook de oorlogsindustrie groeien. Ze heeft dringend nieuwe afzetmarkten nodig – en dat betekent: nieuwe oorlogen.

Natuurrampen

Natuurrampen worden deels door milieuschade veroorzaakt. En of natuurverschijnselen catastrofale gevolgen heeft, hangt vaak van door mensen veroorzaakte omstandigheden af. Drie voorbeelden uit de recente geschiedenis:

Als op 26 december 2004 de tsunami over de oevers in Zuidoost-Azië sloeg, nam hij alles mee wat in de weg stond. Meer als 200.000 mensen stierven door deze monstergolf. Zouden er van tevoren niet zoveel koraalriffen, strandduinen, zeegrasgebieden en mangrovebossen aan de kusten vernietigd zijn, hadden ze de enorme kracht van de tsunami kunnen afzwakken en zouden nog vele mensen in leven zijn. De koraalriffen en het zeegras functioneren als golfbreker. Mangroven en duinen beperken de erosie van de kust en vormen een tweede buffer voor de bescherming van het binnenland. Er is steeds meer consensus onder wetenschappers, milieubeschermers en Aziatische vissersgemeenschappen, dat de gevolgen van de tsunami door toerisme, garnalenkwekerijen en andere industriële ontwikkelingen aanzienlijk verslechterd werden. Want zij hebben deze natuurlijke beschermingsconstructies vernietigd of zover beschadigd dat ze geen beschutting tegen de grote vloedgolf meer konden bieden. Ons huidige economische systeem forceert industrialisatie en toerisme om de economie aan te drijven en de levensstandaard te verhogen. Met de Natuurlijke Economie van het Leven is dit niet noodzakelijk, omdat iedereen door de drievoudige geldschepping al verzorgd is.

De aardbeving in Haïti op 12 januari 2010 had een sterkte van 7. Het epicentrum lag circa 25 kilometer ten zuidwesten van de hoofdstad Port-au-Prince. De gebouwen waren zo slecht gebouwd, dat ze instorten als kaartenhuizen. Vooral de sloppenwijken van de miljoenenstad werden vernietigd, omdat de hellingen waar de hutten gebouwd waren, weggeleden zijn. Volgens een raming van de Verenigde Naties was de uitgangssituatie, wegens het ontbreken van een infrastructuur, verwoestender dan de Tsunami-catastrofe in 2004 in de Indische Oceaan. Het aantal doden wordt op 316.000 geschat. Haïti was al voor de aardbeving een arm land. Daarom kon men zich blijkbaar geen betere bouwwijze veroorloven.

Met de Natuurlijke Economie van het Leven zou Haïti een welvarend land zijn, zoals alle andere. Er zouden geen krottenwijken meer zijn en men zou zich stabiele gebouwen kunnen veroorloven, beter bestand tegen aardbevingen.

De aardbeving op 1 februari 2012 in Tokio had ook een sterkte van 7. Er werd geen schade aan gebouwen gemeld. Japan is een rijke industrieland, en de Japanners hebben zich op aardbevingen ingesteld. Daarom heeft de tsunami in Fukushima hen op 11 maart 2011 des te harder getroffen, want ze hebben hun atoomcentrales langs de kust gebouwd. Alternatieve energiebronnen zijn tot dusverre economisch niet bijzonder interessant. Het compensatie- en milieufonds zou milieuvriendelijke technologieën zo sterk gesubsidieerd hebben, dat atoomenergie niet meer rendabel geweest zou zijn. Daardoor zou de ergste atoomramp in de geschiedenis van mensheid nooit plaatsgevonden hebben.

Bij alle drie de gebeurtenissen zouden de gevolgen nooit zo erg geweest zijn wanneer men de Natuurlijke Economie van het Leven, die de cyclus van worden en vergaan volgt, zou hebben ingevoerd.

Honger

Maar keren we nog een keer terug naar nood, honger en dorst. Elke dag verhongeren 24.000 mensen. Dat zijn elke maand meer doden dan de slachtoffers van de drie bovengenoemde rampen samen. In vergelijking tot de grootste door mensen veroorzaakte catastrofe lijkt de natuur verhoudingsgewijs genadig...

Soms moet men compleet anders denken om de directe en indirecte samenhang tussen het huidige schuldgeldsysteem en de catastrofale toestand op onze aarde te herkennen en zich dan voor een Natuurlijke Economie van het Leven te openen, die systematisch de oplossingen aandraagt.

De natuur – Een zelfregulerend systeem

Leven is vergankelijk, de dood blijvend. Dat is de ene kant. Aan de andere kant lukt de natuur een kunstwerk waar de economen alleen maar van kunnen dromen: eeuwige groei op begrensde ruimte. Deze eeuwige groei, dit eeuwig worden, is met het eeuwige vergaan onafscheidelijk verbonden.

De kringloop van worden en vergaan is een zelfregulerend systeem. Het maakt mogelijk, dat de natuur voortdurend nieuwe levensvormen en nieuwe producten kan voortbrengen, waarbij de totale massa constant blijft. De zelfregulatie zorgt ervoor, dat het systeem zich in de optimale toestand stabiliseert, waarbij er precies zoveel op de kringloop terugvloeit als er gecreëerd wordt. Dit eenvoudig principe is universeel bruikbaar en functioneert daarom ook bij Gradido.

Laat ons naar de kringloop bij Gradido kijken. Het »Worden« is de drievoudige geldschepping van 3.000 Gradido. Het vergaan bedraagt 50 % per jaar. Dat is ongeveer 5% per maand. Het gemiddelde tegoed per hoofd consolideert automatisch bij die waarde, waarbij de maandelijkse vergankelijkheid gelijk is aan de maandelijkse geldschepping. Dit is het geval bij 60.000 Gradido, want 5% van 60.000 is 3.000.

Verhoogt zich het tegoed, dan drukt de verhoogde vergankelijkheid het bedrag weer omlaag. Wordt het minder, dan neemt de geldschepping de overhand en drukt het bedrag weer omhoog. Men spreekt hier van een *stabiel evenwicht*, omdat elke afwijking van de normale toestand automatisch hersteld wordt.

Het zelfregulerende systeem streeft er dus voortdurend naar de normale toestand van 60.000 Gradido gemiddeld vermogen te stabiliseren. Het zorgt permanent voor een moeiteloze compensatie. Men kan zich dat voorstellen als een wateroppervlakte: er zijn steeds weer golven, maar op den duur blijft de waterspiegel constant.

Vatten we samen:

- De drievoudige geldschepping vormt samen met de vergankelijkheid een zelfregulerend systeem dat de geldhoeveelheid constant houdt. De geldhoeveelheid kan niet veranderd worden, noch door schulden, noch door speculatie, noch door andere manipulaties.
- De kringloop van worden en vergaan is een natuurwet. Wordt deze natuurwet niet vrijwillig in het geld- en economisch systeem geïntegreerd, dan zullen wij het onvrijwillig voelen – in de vorm van economische en financiële crises, inflatie, geld-crash, nood, honger, ziekten, oorlogen en natuurrampen.
- Omdat de kringloop van worden en vergaan een vast onderdeel in de Natuurlijke Economie van het Leven is, blijft men verstoken van bovengenoemde onvrijwillige vormen van vergankelijkheid, dan wel worden deze sterk verminderd.

De wiskundige basis voor ons nieuwe geld- en economisch model hebben we nu uitgewerkt. Naar het voorbeeld van de natuur ontwikkelden we een zelfregulerend systeem, dat de behoeften van het *Drievoudige Welzijn* van de nodige financiële middelen voorziet en zijn optimale toestand in een stabiel evenwicht houdt.

Hoe kunnen de mensen voor de toekomst sparen en hoe kunnen grotere investeringen gefinancierd worden? Met andere woorden: zal er nog een kredietwezen bestaan? En zo ja, in welke vorm?

Kredieten en investeringen

*» Hoe kunnen jullie grote bedragen financieren wanneer het geld vergankelijk is?«
»Door kredieten. Beide partijen hebben er baat bij. De kredietgever krijgt zijn geld volgens afspraak volledig terug. Zou hij zijn geld niet beschikbaar hebben gesteld, dan zou het door de vergankelijkheid minder zijn geworden. De kredietgever krijgt een renteloos krediet. Een klassieke Win-Winsituatie.«*

– Joytopia

Kredieten en beleggingen dienen er in elk economisch systeem te zijn. Er zijn altijd tijden waarin men inkomsten dan uitgaven heeft en het overschot voor later wil bewaren. Omgekeerd zijn er situaties, waarin men geld nodig heeft wat men momenteel niet heeft.

In een geld- en economisch model, waarin vanaf het begin de kringloop van worden en vergaan is geïntegreerd, dient men het kredietwezen speciale aandacht te geven.

Zoals altijd laten wij hier ons hier door de natuur inspireren. Stelt u zich twee boeren voor, die een natuurkrediet met elkaar overeenkomen. De ene boer, we noemen hem Frans, heeft dit jaar aardappelen geteeld. De oogst is goed en hij kan meer oogsten dan hij nodig heeft. De overtollige aardappelen zouden geleidelijk verouderen, en na een jaar nog maar half zoveel of nog minder waard zijn.

De andere boer, Paul, heeft dit jaar geen aardappelen geteeld, maar heeft er wel nodig om door de winter te komen. Ze komen dus overeen, dat Frans aan Paul een bepaalde hoeveelheid aardappelen geeft. Paul, die het komend jaar aardappelen wil telen, belooft Frans hem volgend jaar dezelfde hoeveelheid aardappelen terug te geven.

Welke aardappelen zal Paul teruggeven, de oude ranzige of nieuwe? Natuurlijk geeft hij nieuwe terug. Want op de eerste plaats heeft hij de oude aardappelen al verbruikt, en op de tweede plaats had Frans hem ook nieuwe aardappelen geleend en wil vanzelfsprekend ook nieuwe terug hebben.

Frans en Paul creëerden met dit natuurlijk krediet een Win-Winsituatie. Frans, de kredietgever, kon de waarde van nieuwe aardappelen bewaren, en Paul, de kredietnemer, kreeg een renteloos krediet. Geen mens zou op het idee komen dat Paul een andere hoeveelheid aardappelen aan Frans zou moeten teruggeven als hij gekregen had.

Analoog daarmee functioneren kredieten in de Natuurlijke Economie van het Leven. De kredietgever geeft de kredietnemer een (waarschijnlijk) renteloos krediet en krijgt hetzelfde bedrag op het afgesproken tijdstip terug. Rente is weliswaar niet verboden, maar omdat veel mensen hun overtollig geld willen behouden, zal het kredietaanbod zo groot zijn, dat rente op de markt geen kans zullen hebben. Mogelijkerwijs zal er zelfs negatieve rente zijn, oftewel de kredietgever krijgt een kleiner bedrag terug dan hij uitgeleend heeft. Zelfs dan heeft hij goede zaken gedaan, want wanneer hij het geld niet zou hebben uitgeleend, zou het door de vergankelijkheid na een aantal jaren praktisch verdwenen zijn.

Compleet nieuwe mogelijkheden voor de levensplanning –opbouw worden hierdoor mogelijk. Op jonge leeftijd kan men zijn huis renteloos, of nog gunstiger, financieren. Men kan voor het pensioen sparen om op de oude dag meer tot zijn beschikking te hebben dan alleen het basisinkomen. Er kunnen sabbatical-jaren gepland worden, dus tijden waarin men niet werkt en toch een hoge levensstandaard geniet. Startende bedrijven laten zich met gering risico financieren. Kortom: het kredietwezen schept altijd een Win-Winsituatie voor iedereen!

Welke invloed zal zich het nieuwe geldmodel hebben op de levenskwaliteit, het arbeidsklimaat en de productiviteit van de mensen?

Hierover gaat het de volgende paragraaf.

Levenskwaliteit, arbeidsklimaat en productiviteit

» De economie, vooral het kleinbedrijf, dienstverlening en kunst floreren bij ons als nooit tevoren. Anderzijds besteedt iedereen alleen zoveel tijd als men zelf wil. Daarom is er geen overproductie die het milieu onnodig belast.«.

– Joytopia

Wanneer iedereen doet wat hij graag doet, hoe zal dat levenskwaliteit beïnvloeden? Welke uitwerking valt er te verwachten op het arbeidsklimaat en productiviteit? Hoe tevreden zullen de klanten zijn? Zal alles geproduceerd worden wat men nodig heeft? En wie doet het smerige werk?

Wie wel eens een personeelstraining of successeminar heeft bezocht, weet dat men alleen echt succesvol kan worden wanneer men datgene doet waar men van houdt. Alle werkelijk succesvolle mensen getuigen daarvan. Of kunt u zich een virtuoos op de piano voorstellen die niet van muziek houdt; een topsporter die de trainingen haat; een Steve Jobs, die de iPhone belachelijk vindt; of de paus die niet graag bidt?

Alleen wanneer men graag doet waar men van houdt, dan levert men de kwaliteit en de productiviteit die nodig zijn om buitengewone prestaties te leveren. Dan is het werk ook geen werk meer, maar een hobby. Met plezier doet men een extra stap, »werkt« men langer en beter, heeft men betere resultaten.

Problemen die zich aandienen ziet men als welkome uitdagingen om zichzelf en de kwaliteit van zijn arbeid nog verder te ontwikkelen. Natuurlijk is men ook graag samen met de collega's, of met de zakenpartners en klanten: want met hen deelt men hetzelfde podium waarop men zijn favoriete bezigheden mag uitleven.

Zijn zulke gemotiveerde mensen niet de wens van elke werkgever? En wenst zich niet elke medewerker een toffe baas? Verheugt zich niet elke klant over dergelijke competente en coöperatieve leveranciers, dienstverleners en zakenpartners?

Met de *Onvoorwaardelijke Deelname garandeert het Gradido-Model* alle mensen dat ze mogen doen wat ze graag doen. Mensen die verleerd hebben waar ze van houden, krijgen waardevolle ondersteuning van een toegewijde gemeenschap om het volledige potentieel te ontplooiën. Omdat iedereen met de onvoorwaardelijke deelname al verzorgd is, zal men alleen geïnteresseerd zijn in werk, dat m.b.t. arbeidsklimaat, zinvolheid en plezier met die standaard overeenkomt, die door de onvoorwaardelijke deelname voorgespiegeld wordt. Potentiële werkgevers en opdrachtgevers hebben de uitdaging met hun aanbiedingen en opdrachten aan die eisen te voldoen. Er wordt dus alleen nog maar werk aangeboden dat het potentieel heeft geliefd te zijn.

»Ja, maar wie doet dan het smerige werk?« – »Wie wil dan nog poetsen?« – »Wie haalt de vuilnis op?« – hoor ik u al vragen. Laat me deze vraag beantwoorden met twee verhalen, die ik zelf beleefd heb.

Tijdens mijn schooltijd kwam bij ons eenmaal per week de poetsvrouw – vele jaren lang dezelfde dame. Noemen we haar mevrouw Jansen. Op die dag, ik geloof het was donderdag, moesten wij kinderen erg alert zijn. We hadden het allergrootste respect voor

mevrouw Jansen, haar woord was de wet. Speelgoed dat we niet opgeruimd hadden vonden we regelmatig terug in de vuilnisemmer. Dat gebeurde echter niet vaak, omdat we wisten dat donderdag om 08.00 uur niets meer mocht rondslingeren. Daarop moesten we ons instellen. Mijn ouders waardeerden haar zeer, want door haar aard werd de zonen orde bijgebracht. Af en toe werd ze voor het avondeten uitgenodigd.

Kunt u zich voorstellen dat mevrouw Jansen met plezier werkte? Elke donderdagochtend was ze de hoofdpersoon in onze familie, de onbetwiste baas. Ze had niet alleen haar werk onder controle maar ook de twee belhamels. En ze had het aanzien van haar twee opdrachtgevers.

Ongeveer vijftientig jaar later sprak in onze buurt met een jongeman. Hij vertelde dat hij bij de vuilnisdienst had gesolliciteerd. Die baan was prachtig: men is de hele dag in de frisse lucht, hoeft niet na te denken en wordt goed betaald. Terwijl zijn leeftijdsgenoten nog in de schoolbank zitten of een beroepsopleiding volgden, heeft deze jonge kerel al een goed inkomen en kan zich dingen veroorloven waar veel jonge mensen van dromen: een mooie auto, een eigen woning, vakantie etc.

Ik weet niet of deze jongeman nu nog steeds daar werkt, en zoals het toeval wil: juist nu, terwijl ik dit schrijf, komt een vuilniswagen voorbij. Men ziet geen vuilnismannen meer lopen, maar ziet een grote grijparm, die door de chauffeur gestuurd wordt en de containers zelfstandig leegmaakt. Een dergelijke vuilnisauto te rijden lijkt een aangename baan te zijn. Ik kan me voorstellen dat af en toe met plezier te doen.

Wat kunnen we daaruit leren? De opvattingen welk werk leuk is en welk niet, verschilt van mens tot mens. Wat voor de een vreselijk lijkt is de droombaan van de ander, vooral wanneer het goed betaald wordt. Bovendien wordt steeds meer zwaar werk door machines gedaan, zoals bijvoorbeeld de grijparm van de vuilniswagen.

Smerig werk of droombaan zijn slechts persoonlijke inzichten. Voor elke taak zijn er mensen die ze graag doen, wanneer ze daarvoor oprechte erkenning en goede betaling krijgen. Dat geldt ook voor gevaarlijk werk. Er zijn mensen die het gevaar en avontuur zoeken. Een normale baan zou hen gaan vervelen. De natuur zorgt voor alles, en dus ook dat er voor elke uitdaging ook de mensen zijn die deze aannemen.

Een belangrijke voorwaarde bestaat er voor elke baan: deze moet zinvol zijn. Er zullen nauwelijks mensen zijn, die zich in gevaar begeven of onaangename dingen doen, wanneer ze er de zin niet van in kunnen zien. In de Natuurlijke Economie van het Leven is het geld verdienen niet meer de belangrijkste reden voor arbeid. Geld is geen drukmiddel meer en al helemaal geen machtsmiddel. Het kan nog steeds mensen motiveren iets te doen, wat ze zonder geld niet zouden doen, maar het is niet meer de enige prikkel. Zinvol, arbeidsklimaat, vreugde, plezier, waardering en dank zijn verdere motiefactoren die moeten kloppen. Ze dienen allemaal ertoe de levenskwaliteit te verhogen. Ze dien dus het *Drievoudige* Welzijn: het persoonlijke welzijn, het welzijn van de gemeenschap en het welzijn van het grote geheel.

In zo'n prima werksfeer levert men graag prestaties, vooral wanneer men van het inkomen genieten kan, zonder dat er verdere kosten afgedragen moeten worden.

Verlossing van belastingen en verplichte verzekeringen

»Zijn er nog meer voordelen?«

»Alle verplichte heffingen en afdrachten vallen weg: belastingen, ziekenfonds, pensioen etc. ...«

– Joytopia

In een tijd waarin er voortdurend sprake is van belastingverhogingen en kostenexplosies in de gezondheidszorg, is het moeilijk voor te stellen dat de Natuurlijke Economie van het Leven volkomen zonder verplichte afdrachten functioneert. Het Gradido-model biedt een perfect gezondheids- en sociaal stelsel, compleet zonder ziektekostenverzekering, pensioenverzekering en andere sociale lasten, die een staat te binnen schieten kunnen. Bovendien is het belastingvrij!

Het woord »vrijheid« heeft in ons taalgebruik meerdere betekenissen. Een daarvan is kosteloos, zonder betaling, geschonken als ook »gratis zoals gratis bier«. Een ander is vrij beschikbaar, voor iedereen toegankelijk, zoals gratis kennis of gratis software. Weer een andere betekenis heeft betrekking op de vrijheid van mens of dier. Vrijheid kan ook het bevrijden van druk of lasten zijn, zoals bijv. »vrij van angst«, of »belastingvrij« of de vrijheid van grenzen.

»De gelukkige slaven zijn de bitterste vijanden van de vrijheid.«

*– Marie von Ebner-Eschenbach
Oostenrijkse Schrijfster*

Soms zijn we bang voor de vrijheid die we nog niet kennen. »Wat zou er wel niet gebeuren wanneer iedereen kan doen wat hij wil?« – Zo gezien is belasting- en lastenvrijheid een hachelijk thema, omdat ze onze oerangst raakt. Het is in wezen de angst voor het onbekende dat ons laat aarzelen. Vrijheid brengt het risico met zich mee de vermeende zekerheid te verliezen.

Alles wat we dusverre over de Natuurlijke Economie van het Leven hebben geleerd toont ons eenduidig aan, dat vrijheid en zekerheid geen tegenstelling hoeven te zijn. Tegenstellingen zijn ze alleen in het oude systeem, want het oude systeem functioneert volgens het nulsomspel-principe. Maar het oude systeem loopt op z'n einde. Wanneer we het blijven gebruiken zullen we vrijheid noch zekerheid beleven, maar de ondergang van de mensheid.

In de Natuurlijke Economie van het Leven lossen zich vele tegenstellingen op. Ze maakt maximale zekerheid bij maximale vrijheid mogelijk. Ze bevrijdt ons van belastingen en

andere lasten en verzorgt ons met de garantie van een optimaal gezondheids- en sociaal systeem, alsook een functionerende staat, die zich ziet als een gemeenschap van alle burgers en daarom ook haar belangen vertegenwoordigt.

De kringloop van het leven maakt deze vrijheid mogelijk, de kringloop van worden en vergaan. Het stelt de staat in de gelegenheid zelf het geld te scheppen zonder inflatie te veroorzaken. Omdat we vrijwillig de natuurwetten in acht nemen en in het Gradido-model inplannen, winnen we beide: zekerheid en vrijheid.

Open Source: ongebonden onderzoek en ontwikkeling

» Welnu, alle nieuwe ideeën en uitvindingen behoren toe aan de algemeenheid. Stel je voor: vroeger hebben we meer dan 100 jaar verkwist door onze auto's met verbrandingsmotoren uit te rusten. «

– Joytopia

In de computerbranche, vooral bij de software-programmering, kunnen we al jaren een prettige ontwikkeling waarnemen: gratis software, de Open Source beweging. Het idee is eenvoudig: een programmeur stelt zijn programma gratis ter beschikking aan de hele gemeenschap van ontwikkelaars. Iedereen mag de software gebruiken, veranderen en verder ontwikkelen. Onder de voorwaarde dat de grondlegger met naam genoemd wordt en dat de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen eveneens onder dezelfde voorwaarden aan de gemeenschap ter beschikking worden gesteld. Zo is al fantastische software ontstaan. Het grootste gedeelte van het internet is gebaseerd op Open Source Software, met op de eerste plaats het besturingssysteem Linux, waarop de meeste Internetservers lopen.

Ook op andere gebieden maakt Open Source een doorbraak: bijv. Open Content voor gratis inhoud in woord en beeld. Zo is er een verkorte uitgave van het Gradido-boek als gratis E-book. Deze valt onder een Creative Commons Licentie, en iedereen mag het voor niet-commerciële doeleinden kopiëren. Ja, het is zelfs uitdrukkelijk gewenst het vrije E-book aan alle vrienden door te sturen, want de wereld heeft snel een oplossing nodig, en de inhoud van het boek kan aan de oplossing van de huidige problemen doorslaggevend bijdragen. Zeker is er nog behoefte aan optimalisatie, en juist daarom is het belangrijk dat veel mensen ervan weten en aan de verdere ontwikkeling bijdragen.

Ook op alle andere gebieden moet het onderzoek en ontwikkeling vrij worden. Het is toch onbegrijpelijk, dat uitvindingen en ontdekkingen, die de mensheid zouden kunnen dienen, door een antiek patent- en auteursrecht worden verborgen, omdat ze tegen de belangen van enkele bedrijven indruisen. Daarom prijzen we Open Source voor alle onderzoeksgebieden aan. Wij hebben behoefte aan vrij onderzoek, vrije ontwikkeling, vrij denken en – vrij schenken...

Spontaan schenken

» Vrij schenken is een wezenlijk bestanddeel van ons economisch model. Terwijl het er vroeger op aankwam zoveel mogelijk winst te maken, geldt bij het vrij schenken, met zo weinig mogelijk inspanning zichzelf en anderen zoveel mogelijk voordeel of vreugde te bezorgen. Daarbij is een directe tegenprestatie niet belangrijk, omdat voordelen en vreugde meervoudig bij de vrij schenkende terechtkomen.«

– Joytopia

Zoals bij de vrijheid is ook het thema »schenken« bij ons sterk emotioneel geladen. Er zijn zaken die men niet kan kopen, men krijgt ze geschonken – of ook niet. Daartoe behoren liefde, waardering, vertrouwen, aandacht, dank..., dus voornamelijk immateriële zaken, die het leven leefbaar maken.

Maar ook materiële zaken worden nog cadeau gedaan. In elke cultuur zijn er schenkerituelen en schenkefeesten. Kinderen schuiven vanzelfsprekend bij hun ouders aan tafel om gezamenlijk te eten. En wanneer vrienden elkaar uitnodigen behoort samen eten vaak tot de vanzelfsprekende gastvrijheid.

There is a free lunch!

Nauwelijks een ander economisch dogma richt meer onheil aan, dan de onopvallende zin »There is no free lunch« (Er bestaat geen gratis middageten). Deze aanname betekent dat alles z'n prijs heeft. Daarmee is alles op deze wereld tot een (om)koopbaar product geworden. Alles wat voor de mensen in zijn binnenste heilig is, zijn verlangens, zijn wens naar liefde en geborgenheid, zijn vertrouwen, zijn gastvrijheid..., muteert daardoor tot een marktplaats of wordt afgedaan als sociale romantiek.

De zin »There is no free lunch« en de daarachter verscholen filosofie van het koopbare heeft al veel vertrouwenspotentieel vernield. Inmiddels zijn we er allemaal door geconditioneerd. Achter elk geschenk vermoeden we een bedoeling – »Wat wil die van mij?« – »Welk cadeau wordt er nu van mij verwacht?« – »Hoe moet ik dat weer compenseren?« – zo, of vergelijkbaar, zijn de gedachten die ons heel automatisch door het hoofd schieten. Het lijkt ons niet gepast een geschenk »zomaar« aan te nemen. En zeg eens eerlijk: kunnen we nog schenken zonder verwachting? Verwachten ook wij niet iets terug te krijgen?

Verwachtingen kunnen nooit in het hier en nu bevredigd worden. Ze hebben altijd betrekking op de toekomst. Wanneer wij iets schenken in de verwachting later iets terug te krijgen, ontstaat daardoor een schuldverhouding. Wij brengen de ander in onze schuld, ongeacht of hij zich ervan bewust is of niet. De zin »ik ben je dank verschuldigd« slaat de spijker op de kop. Zodra wij schenken met een verwachtingspatroon, hebben wij ons aan het concept van schulden verbonden. En uit dat concept van schulden volgt het systeem van de schuld-geldschepping.

Spontaan schenken dient, net als onvoorwaardelijke liefde, weer geleerd te worden. Ook liefde is vandaag de dag vaak met verwachtingen verbonden. Helaas. Want alleen dan wanneer we de verwachtingen loslaten kunnen we ware liefde ervaren.

»There is no free lunch«, deze geniepige zin maakt van elk geschenk een handel en degradeert liefde tot prostitutie. Het heeft ertoe bijgedragen de mensheid van haar ware wezen te af te scheiden en haar waardevolste schatten op een globale markt te slijten.

Hoe kunnen we het schenken weer leren? Hoe kunnen we ons van de verstrikkingen van bewuste en onbewuste verwachtingen verlossen? Hoe kunnen we weer onschuldig – schuldenvrij – worden?

Zoals altijd helpt ons hier weer de bionica, de observatie van de levende natuur. We kunnen het spontane schenken afkijken van diegene, die het nog niet verleerd hebben: dieren en kleine kinderen tonen openlijk hun verlangens. Wij volwassenen noemen dat »bedelen« en proberen het hen af te leren. Maar wat is er verkeerd aan wanneer men zijn behoeften toont? Zou onze communicatie met elkaar niet veel eenvoudiger zijn wanneer we eerlijk zouden zeggen wat we wensen, zonder beledigd of beschaamd te zijn wanneer de anderen onze wensen niet vervullen?

Maar dieren en kinderen tonen ons niet alleen hun verlangens, ze schenken ons ook onvoorwaardelijke liefde zonder bijbedoelingen – tenminste, zolang we hen geen verwachtingspatroon aangeleerd hebben. Het lachen van een kind is een geschenk voor ons, zomaar. Het kind is nog niet in staat te denken: »wanneer ik mama nu een lach schenk, dan geeft ze me wat lekkers«. En het denkt ook niet: »wanneer mama me nu de borst geeft, dan moet ik daarna heel lief zijn en goed slapen «.

Bij het schenken horen twee dingen: enerzijds de verlangens open te communiceren en anderzijds vrijwillig en zonder bijbedoelingen te schenken wanneer men voelt het te moeten doen. Hoe meer we de kwaliteit van het spontaan geven weer leren, des te eenvoudiger wordt het welvaart voor iedereen te scheppen.

Hoe kan het vrije schenken in een gemeenschap functioneren? Laat me daartoe een verhaaltje vertellen...

De lege en de volle pot

Er was eens een klein dorp. Daar leefden allerlei handige mensen: boeren, molenaars, bakkers, slaggers, timmerlieden, leraren, helers, politici en andere beroepen. Voor alles wat men nodig had was er een vak, dat daarin kon voorzien. De natuur schonk de bewoners goed weer. Regen en zonneschijn wisselden elkaar af, zodat alles goed kon groeien en gedijen.

Eigenlijk was het een paradijs op aarde, wanneer er die zeldzame gewoonte niet was geweest die vooral politici hadden: ze liepen met potten rond en animeerden andere bewoners er geld in te gooien. Er waren grote en kleine potten, fraaie en alledaagse, met deksel en zonder..., elke pot diende een bepaald doel.

Och ja, ik was het bijna vergeten: er was ook een beroepsgroep die zich »Bankster« noemde. Men wist eigenlijk niet precies wat die uitvoerden. Maar ze hadden de politici en andere bewoners geld geleend, zodat deze met elkaar handel konden drijven en vooral de potten van de politici konden vullen. Wat een gezegende beroepsgroep!

Zonder de bankster hadden de bewoners weliswaar alles kunnen vervaardigen wat er in het kleine dorp nodig was – zelfs luxe producten die niemand echt nodig had maar het leven fraaier maakten en plezier gaven – maar hoe zouden ze hun producten hebben kunnen verkopen zonder geld? Dit existentieel probleem losten de bankster graag voor hen op door hen geld te lenen.

Het was geniaal: opeens floreerde de handel. Iedereen kon zijn producten verkopen en iedereen was zo gelukkig, dat niemand op het idee kwam te vragen waar de Bankster eigenlijk het geld vandaan haalden. En die vraag was ook niet zo belangrijk, want het functioneerde prima en elke beroepsgroep had haar eigen kleine beroepsgeheimpjes, toch...?

Eén keer per jaar eisten ze rente van alle bewoners die geld van hen geleend hadden, vooral de politici, die het zonder probleem uit hun potten betaalden. Eerst viel het niet zo op, maar toen werden de schulden steeds hoger en de potten steeds leger. We wisten niet precies wat de bankster met de immense rente deden. Vermoedelijk investeerden zij het in lucratieve groeimarkten. Af en toe gebeurde het, dat zich enkele bankster verrekenden en dreigden failliet te gaan. De politici deden alles om ze te redden – tot op een dag alle potten leeg waren. De chef-politicus verzamelde alle kleinere potjes, nam de »staatspot«, die ook leeg was, onder de arm en riep alle vertegenwoordigers van de bewoners op om aan de ronde tafel plaats te nemen.

„De pot is leeg“, sprak de chef, „we moeten de buikriem aanhalen. We hebben te lang boven onze stand geleefd. In plaats van plichtbewust alle rente aan de bankster te betalen, hebben we wegen aangelegd, zieke en oude mensen verzorgd, onze kinderen naar school gestuurd en vele andere onproductieve dingen gefinancierd. Dat moet nu ophouden, want de pot is leeg!“

Terneergeslagen stemden de inwoners ermee in. Hoewel ze alle vaardigheden en materialen hadden om een aangenaam leven voor allen te garanderen, maar zonder geld

leken bij iedereen de handen gebonden te zijn. Niemand kon meer de rekeningen betalen, nog maar te zwijgen van de lonen van de medewerkers. De gevolgen waren werkloosheid, armoede en honger.

"ik heb een idee hoe we de pot kunnen vullen zodat er genoeg voor iedereen is!" meldde zich een klein meisje. Eigenlijk had ze helemaal niet aan de vergadering mogen deelnemen, maar haar ouders konden zich geen kinderopvang meer veroorloven en hadden haar daarom meegenomen.

"Waarvoor hebben we het geld van de bankster nodig?"

Stelt u zich voor, zij hebben al het geld en niemand heeft het nodig!

Laat ons elkaar vanaf nu onze talenten en vaardigheden schenken! Dan heeft iedereen genoeg en plezier, en er zal nog voldoende overblijven. We vragen niet meer wat we uit de lege pot kunnen halen, maar wat elk van ons in de gemeenschappelijke pot kan stoppen."

De leider lachte gemeen en mompelde zoiets als »kinderlijke sociale romantiek«, tenslotte was iedereen arm en had niemand iets wat hij kon schenken.

"Werkelijk niet?" vroeg het meisje, "We hebben toch allemaal een beroep: boer, bakker, handwerker, kunstenaar, wetenschapper en nog veel meer. Willen we ons laten verhongeren alleen omdat er geen geld meer is? Dat kunnen we sowieso niet eten. Wanneer iedereen doet wat hij het beste kan en zijn prestatie schenkt, dan zijn we gezamenlijk rijk en hebben we een boordevolle pot, die iedereen kan verzorgen!"

Dat overtuigde de mensen. De chef-politicus werd weggestemd, en men ging aan het werk. Na korte tijd keerde de welvaart terug in het kleine dorp. De gemeenschappelijke pot raakte overvol, en er heerste *rijkelijke overvloed*.

Toen de bankster dat hoorden, beviel hen dat helemaal niet. Ze hadden weliswaar al het geld, maar wilden ook nog de rente incasseren, die zelfs nog nooit had bestaan! Toen ze dan ook nog de grondstukken en woningen invorderden die als zekerheid voor de schuld dienden, kwam hun bedrog aan het licht.

Ze hadden bovendien groot geluk dat de bewoners van het dorp van nature goedmoedig waren en ze besloten af te zien van bestraffing. Tenslotte had iedereen aan het spel meegedaan. De voormalige banksters kregen, zoals iedereen, het recht op onvoorwaardelijke deelname, zich met hun volledige potentieel in de gemeenschap te storten en daarvoor door de gemeenschap te worden verzorgd.

Enkele mensen presteerden duidelijk meer dan de anderen. Dat was niet erg, want de inzet was vrijwillig en er was bovendien genoeg voor iedereen. Men besloot dat de bijdrage »bedankt« of beloond dienden te worden. Er zou echter nooit meer geld door schulden gecreëerd mogen worden. Het moedige meisje, dat de ommekeer geïnitieerd had en daardoor groot aanzien genoot, sloeg voor een nieuw geldsysteem naar het voorbeeld van de natuur te ontwikkelen. Zover het verhaal.

Kunt u zich voorstellen dat een kind de wereld kan veranderen? Laten we het onderwerp van de schenkeconomie kort onderbreken voor de toespraak die de twaalfjarige Severn Suzuki voor de Verenigde Naties heeft gehouden...

Het meisje dat de wereld vijf minuten tot zwijgen bracht

Geboren en opgegroeid in Vancouver, Canada, richtte Severn Suzuki, nauwelijks negen jaar, de ECO (Environmental Children 's Organisation) op. Toen ze twaalf was lukte het haar, en drie medestrijders, geld bij elkaar te krijgen om anno 1992 naar de Earth Summit in Rio de Janeiro te reizen. Ze toonde hoe de diverse milieuproblemen uit het zicht van de jeugd uitzagen.

Hier haar toespraak:

»Mijn naam is Severn Suzuki, en ik spreek in naam van de ECO "Enviromental Children's Organization". Wij zijn een groep elf- tot twaalfjarigen uit Canada, die probeert een verschil te maken: Vanessa Suttie, Morgan Geisler, Michelle Quigg en mijn persoontje.

Helemaal alleen hebben we het geld bij elkaar gekregen om 6000 mijlen te reizen en u volwassenen te zeggen, dat jullie iets moeten veranderen. Ik ben zonder bijbedoelingen gekomen. Ik strijd voor mijn toekomst. Een toekomst te verliezen is niet hetzelfde als een verkiezing te verliezen of een paar procent in aandelen. Ik spreek in naam van alle toekomstige generaties. Ik spreek in naam van alle verhongerde kinderen van deze wereld, wiens schreeuwen ongehoord weggalmen. Ik spreek voor de talloze dieren die op deze wereld creperen omdat er voor hen geen plaats meer is. We kunnen het niet verantwoorden dat zij niet gehoord worden.

Ik heb angst in de zon te gaan vanwege het gat in de ozonlaag. Ik heb angst de lucht in te ademen, omdat ik niet weet welke chemicaliën erin zitten. Vroeger ging ik met mijn vader vissen, totdat we een paar jaar gelden vissen vingen die vol met kanker zaten. En we horen steeds weer van dieren en planten die uitsterven – voor altijd verdwenen.

Ik heb ervan gedroomd kuddes wilde dieren, jungles en regenwouden vol met vogels en vlinders te zien, maar nu vraag ik me af of dit nog allemaal zal bestaan wanneer mijn kinderen het op een dag willen zien.

Moest u zich daarover zorgen maken toen u mijn leeftijd had? Alles gebeurt recht voor onze ogen, en toch reageren we alsof we nog alle tijd van de wereld hebben en alle oplossingen.

Ik ben maar een kind en heb niet alle oplossingen, maar ik wil dat u zich realiseert, dat ook u die niet heeft of kent. U weet niet hoe het ozongat gesloten kan worden. U weet niet hoe men zalm in een uitgedroogde rivier terugbrengt. U weet niet hoe de uitgestorven soorten weer teruggehaald kunnen worden. En u kunt ons de bossen niet terugbrengen, die ooit daar waren waar nu een woestijn is.

Wanneer u niet weet hoe u alles kunt herstellen, dan stop ermee het te vernietigen!

Hier mag u dan optreden als gedelegeerden van uw regering, zakenmensen, organisatoren, reporters of politici, maar in werkelijkheid bent u moeders, vaders, broers en zussen, tantes en ooms – en u bent allemaal het kind van iemand!

Ik ben maar een kind en weet toch dat we allemaal deel van een familie zijn, die 5 miljard leden heeft, 30 miljoen rassen, en we delen allemaal dezelfde lucht, hetzelfde water en dezelfde grond en bodem – en daaraan kunnen grenzen noch regeringen ooit iets veranderen.

Ik ben maar een kind en toch weet ik, dat we allemaal in dezelfde boot zitten en samen met een doel voor ogen zouden moeten handelen. In mijn woede ben ik niet blind en ondanks mijn vrees heb ik geen angst de wereld te zeggen hoe ik me voel. In mijn land produceren we zoveel afval: we kopen en smijten weg, kopen – smijten weg, kopen – smijten weg. En toch willen wij noordelijke landen niet met de behoeftigen delen. Zelfs wanneer we meer dan genoeg hebben, vrezen we voor het verlies van de welvaart en voor het delen ervan.

In Canada leven we geprivilegieerd met eten in overvoed, water en een dak boven het hoofd – we hebben horloges, fietsen, computers en televisies.

Twee dagen geleden waren we hier in Brazilië echt geschokt, toen we wat tijd met straatkinderen doorbrachten. Een van hen vertelde ons: „Ik wenste dat ik rijk was, dan zou ik alle straatkinderen eten, kleding, medicijnen, een dak boven hoofd, liefde en aandacht schenken.”

Wanneer een straatkind, dat niets heeft, bereid zou zijn te delen, waarom zijn wij, die alles hebben, nog altijd zo hebberig? Ik kan niet stoppen te eraan te denken dat deze kinderen niet ouder dan ik zijn en dat het een enorm verschil maakt waar men geboren wordt, en dat ik een van de kinderen zou kunnen zijn dat in de favelas van Rio leeft, of een verhongerd kind in Somalië, een oorlogsslachtoffer in het Midden-Oosten of een bedelaar in India.

Ik ben maar een kind en toch weet ik hoe prachtig deze aarde zou kunnen zijn, wanneer we al het geld dat we in oorlogen steken zouden gebruiken om de armoede te beëindigen en oplossingen met betrekking tot onze milieuproblemen te vinden.

In de school, ja zelfs in de kleuterschool, leert u ons hoe we ons te gedragen hebben. U leert ons:

- *Niet met anderen te vechten*
- *Problemen op te lossen*
- *Anderen te respecteren*
- *Ons afval te recyclen*
- *Andere levende wezens niet te schaden*
- *Te delen*

- *Niet hebberig te zijn*

Waarom, in hemelsnaam, doet u precies de dingen, die u ons leert niet te doen?

Vergeet u niet, waarom u zulke conferenties houdt en voor wie u het doet – wij zijn uw kinderen. U beslist in welke wereld wij opgroeien. Ouders zouden hun kinderen gerust moeten kunnen stellen door te zeggen „alles is goed“, „wij doen ons best“ en „dat is niet het einde van de wereld“. Ik denk nauwelijks dat zij ons dat nog kunnen vertellen. Heeft u ons eigenlijk nog wel op uw prioriteitenlijsten staan?

Mijn vader zei altijd „Je bent niet wat je zegt, maar wat je doet“.

Wat u doet maakt me 's nachts aan het huilen. U volwassenen zegt van ons te houden. Ik daag u uit: laat u alsjeblieft uw daden uw woorden weerspiegelen.

Dank u wel, dat u naar mij geluisterd heeft.«

– Severn Suzuki

Een video-opname van deze aandoenlijke toespraak vindt u op YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=XdK0uYjy85o>

Waarom dan nog geld?

Wanneer het schenken de oplossing is, waarom hebben we dan nog nieuw geld nodig? Waarom wisselen we niet direct naar de schenk-economie? Deze vraag is absoluut gerechtvaardigd en wordt bediscussieerd in kringen van alternatieve wetenschappers. Het is interessant dat daarbij altijd snel de vraag naar een bepaalde normering opduikt, die de gegeven en aangenomen prestaties registreert. Sommigen stellen voor eenvoudige getallen op te schrijven: wanneer een bepaalde prestatie wordt geleverd, dan zou men bijv. +10 op een rekening moeten bijschrijven. De een heeft dan het getal +267 op zijn rekening en de ander -389. Maar wat is dat anders dan geld zonder naam?

Geld heeft zich bij de documentatie van transacties waargemaakt. Het laat zich zelfs van de voorstanders van een pure schenk-economie niet wegdenken. Vroeg of laat introduceert men een geld-equivalent, waarvan men dan misschien beweert dat het geen geld is, maar alleen dezelfde functies vervult. Gradido is een dergelijk geld-equivalent. Of u het geld wil noemen of niet laten we graag aan u over.

In deze samenhang dienen we op een belangrijk verschil tussen Gradido en het traditionele geld te wijzen. Het oude geld is een schuldbrief, een belofte voor een dienst, een betaalmiddel. Gradido is in wezen eerder een documentatie van een geleverde prestatie of warentransactie. Werden die diensten vrijwillig verleend, dus »geschonken«, dan is Gradido geen betalingsmiddel meer maar een »dankmiddel«. Met Gradido bewegen we ons geleidelijk van de oude markteconomie, de »koop- en betaaleconomie«, naar een »schenk- en dankeconomie«.

We bouwen dus een brug. Met Gradido halen we de mensen daar af waar ze zijn en begeleiden hen in het proces van het oude »kopen en betalen« naar het nieuwe »schenken en bedanken«.

Hier-en-Nu-financiering

»Wanneer iemand een project wil ontwikkelen en nog geld nodig heeft, dan vraagt hij zijn vrienden. Diegene die willen deelnemen, ondersteunen hem en geven zijn oproep aan hun vrienden verder. Zo kan het zijn dat er royale ondersteuning komt van mensen die hij voorheen nog niet kende.«

– Joytopia

Kredieten – ook de renteloze kredieten van de Natuurlijke Economie van het Leven – zijn een methode de compensatie, die hier en nu niet mogelijk lijkt, op een later tijdstip te verschuiven. Men creëert hiermee een afhankelijkheidsverhouding tussen de kredietgever en kredietnemer. Dit kan wel degelijk gewenst zijn. Kredieten en beleggingen zijn dan ook in de Natuurlijke Economie van het Leven gepland.

Het vrije schenken geeft ons bovendien de mogelijkheid projecten volledig in het hier en nu te financieren. Bij het vrije schenken ontstaan geen afhankelijkheden tussen de schenkende en de ontvanger. Wellicht ontstaan er vriendschappen. Hier-en-Nu financieringen kennen we ook nu al onder de naam »liefdadigheid«.

In de Open Source beweging voor gratis Software en ook in de Creative Commons beweging voor vrije informatie is de »Donation-Button« (Donatie-knop) ingeburgerd. Wie gratis Software gebruikt of vrije informatie leest, wil het project misschien ondersteunen en geeft direct aan de ontwikkelaar of de auteur. Deze hebben van hun kant al bewezen dat ze zich voor het gemeenschappelijke project inzetten en goed werk leveren. Niemand stoort zich eraan dat het hier individuele mensen betreft. In tegendeel: de gift komt voor honderd procent daar aan waar ze hoort, namelijk bij de ontwikkeling van het project en dat zonder onnodige administratie.

Dat is ook het principe van de Hier-en-Nu-Financiering. Wie een project uitvoert waarvan het succes ook voor anderen interessant kan zijn, maakt dat project openbaar en vraagt om ondersteuning. Elk project kost geld, in de vorm van kosten voor persoonlijke arbeid en kosten voor derden. Wie een belangrijk project met al zijn persoonlijke daadkracht wil uitvoeren, heeft weinig tijd en energie over om ook nog voor het eigen levensonderhoud te zorgen. En wanneer het project werkelijk belangrijk is, dan zal hij ook in ruime mate hulp krijgen. Diegene voor wie het project ook belangrijk is zullen hem ondersteunen en zijn oproep aan vrienden doorgeven. Daardoor ontstaat een positieve kettingreactie: het project wordt bekend en ontvangt steeds meer ondersteuning.

Samenvatting

Nu we alle aparte elementen bij elkaar hebben, is het eenvoudig alles samen te voegen. De afzonderlijke componenten werden uitvoerig beschreven. Het volgende hoofdstuk is aan hun veelvoudige aangename uitwerkingen gewijd, en daarom volgt nu alleen een korte samenvatting.

Beginnen we met het belangrijkste criterium van de Natuurlijke Economie van het Leven, waaraan we al ons denken, praten en handelen meten – het drievoudige welzijn.

Het drievoudige welzijn

1. Het welzijn van elke betrokkene: WIN-WIN.
2. Het welzijn van de gemeenschap: familie, gemeente, land, mensheid...
3. Het welzijn van het grote geheel: natuur, milieu, moeder aarde, universum...

De natuurwet van worden en vergaan

Het drievoudige welzijn is zagezegd het ethische fundament van ons geld- en economiemodel. Opdat het functioneren kan, dienen we het in overeenstemming met de natuur te ontwikkelen. De voor ons belangrijkste natuurwet is de kringloop van het leven, de kringloop van worden en vergaan. In ons model is hij geïntegreerd in de vorm van geldschepping en vergankelijkheid.

De drievoudige geldcreatie

Uit het drievoudige welzijn wordt de drievoudige geldschepping afgeleid.

De gemeenschap, gerepresenteerd door de staat, scheidt elke maand voor elke burger 3 keer 1000 Gradido, die voor elk van de volgende doelen wordt ingezet:

1. Basisinkomen, onvoorwaardelijk dan wel actief,
2. Staatsinkomsten, inclusief gezondheids- en sociaal wezen,
3. Compensatie- en Milieufonds (CeM) voor bescherming en sanering van het milieu.

Basisinkomen

Het model ondersteunt facultatief een onvoorwaardelijk basisinkomen, dat »zomaar« uitbetaald wordt, of een actief basisinkomen.

Het actieve basisinkomen volgt uit de *Onvoorwaardelijke deelname* aan de gemeenschap: iedereen heeft het recht tot 50 uur per maand, conform zijn voorkeur en vaardigheden, aan de gemeenschap bij te dragen. De gemeenschap vergoedt dit met 20 Gradido per uur

tot een totaal van 1000 Gradido per maand. Vanwege de vele positieve uitwerkingen die de onvoorwaardelijke deelname met zich meebrengt geven we de voorkeur aan het actieve basisinkomen, temeer omdat het gecreëerde geld daardoor door activiteit gedekt is en er automatisch volledige werkgelegenheid mee bereikt wordt.

Staatsinkomsten

De tweede 1000 Gradido zijn toereikend voor ruime staatsinkomsten, inclusief gezondheids- en sociale zorg in een orde van grootte, zoals het nu in Nederland ter beschikking staat. Belastingen en sociale lasten zijn daardoor niet meer nodig. Bruto is gelijk aan netto. Een enorme vermindering van de bureaucratie is mogelijk. Zwart werk bestaat per definitie niet meer.

Compensatie- en milieufonds (CeM)

De derde 1000 Gradido vormen een additionele pot in de gelijke omvang als het staatsinkomen. Het CeM dient voor de sanering van de economische en ecologische schade – vooraleerst de door de mensheid in de laatste honderd jaar aangerichte catastrofale milieuschade. Het is de grootste milieu-pot in de geschiedenis van de mensheid. Milieubescherming en –sanering worden de lucratiefste bedrijfstakken.

Zelfregulerend systeem stabiliseert de geldhoeveelheid

De kringloop van worden en vergaan is al in Gradido ingebouwd. Bij de drievoudige geldschepping hoort de vergankelijkheid van 50 % per jaar. Van 100 Gradido zijn na een jaar nog 50 Gradido over. Naar het voorbeeld van de natuur is Gradido een zelfregulerend systeem, dat de geldhoeveelheid per persoon constant houdt. Het geldvolume is niet manipuleerbaar.

Geldschepping zonder schulden

De geldschepping volgt het voorbeeld van de natuur, zonder dat er schulden voor gemaakt hoeven te worden. Bij Gradido zijn alleen positieve bankrekeningen voorzien. Kredieten zijn nog steeds mogelijk: ze zijn overeenkomsten tussen kredietgevers en –nemers. Omdat er alleen beschikbaar geld geleend mag worden, wordt het geldvolume door kredieten niet veranderd. Rente is weliswaar niet verboden, maar heeft in de markt geen kans.

Welzijn-valuta

Zoals u ziet, wordt elk van de drie geldscheppingen uitgegeven voor een bijdrage aan het algemeen welzijn. Gradido is dus een welzijn-valuta voor het algemeen belang. De roep naar welzijns-economie wordt steeds luider. Er zijn naast Gradido al enkele projecten in deze richting, die echter het geldsysteem als zodanig buiten beschouwing gelaten hebben.

U, beste lezer, zal het bij het lezen van deze lectuur duidelijk geworden zijn, dat een welzijns-economie in het oude geldsysteem niet kan functioneren. Met Gradido wordt elke economische sector automatisch tot een welzijns-economie.

Kinderlijk eenvoudig te begrijpen

In deze samenvatting is in feite het hele model al beschreven. Het is zo simpel dat, met de nodige zelfs kinderen het gemakkelijk begrijpen kunnen. Vergeleken met het oude geld- en economisch systeem heeft de Natuurlijke Economie van het Leven vele levensbepalende voordelen, die misschien niet altijd direct bij de eerste blik herkend worden. In het volgende hoofdstuk ziet u daarom de 100 belangrijkste voordelen van de Natuurlijke Economie van het Leven. Laat u zich inspireren!

Hoofdstuk 4 – De 100 belangrijkste voordelen

*»De bladeren vergelen, de glans van de steden verbleekt,
maar het boek van de natuur heeft elk jaar een nieuwe editie.«*

*– Hans Christian Andersen
Deens Auteur*

De natuur is geniaal. Het is het wonderbaarlijke werk van de grootste uitvinder aller tijden: onze schepper. Ze berust op eenvoudige principes en brengt een enorme veelvoud teweeg. Daarin heeft ze viereneenhalf miljard jaar ervaring, aanzienlijk langer dan wij mensen. Met een beetje gezond verstand kunnen we daaruit concluderen, dat het een enorm nadeel is tegen haar in te gaan, terwijl samenwerking met de natuur geweldige voordelen moet brengen.

In elke goede communicatietraining leert men zich op de drie belangrijkste punten te beperken. Meer kunnen moderne mensen blijkbaar niet opnemen. Nou dan...

De drie belangrijkste voordelen van de Natuurlijke Economie van het Leven zijn:

1. Wereldwijd Welzijn
2. Vrede
3. Harmonie met de Natuur

Daarmee is in feite alles gezegd. Maar elk van deze voordelen is op zich zo groot en omvangrijk, dat het moeilijk is hen in hun volledige draagwijdte te betrachten. Op vrijwel alle levensterreinen vinden we direct een hele reeks van elementaire voordelen. Het is absoluut onmogelijk zich slecht op enkele daarvan te concentreren.

In dit hoofdstuk leert u daarom de 100 belangrijkste voordelen van de Natuurlijke Economie van het Leven kennen. Elk voordeel volgt op het voorgaande. Op deze manier ontstaan opwaartse mogelijkheden-spiralen, die ons bij elke rotatie een stuk verder naar boven dragen. Wanneer we leren in positieve mogelijkheden-spiralen te denken, kunnen we ons persoonlijk leven en onze complete omgeving duurzaam positief veranderen.

Maar opgepast! Te veel goed nieuws is moeilijk te verdragen. Wij mensen zijn daaraan niet meer gewend. We functioneren hier hetzelfde als Wikipedia: wanneer iets te veel voordelen heeft, dan geldt het als ongeloofwaardig en er mag daarover niet worden geschreven. Deze bijdragen worden dan ook verwijderd...

Ook in het klassieke drama, het voorbeeld voor de meeste Hollywood films, mag het niet alleen positief zijn. Dat zou tenslotte gaan vervelen.

En – de hemel zij geprezen – nu hebben we eindelijk een nadeel: de Natuurlijke Economie van het Leven heeft te veel voordelen.!

Laat u daardoor a.u.b. niet afschrikken, wees dapper en houd vol! ! En wanneer u echt niet meer kunt, dan neem een pauze en hou u bezig met uw lievelingsproblemen. Daarna zou het weer moeten gaan...

1. Geldcreatie door het leven

»Wie het leven niet waardeert, die verdient het niet.«

*– Leonardo da Vinci
Italiaans Kunstenaar en Genie*

De geldschepping door het leven is waarschijnlijk de belangrijkste eigenschap en gelijktijdig het grootste voordeel van de Natuurlijke Economie van het Leven. Zij is het fundamentele verschil met alle andere geld- en economiemodellen. De Natuurlijke Economie van het Leven is zo zeer met het leven verbonden, dat de geldschepping zelf door het leven plaatsvindt. Uit deze hoofdeigenschap laten zich een hele reeks andere voordelen afleiden, die we in het vervolg zullen belichten.

Praktisch gezien betekent de geldcreatie door het leven, dat er altijd de juiste hoeveelheid geld is, want het geld wordt proportioneel met het aantal burgers gecreëerd. Een klein land met weinig inwoners heeft natuurlijk minder geld nodig dan een groot land met veel burgers. De basisvoorwaarden zijn eerlijk verdeeld. Wat de mensen daarmee doen kan van land tot land verschillen.

Hoe functioneert geldschepping door het leven? Heel eenvoudig: voor elk mens wordt er, conform internationale verdragen, elke maand een bepaald bedrag gecreëerd en op een rekening overgemaakt. Van daaruit kan het dan worden verdeeld naar een basisinkomen, staatsinkomen en het compensatie- en milieufonds. De geldschepping vindt plaats zonder dat er schulden ontstaan.

2. Geen geldcreatie door schulden

»Banken zijn gevaarlijker dan legers.«

*– Thomas Jefferson
3. President van de V.S.*

We hebben al meermaals verwezen naar de verschrikkelijke nadelen die met de geldschepping door schulden gepaard gaan. Alleen al het feit dat schulden dwingend noodzakelijk zijn om geld te scheppen is behoorlijk krankzinnig: de mensheid wordt gesplitst in schuldeisers en schuldenaars, en dat al vóór de geboorte...!

Nergens in de natuur vindt men een dergelijk cynisch en het leven verachtend systeem. In tegendeel: de natuur kent helemaal geen schulden. Ze past schenkeconomie toe. Wanneer men bedenkt dat vrijwel alle huidige economische problemen voortvloeien uit de geldschepping door schulden, dan is een geldmodel, dat zonder het scheppen van schulden functioneert, een dwingende voorwaarde om de mensheid te laten overleven. Want de natuur weet wel degelijk hoe het met levensvijandig gedrag omgaat: een soort die zich voortdurend tegen het leven keert sterft uit.

Vaak is het weglaten van de nadelen al een groot voordeel op zich, zoals ook hier. Omdat we levensvijandelijke elementen weglaten, geven we levensvriendelijk gedrag de ruimte

om te ademen. Omdat we de mensheid niet op schizofrene wijze in twee kampen verdelen, kan heling ontstaan. De mensen kunnen de neuzen weer in dezelfde richting laten wijzen en de aandacht volledig op een gemeenschappelijk overleven richten.

Uit een levensvijandige soort wordt een levensvriendelijke, die met de natuur samenwerkt. Hieruit krijgen we het recht en de gelegenheid om duurzaam te floreren. De nieuwe levensvriendelijke inspiratie motiveert ons bij al onze beslissingen rekening te houden met het *Drievoudige Welzijn*: het welzijn van het individu, het welzijn van de gemeenschap en welzijn van het grote geheel.

3. Geen goudstandaard

»De zachtmoedigen zullen de aarde bezitten – maar niet het recht te delven.«

–

*Jean Paul Getty
Amerikaanse Olie-Miljardair*

In onrustige tijden komt altijd weer de, steeds luider wordende, roep naar de zogenaamd verstandige goudstandaard. De goudstandaard verhindert oorlogen- zo wordt beweerd – omdat de bestaande hoeveelheid goud onvoldoende is om de immense kosten van oorlogen te financieren. Een oneigenlijk argument, omdat er al oorlogen zijn sinds het begin van de geschiedschrijving – ondanks de goudstandaard. Toen Columbus zijn Spaanse heersers overtuigde zijn vloot te financieren, met wie hij in westelijke richting India wilde bereiken, beloofde hij hen goud. De treurige waarheid: hij en zijn opvolgers hebben zich aan hun belofte gehouden. Vanwege het goud werden de Inca's uitgeroeid. En niet alleen de Inca's, maar nagenoeg alle inheemse volken van Amerika.

De hebzucht naar het goud van andere landen was al vaak de aanleiding voor oorlog. Misschien niet de officiële reden, maar wel het daadwerkelijke motief. Te beweren dat goud de vrede dient is ronduit absurd.

Nog steeds zijn er goudmijnen om de laatste goudresten aan de aarde te onttrekken. De moderne aard goud te delven laat catastrofale milieuschade ontstaan. Waarom deze verwoestingswaan? Waarvoor hebben we goud überhaupt nodig? Voor juwelen is het niet essentieel, want meestal worden uit zekerheidsmotieven vervalsingen gedragen. Als grondstof voor de industrie en medicijnen heeft men het zelden nodig, misschien voor enkele zeer hoogwaardige processen of in de tandtechniek. Als ruilmiddel en waarde-opslag zijn er legio andere mogelijkheden, bijvoorbeeld computergetallen...

Bovendien: de goudvoorraden zijn hetzelfde verdeeld als alle andere bezitsverhoudingen. Door herinvoering van de goudstandaard zou men de aanwezige eigendomsverhoudingen nog dieper verankeren. Wie nu veel goud heeft, zou dan veel geld hebben.

Om wereldwijde welstand in vrede en harmonie met de natuur te bereiken, is de goudstandaard beslist niet de juiste keuze. De Natuurlijke Economie van het Leven heeft geen dekking door goud nodig. De Gradido is gedekt door het waardevolste wat we hebben: het Leven zelf!

4. Geen dekking door goederen

*»De mensheid moet aan oorlog een einde maken,
of de oorlog maakt een einde aan de mensheid.«*

– John F. Kennedy

35. President van de V.S., werd in 1963 vermoord

Heeft u weleens het twijfelachtige genoeg gehad een reportage over de oorlog via radio, tv of andere media te volgen? Daar wordt o.a. ook over mensenlevens gesproken. Maar vroeg of laat heeft men het ook over materiële schade. Wie moet welke kosten voor de oorlog dragen? En wanneer de oorlog eindelijk voorbij is, staan de regeringen en bedrijven al in de rij om zich van de grootste stukken van de wederopbouw-koek te verzekeren. Men kan zich niet aan het gevoel onttrekken dat oorlog een welkome business is. Veel belangrijker dan de mensen die erbij omkomen.

Een vergelijkbaar gevoel heb ik wanneer ik de argumentatie hoor, dat het geldvolume overeen moet komen met de hoeveelheid geproduceerde goederen en dienstverleningen. Dit argument is gebaseerd op de aanname, dat geld alleen dan de waarde behoudt wanneer men daarvoor ook een corresponderende hoeveelheid goederen kan kopen.

Dat is weliswaar een interessante benadering, maar welke consequenties heeft het? Heel eenvoudig: in landen die veel goederen produceren mag ook een grote kwantiteit geld circuleren. In de arme landen is er dan weinig geld, hoewel de mensen het daar dringend nodig hebben. De hoeveelheid goederen is dus belangrijker dan de mensen.

Moeten de mensen de economie dienen of omgekeerd? De Natuurlijke Economie van het Leven dient zowel de mensen als de natuur. Het geldvolume is proportioneel met het bevolkingsaantal. De hoeveelheid goederen is het antwoord op de behoeften van de mensen – en niet andersom. Mens en natuur komen op de eerste plaats. Desondanks of misschien juist daarom hebben we een stabiele geldhoeveelheid en een zich zelf regulerend systeem, dat ervoor zorgt dat altijd de juiste hoeveelheid aan goederen en diensten ter beschikking staat.

5. Positieve saldi

»Heb je echt volkomenheid bereikt, dan vleit alles je toe.«

– Laotse, Tao Te King

In de voor ons zichtbare levende natuur zijn er alleen positieve getallen. Ook daarover hebben we al geschreven. Zoals er geen bomen zijn waaraan min honderd appels hangen, zo zijn er bij Gradido uitsluitend positieve bankrekeningen. Geen mens heeft schulden, zolang hij niet expliciet een kredietovereenkomst met een andere persoon heeft gesloten. En zelfs dan heeft hij geen negatief saldo, maar een terugbetalings-afspraken.

Welke uitwerking heeft dit alleen al op de gezondheid? De woorden »positief« en »negatief« zijn niet alleen symbolen die voorafgaan aan een getal. Ze hebben ook een diepe psychologische betekenis. We zijn graag met positieve mensen samen omdat hun

plezierige aard ons stimuleert. Omdat ons zelfbewustzijn ook met de bankrekening verbonden is, kunnen we ervan uitgaan dat positieve saldi ons zelfbewustzijn positief beïnvloeden. In een land waar alle mensen een positieve bankrekening hebben zullen de mensen elkaar motiveren met hun toegenomen zelfbewustzijn.

Ook de staatsbegroting is positief. Staatsschulden behoren tot het verleden. Een schuldenvrij land heeft een positieve uitstraling op haar burgers, waardoor de stemming verder stijgt. Bovendien is er het positieve compensatie-en-milieufonds, dat niet de milieuzondaars bestraft, maar milieuvriendelijk gedrag beloont.

Misschien ontbreekt bij ons nog de fantasie om ons de totale omvang van de kettingreactie van deze positieve invloeden te kunnen voorstellen. Hoewel, we weten dat positieve gevoelens de lichaamseigen productie van *Endorfinen* bevordert. Dat zijn natuurlijke gelukhormonen die onze gezondheid beduidend verbeteren. En dat positieve motivatie de productiviteit en kwaliteit van elk mens dramatisch kan verhogen is al lang bekend.

Positieve saldi zijn dus niet alleen wiskundige spelletjes. Ze zijn een cruciale factor voor de gezondheid, productiviteit en levenskwaliteit van een volk en daardoor voor de hele mensheid.

6. Stabiele geldhoeveelheid

»Alleen wanneer er medeleven is bestaat die intelligentie, die de mensheid zekerheid en stabiliteit, een ongelooflijke gevoel van kracht geeft.«

*– Jiddu Krishnamurti
Indiase Filosoof en Auteur*

Wanneer we de geheimen van de natuur willen ontdekken, dan kunnen we dat niet alleen met het verstand doen. Om de kringloop van het leven te onderzoeken hebben we medeleven nodig. Alleen wanneer we het verstand met het medeleven verenigen, bereiken we volkomenheid en daardoor de intelligentie de uitvindingen van de levende natuur te ontdekken en naar ons model te vertalen. De kringloop van het leven is een meesterwerk van de natuur. Alleen door een voortdurend worden en vergaan kan er in een begrensd systeem eeuwige groei plaatsvinden, en gelijktijdig de totale hoeveelheid constant gehouden worden.

In de Natuurlijke Economie van het Leven houdt de kringloop van worden en vergaan het geldvolume stabiel. In dit zelfregulerend systeem stabiliseert de geldhoeveelheid per persoon bij dat bedrag, waar de maandelijkse geldschepping en de maandelijkse vergankelijkheid in evenwicht zijn. Bij een geldcreatie van 3.000 Gradido en een vergankelijkheid van ca. 5%, bedraagt de gemiddelde geldhoeveelheid per persoon ongeveer 60.000 Gradido. Kredietinstututen noch speculanten kunnen daaraan iets veranderen.

Gemiddelde geldhoeveelheid betekent dat de een meer en de ander minder kan bezitten. Dat is heel normaal en weerspiegelt de variëteit van het leven. Sommige mensen zullen van het basisinkomen leven en zullen een lager saldo hebben. Goede zakenmensen kunnen echter nog steeds miljonair worden. Aan het totale geldvolume zal dat niets veranderen, want dat hangt uitsluitend af van het bevolkingsaantal.

7. Geldhoeveelheid niet manipuleerbaar

»Bij twijfel kan de FED de Dollar-drukkers naar believen laten draaien en indien nodig het geld uit een helikopter droppen om de economie aan te jagen.«

*– Ben Bernanke
President van de FED*

Sinds 2006 maakt de FED (Amerikaanse „Centrale Bank”...) het geldvolume M3 niet meer bekend. Waarom is dit? Is de berekening zo onoverzichtelijk en moeilijk geworden dat er geen betrouwbare resultaten meer mogelijk zijn? Of is het geldvolume zo onbeschaamd groot dat men het niet meer publiceren wil?

Het hoofddoel van een centrale bank is het, het prijsniveau en de geldwaarde stabiel te houden. Dit probeert ze te bereiken door de zogenaamde basisrente vast te leggen en daarmee invloed op de geldhoeveelheid te nemen. De financiële crisis toont aan dat dit niet mogelijk is. In het oude systeem wordt het geldvolume door veel niet te controleren factoren gemanipuleerd. De gevolgen daarvan zijn zoals altijd inflatie, deflatie, economische en financiële crises, of zelfs financiële crashes.

De geldhoeveelheid in Gradido kan niet worden gemanipuleerd. Ze is door geldschepping en vergankelijkheid vastgelegd en kan alleen door het bevolkingsaantal veranderen. Hierdoor is het geldvolume de vaste waarde aan wie zich de andere parameters, zoals het prijsniveau, hebben te oriënteren. Zijn deze aanpassingen eenmaal voltrokken, dan zal het zelfregulerende systeem stabiel verder opereren.

8. Geldhoeveelheid zoals in Midden-Europa

»Welvaart is een instrument dat men dient te benutten, en geen afgod, die men moet aanbidden.«

*– Calvin Coolidge
30e President van de V.S.*

De landen in centraal Europa behoren (nog) tot de welvarende naties. Hun welstand trekt migranten uit de hele wereld aan. Met andere woorden: mensen die in hun thuisland niet kunnen overleven migreren naar Midden-Europa om hier hun geluk te zoeken. Velen van hen sturen geld naar huis om hun families te ondersteunen. Daarom is het zinvol om Midden-Europa als kwantitatieve maatstaf voor de welvaart te nemen. En dat begint met het geldvolume.

De som van alle tegoeden in Duitsland lag in 2008 rond 5 biljoen euro. Gedeeld door het inwoneraantal van ca. 82 miljoen Duitsers, betekent dat gemiddeld ongeveer 60.000 euro per persoon. Dat komt overeen met de per-hoofd-geldhoeveelheid in Gradido die automatisch resulteert uit de kringloop van worden en vergaan.

9. Stabiele prijzen

*»Elk probleem dat men overwint, brengt je in de toekomst verder,
en geeft nieuwe energie.«*

*– Steffi Graf
Duitse Tennisster*

Bij een stabiele per-hoofd-geldhoeveelheid kan men ervan uitgaan dat de prijzen zich op een evenwichtig niveau zullen consolideren. Omdat de geldhoeveelheid in Gradido met het huidige geldvolume in Midden-Europa overeenkomt, zal ook het prijsniveau op vergelijkbare hoogte balanceren. De prijzen in de verschillende productgroepen kunnen echter onderling verschuiven, omdat er nieuwe parameters zijn die invloed op de prijzen hebben.

Vanwege de vergankelijkheid zullen de mensen hun geld misschien sneller uitgeven. Dit zou de prijs omhoog kunnen drukken. Anderzijds vallen rente, belastingen en andere lasten weg, die vandaag de dag meer dan de helft van de verkoopprijs uitmaken. Daardoor dalen de prijzen weer. In totaliteit zouden de beide tegenstrijdige tendensen elkaar kunnen opheffen.

Milieuvriendelijke en biologische producten worden door het CeM gesubsidieerd. Ze zullen dus duidelijk goedkoper zijn dan vergelijkbare milieuschadelijke producten. Het zal goedkoper worden in harmonie met de natuur te leven.

Handgemaakte goederen zullen waarschijnlijk niet goedkoper worden, maar ze worden voor iedereen betaalbaar. Vanwege hun belastingvrije inkomen hebben mensen met een baan meer geld over, dat ze vanwege de vergankelijkheid niet kunnen oppotten. De beste manier om een duurzame levenskwaliteit te hebben, is door hoogwaardige producten aan te schaffen, zoals handgemaakte meubelen, schoenen, kleding en natuurlijk ook kunst en cultuur.

Samenvattend is te verwachten dat het prijsniveau zo zal zijn zoals nu. De levenskwaliteit van de mensen zal echter significant stijgen.

10. Zelfregulerend geld- en economisch systeem

»Wanneer wij niet onze vastberadenheid tonen om op langere termijn de staatsfinanciën duurzaam te organiseren, zullen we financiële stabiliteit, noch een gezonde economische groei hebben«.

*– Ben Bernanke
President van de FED*

De centrale banken zijn al lange tijd niet in staat om de geldhoeveelheid te reguleren. Hoe zouden ze ook een gecompliceerd systeem kunnen stabiliseren, dat in de basis onnatuurlijk en disfunctioneel is?

De Natuurlijke Economie van het Leven is een zelfregulerend systeem. Het geldvolume stabiliseert zich via de kringloop van worden en vergaan. En hoe functioneert de voorziening van goederen?

Nemen we aan dat een vitaal product, bijv. een levensmiddel, schaars wordt. Hier kunnen verschillende redenen voor zijn: de oogst is door hagel vernietigd of de productie is inefficiënt en te duur geworden. Misschien is het een logistiek probleem, of het werk te arbeidsintensief en zijn er onvoldoende mensen die het werk nog willen uitvoeren. Wat de reden voor de schaarste ook is, het product wordt duurder.

Wanneer het een essentieel product betreft, dan verhogen zich de levensonderhoudskosten, en sommige mensen kunnen niet meer zo comfortabel van het basisinkomen leven, en zullen ze wat willen bijverdienen. De beste salarissen en inkomsten worden daar gevonden waar een dringend tekort hersteld dient te worden – in ons geval bij de productie van het schaarse levensmiddel. De werkzoekenden zullen daar het eerst solliciteren.

Nu wordt het schaarse product weer in grotere hoeveelheden vervaardigd. De prijzen dalen weer en de productie zal weer op het normale niveau consolideren.

Het systeem heeft zichzelf gereguleerd zonder dat er een externe instantie aan te pas kwam. De constante geldhoeveelheid zorgt ervoor dat productie en prijzen zichzelf uitbalanceren. Zou men hebben geprobeerd de geldhoeveelheid te beïnvloeden, dan zou daaruit iets oncontroleerbaars zijn voortgekomen – een zeepbel.

11. Geen financiële zeepbellen

»Nu moet elke verantwoordelijk denkende in de branche overduidelijk geworden zijn, dat zich de internationale financiële markten tot een monster hebben ontwikkeld, dat gekooid dient te worden.«

*– Horst Köhler
Voorm. Duitse President*

In het recente verleden hebben we verschillende zogenaamde »zeepbellen« gehad. Onroerend goed en financiële »bubbels« ontstaan wanneer het systeem geen functionerend zelfreguleringsmechanisme heeft. In een systeem, dat zeer streng gecontroleerd moet worden om het niet uit de hand te laten lopen, zijn catastrofes voorgeprogrammeerd. Er hoeft maar iets te gebeuren waar de controlerende instanties niet op gerekend hebben, en er ontstaan al weer zeepbellen, die groeien en uiteindelijk uit elkaar spatten. Daarop reageren de controlerende organen met nog scherpere controle (ze kunnen niet anders...). Dit leidt tot steeds meer desastreuze beperkingen van de persoonlijke vrijheid zonder een echte stabiliteit te creëren.

Waarachtige stabiliteit ontstaat wanneer er zo weinig mogelijk druk is en er een logisch zelfreguleringsmechanisme functioneert, zoals bij Gradido het geval is.

Bellen ontstaan bij drukpunten. We krijgen blaren wanneer »ons de schoen drukt«. Verhoging van de druk maakt het nog erger. In een zelfregulerend systeem hoeft men geen druk uit te oefenen. En waar er geen druk is, zal ook niemand rebelleren.

Omdat de geldhoeveelheid constant is en door kredieten noch speculaties kan worden veranderd, zijn er bij Gradido geen financiële bubbels mogelijk. Het zelfregulerende systeem loopt stabiel zonder externe controle.

12. Opluchting voor de volgende generaties

*»Wij hebben de aarde niet van onze ouders geërfd,
maar van onze kinderen geleend.«*

– Indiaans Spreekwoord

Sommige mensen beweren dat de volgende generaties de schulden dienen terug te betalen die onze generatie gemaakt heeft. Wat de geldschulden betreft geloof ik nauwelijks dat zij zo naïef zullen zijn. Aan wie de schulden terugbetalen? Aan de banken? Aan de crediteuren, die al de rijkste mensen van de wereld zijn? Vroeg of laat zullen de mensen ontwaken en het bedrieglijke spel herkennen. Er zal een schuldontlasting komen waarmee de zaak definitief wordt afgerond.

Veel problematischer is de catastrofale schade die onze generatie in de natuur heeft aangericht. Die laat zich niet door een schuldontlasting repareren. Hoe langer we ermee doorgaan, des te groter de schade en des te geringer de overlevingskansen voor de

mensheid. De volgende generaties zullen ervoor moeten boeten wat wij de aarde hebben aangedaan.

De Natuurlijke Economie van het Leven kan deze schade ook niet van vandaag op morgen tenietdoen. Maar we kunnen wel alles in het werk stellen zodat de natuur zich kan herstellen. Het CeM is een uniek instrument, dat in elk land een additionele milieupot ter beschikking stelt in dezelfde omvang als het staatsinkomen. Daarmee is er een economische basis geschapen om de natuurbescherming en –sanering op een ongekende wijze te bevorderen.

Alleen milieuvriendelijke producten en dienstverlening zullen in de markt kunnen concurreren. De wereldeconomie wordt middels positieve stimulering geanimeerd te saneren. Milieuverontreiniging wordt stap voor stap verminderd, de natuur kan zich herstellen en de volgende generaties zullen weer een levensvatbare planeet aantreffen.

13. Moeiteloze vergankelijkheid

*»Maak jezelf niet wijs dat je vergissingen in de natuur kunt verbeteren.
In de natuur zijn er geen vergissingen, de vergissing is in jou.«*

*– Leonardo da Vinci
Italiaans Kunstenaar en Genie*

Vergaan hoort bij de schepping. Dat is de kringloop van het leven, de kringloop van worden en vergaan. Wanneer we de vergankelijkheid niet inplannen maar proberen te omzeilen, dan zal ze ons des te harder raken. En wel op een moment wanneer we het helemaal niet kunnen gebruiken. Voorbeelden van ongeplande vergankelijkheid zijn inflatie, economische crises, geldcrash, armoede, hongersnood, oorlogen en natuurrampen.

In de geschiedenis vinden we hiervan vele voorbeelden. Hele culturen zijn ontstaan en weer verloren gegaan. Omdat de vergankelijkheid niet als natuurwet werd herkend, zag men armoede, hongersnood, oorlog en natuurcatastrofen als noodlot, terwijl men geloofde dat inflatie, economische crisis en geldcrash het gevolg van slecht financieel management was. Maar nu kunnen we de onderlinge connectie zien en samen een duurzaam leven op aarde opbouwen.

Een logische en geplande vergankelijkheid kan iedereen accepteren. We weten allemaal dat verse vruchten verteren: na een bepaalde tijd beginnen ze te schimmelen, verrotten of worden ze rimpelig. Niemand zal dat als ramp ervaren. We kennen dit allemaal en zijn er op voorbereid. We hebben zelfs geleerd met deze vergankelijkheid creatief om te gaan door verschillende conserveringsmethoden te ontwikkelen. Sommige kook- en bakrecepten smaken zelfs beter met de geconserveerde variant.

Met de vergankelijkheid bij Gradido kunnen we eveneens creatief omgaan, bijvoorbeeld bij kredieten en beleggingen. En de vergankelijkheid heeft nog een voordeel: ze is genadig...

14. Een genadig systeem vergeeft fouten

»Gerechtigheid is er alleen in de hel; in de hemel is er genade«

– Gertrud von Le Fort
Duits Dichteres

Geleidelijke vergankelijkheid behoedt ons bij fouten voor schade. Wie in het huidige systeem een zakelijke fout maakt, moet daar, onder omstandigheden, een leven lang voor boeten. Want door rente en rente-op-rente wordt de uitwerking van de fout elk jaar groter.

Daarmee vergeleken is Gradido een genadig systeem. De vergankelijkheid maakt de fout na een jaar nog maar »half zo erg«. Ze laat er »gras over groeien«. En nog een jaar verder is het nog amper waar te nemen.

Hoeveel veelbelovende ideeën stranden vaak al in de beginjaren omdat ze onvoldoende gefinancierd kunnen worden? En hoeveel ooit prima functionerende bedrijven moeten ermee stoppen? Een groot deel van de faillissementen zouden onnodig zijn – wanneer we niet zo'n onbarmhartig economisch systeem zouden hebben.

In de Natuurlijke Economie van het Leven zullen er nog nauwelijks bedrijven failliet gaan. Omdat de mensen enerzijds meer geld tot hun beschikking hebben en anderzijds kunnen fouten beter geïncasseerd worden, zonder dat het bestaan direct in gevaar komt.

15. Geen oorlogen en minder rampen

»Men kan een oorlog net zo weinig winnen als een aardbeving.«

– Jeannette Rankin
Am. Politica, Vrouwen- en Vredesactiviste

Oorlogen en andere catastrofes zijn voorbeelden van onvrijwillige vergankelijkheid. Deze duiken steeds op wanneer men de natuurwet van vergankelijkheid niet ingeland heeft. Ze zijn dus geen onvermijdelijk noodlot, maar het resultaat van een levensvijandig systeem. Veranderen we het systeem en volgen we de kringloop van het leven, zullen deze rampen niet meer voorkomen, dan wel niet meer zo'n verwoestende uitwerking hebben.

Wanneer overal op de wereld welvaart heerst in harmonie met de natuur, is er geen reden voor oorlog meer. De mens heeft van nature behoefte aan vrede en geluk, dat hij graag met zijn medemensen deelt. Pas wanneer hij in zijn bestaan bedreigd wordt, kan hij verleid worden tegen andere mensen te vechten.

Natuurrampen hebben in de Natuurlijke Economie van het Leven minder ernstige gevolgen. Denken we aan Fukushima: een aardbeving veroorzaakt een tsunami, die grote gedeeltes van het land overstroomt. Zou men meer bossen aan de kust hebben gehad dan zou de tsunami nooit zover in het binnenland zijn doorgedrongen. En had men meer

natuurvriendelijke energieën gebruikt i.p.v. atoomenergie, dan was de atoomramp verhinderd.

Beide – de bebossing van de kustregio en de ontwikkeling van natuurvriendelijke energievormen – worden door het CeM gesubsidieerd. Deze wordt door een geldschepping gefinancierd die alleen door de geplande vergankelijkheid mogelijk wordt. Soms moet je compleet anders denken («outside the box») om de samenhangen te kunnen zien.

16. De economie dient de mensen en niet omgekeerd

»Het doel van de economie is de welvaart van de mensen.«

*– Gregor Gysi
Duits Politicus (Die Linke)*

Het huidige geld- en economische systeem dient het welzijn van de mensen niet – in tegendeel: in feite beschadigt het iedereen en is niemand echt van nut. Weliswaar hebben de mensen in de rijke industrielanden grote voordelen t.o.v. de inwoners in de arme landen, maar deze voordelen zijn van korte duur. Wat heb je aan een groot huis en dure auto wanneer wij mensen bezig zijn ons zelf uit te roeien?

De eerste voordelen bewijzen reeds dat iedereen baat heeft bij de Natuurlijke Economie van het Leven en het niemand schaadt. De verdere voordelen zullen deze stelling nog meer bevestigen. Het is in wezen ook geen wonder, want we werken met de natuur samen en niet tegen haar.

Elk mens – zonder uitzondering – heeft het recht op een menswaardig bestaan. Dat is het minste wat een economie dient te leveren, wanneer ze pretendeert het welzijn van de mensen te dienen. Hoe dit recht wordt gerealiseerd, dat ziet u in de volgende passages.

De verdere voordelen, hierna genoemd, vindt u in de volledige versie:

1. Geldcreatie door het leven
2. Geen geldcreatie door schulden
3. Geen gouddekking
4. Geen dekking door goederen
5. Positieve saldi
6. Stabiele geldhoeveelheid
7. Geldhoeveelheid niet manipuleerbaar
8. Geldhoeveelheid zoals in Midden-Europa
9. Stabiele prijzen
10. Zelfregulerend geld- en economisch systeem
11. Geen financiële zeepbellen
12. Opluchting voor de volgende generaties

13. Moeiteloze vergankelijkheid
14. Een genadig systeem vergeeft fouten
15. Geen oorlogen en minder rampen
16. De economie dient de mensen en niet omgekeerd

17. Het actieve basisinkomen
18. Het onvoorwaardelijke basisinkomen (OBI)
19. Volledige werkgelegenheid
20. Geen probleem in de voorzieningen, zoals het bij OBI kan ontstaan
21. Geen probleem in opvoeding: alleenstaanden zijn verzorgd
22. Open Source ontwikkelaars zijn verzorgd
23. Ongebonden en gratis onderzoek en ontwikkeling

24. Staatsinkomen proportioneel met inwonersaantal
25. Bevrijding van belastingen en verplichte verzekeringen
26. Veel minder controle door de staat 104
27. Ontmanteling van de bureaucratie 105
28. Hoge motivatie voor prestaties 105
29. Bruto is Netto 106
30. Lagere loonkosten
31. Geen definitie voor zwartwerken
32. Sanering van de staatsfinanciën en bescherming van het vermogen
33. Aflossing van de staatsschulden binnen enkele jaren
34. Bescherming van het privébezit
35. Kapitaalvlucht is niet meer de moeite waard

36. Demografische verandering? Geen probleem!
37. Oudere mensen hartelijk welkom!
38. Gegarandeerd pensioen
39. Geen overbevolkingsprobleem

40. Uitsluitend kredieten zonder rente maken een kans
41. Door groot kredietaanbod ontstaan nieuwe financiële producten
42. Gering kredietrisico
43. Interessante bedrijfsparticipaties
44. Geen verborgen rente in de prijzen
45. WIN-WIN-situaties voor kredietgevers en -nemers

46. Compensatie- en milieufonds
47. Onmiskenbare stimulans voor het leven
48. Gezonde biologische voedingsmiddelen
49. Alleen milieuvriendelijke producten zijn kansrijk
50. Prikkel voor ecologische en duurzame technologieën
51. Milieuregels voor grond- en bodembezit

52. Economisch harmoniemodel
53. De oplossing voor het wereldwijde hongerprobleem

54. Vrouwelijke en mannelijke principes in evenwicht
55. Er is genoeg voor iedereen
56. Immigratieprobleem opgelost
57. Achting voor inheemse volkeren en bescherming van hun rechten
58. Industrielanden hebben solvente klanten
59. Ontwikkelingslanden kunnen technologie en Knowhow aanschaffen
60. De welgestelden blijven welgesteld
61. De tot nu toe behoeftige mensen bereiken welvarendheid
62. Geschikt voor iedereen: van de woongemeenschap tot de multinational
63. Vrede

64. Hoge werk- en levenskwaliteit
65. Eigen tijdsindeling
66. Duidelijk minder negatieve stress
67. Stimuleert de gezondheid
68. Geen werkloosheid
69. Prima werkklimaat
70. Zinvolle arbeid
71. Verdwijnen van zinloos en schadelijk werk
72. Iedereen kan zijn volledige potentieel ontplooien
73. Geen door armoede veroorzaakte criminaliteit
74. Geen gedwongen consumptisme
75. Beduidend minder productie zonder sociale nadelen
76. Daardoor veel minder grondstoffenverbruik, verkwisting en afval
77. Positieve ecologische "Footprint"
78. Vreedzame introductie parallel mogelijk
79. Eenvoudig en door iedereen te begrijpen
80. We kunnen nu al beginnen
81. Stappenplan voor de parallelle implementatie
82. Direct realiseerbaar wanneer wij mensen ervoor kiezen
83. Plannen worden voortdurend aangepast en verbeterd
84. Papiergeld blijft mogelijk
85. Elke betaalwijze denkbaar
86. Proefprojecten in afzonderlijke landen
87. Wereldwijde introductie

88. Ethiek
89. Het drievoudige welzijn
90. De welvaart van het individu
91. De welvaart van de gemeenschap
92. De welvaart van het grote geheel
93. Het versterken van het positieve
94. Bevordert de collectieve intelligentie van de mensheid
95. Het gaat alleen samen, geen plaats voor egotripperij
96. Waardering voor het leven
97. Waardering voor de menselijke waardigheid
98. Naar het voorbeeld van de natuur

99. Welstand voor iedereen

100. In harmonie met de natuur

Hoofdstuk 5 – Aan de slag!

»In dit leven is iedereen moedig die niet opgeeft.«

*– Paul McCartney
Brits Popmusicus, Ex-Beatle*

In dit hoofdstuk bespreken we hoe we de overgang voor elkaar kunnen krijgen. Wat kan iedereen met eenvoudige middelen doen, zodat we al in zeer korte tijd de Natuurlijke Economie van het Leven op deze aarde kunnen invoeren, en wereldwijd gezamenlijk welzijn in vrede en harmonie met de natuur genieten kunnen?

U, beste lezer, heeft beslist veel te doen. Vermoedelijk moet u de kost verdienen. Misschien moet u een familie onderhouden en dient u voor de opvoeding van uw kinderen te zorgen. Wellicht hebt u ook hobby's of zet u zich in voor liefdadige doelen. Om dat alles te bolwerken wenst u zich wellicht regelmatig dat een dag meer dan vierentwintig uur zou hebben. En nu dient u zich ook nog voor een nieuw geld- en economisch model in te engageren?

Het vooruitzicht dat de Natuurlijke Economie van het Leven alle geld gerelateerde problemen van de wereld kan oplossen, verschaft u op dit moment ook niet meer tijd. Hoe belangrijk dit ook mag zijn – u heeft het nu eenmaal erg druk.

Daarom heb ik een goed bericht voor u. kent u het begrip »Wu Wei – doen door niets doen«? Ook wanneer u absoluut geen extra tijd kunt vrijmaken, kunt u toch heel veel doen indien u, in de waarste zin van het woord, »niets doet«.

Toch verzoeken we u een heel kleine kleinigheid uit te voeren: geeft u alstublieft deze informatie verder! Dat is in de huidige tijd heel eenvoudig en kost, wanneer u over een computer, smartphone, tablet o.i.d. beschikt, slechts een paar muisklikken. Het e-boek »vrije editie« is gratis en het doorgeven uitdrukkelijk gewenst. Hier kunt u het downloaden: <http://gradido.net/Book>

Stuur s.v.p. emails aan uw vrienden, familie en bekenden met het gratis e-boek als bijlage. Vraagt u de ontvangers de informatie te toetsen en ook aan zoveel mogelijk anderen te versturen. Geef het gratis boek weg via uw sociale media, en vraag ook daar om verspreiding.

Wanneer u vrienden heeft die een andere taal spreken, dan kunt u op onze Homepage kijken in welke talen het boek reeds is verschenen. We zijn heel blij met iedereen die bij de vertaling in andere talen wil helpen.

U hoeft het niet eens te zijn met alles wat u gelezen heeft. Gradido is een ontwikkelingsproject, en de inhoud van dit boek is het huidige niveau van onderzoek. Het is belangrijk dat zoveel mogelijk mensen zo snel mogelijk op de hoogte worden gesteld van de hier beschreven oplossingen. Verdere ontwikkelingen zullen volgen.

Heeft u gemerkt hoe snel informatie via het internet verspreid kunnen worden? Wanneer de tijd rijp is gaat het als een lopend vuurtje. Soms extreem snel: 10 mensen sturen het aan 10 vrienden, dan zijn het er al 100. Wanneer het zo doorgaat worden het er 1.000, 10.000, 100.000, miljoenen..., en al binnen enkele dagen kan het al de wereld rond zijn gegaan!

Alles wat daarvoor nodig is, zijn een paar klikken met de muis en een paar vriendelijke woorden. Niet meer dan wat u in ieder geval al doet om contact met uw vrienden en bekenden te houden.

De wereld verandert. Steeds meer mensen ontwaken. Sommigen veranderen hun mening of zelfs wereldaanschouwing in één ogenblik, wanneer ze de passende informatie krijgen. Wees daarom niet te kieskeurig wanneer u het e-boek verstuurt. Wie gisteren nog geen belangstelling voor dit thema had, kan vandaag in vuur en vlam zijn. Een verklaard tegenstander van gisteren, kan er vandaag al open voor staan en morgen een enthousiast voorstander. Wanneer u het boek aan te veel mensen verstuurt, riskeert u dat het in de prullenbak belandt – stuurt u het aan te weinig mensen, dan riskeert u onze gemeenschappelijke toekomst.

Wat zal er gebeuren wanneer de Natuurlijke Economie van het Leven bij steeds meer mensen bekend wordt? De mensen vormen een mening, die ze communiceren en discussiëren. Eventuele zwakke punten worden gevonden en verbeterd, zoals het in een onderzoeksproject gebruikelijk is. Milieu-, vredes- en andere organisaties houden zich ermee bezig. De media zullen erover berichten. In de politiek parlementeert men erover. De Natuurlijke Economie van het Leven doet haar intrede in partijprogramma's. de eerste landen stellen zich beschikbaar als modelregio en voeren het stappenplan in. Andere landen volgen. Het model wordt voortdurend verbeterd. Vervolgens wordt het in grotere landen en daarna in hele continenten ingevoerd, en uiteindelijk de hele wereld.

Tot deze fantastische ommezwaai zult ook u hebben bijgedragen, beste lezer! Met een paar muisklikken heeft u meegeholpen het vuur op te laaien, wiens uitwerking niemand schaadte en iedereen baadt. Zoals de spreekwoordelijke vleugelslag van een vlinder een orkaan kan veroorzaken, zo heeft u door uw schriftelijke en/of mondelinge verspreiding een geleidelijke re-evolutie van de liefde mede veroorzaakt, die het potentieel heeft onze prachtige aarde weer in dat paradijs te veranderen, waaruit de mensen ooit werden verdreven.

En daarmee zijn we ook al aan het einde van het hoofdstuk aanbeland. Aan het begin heb ik u beloofd dat dit het kortste hoofdstuk van het hele boek zou zijn, en ik heb me aan deze belofte gehouden. Meer dan wat hierboven beschreven wordt hoeft u niet te doen. Wanneer u echter de wens heeft met uw talenten en vaardigheden bij te dragen, intensiever met ons samen te werken of actief te worden in het Gradido netwerk, dan vindt u daartoe informatie in de bijlage van dit boek.

Tot slot, laat ons samen een blik in de toekomst werpen...

In plaats van een slotwoord...

*»Wat men vandaag als sciencefiction begint,
zal morgen misschien als reportage beëindigd worden.«*

*– Norman Mailer
Amerikaanse Schrijver*

Beste lezer,

heel hartelijk dank dat u de moed en het uithoudingsvermogen heeft opgebracht om de gezamenlijke weg zover mee te gaan! En misschien vermoedt u het al: met het einde van dit boek zijn we pas aan het begin van onze reis aanbeland – een reis in een gemeenschappelijke levenswaardige toekomst, in welvaart en vrede en in harmonie met de natuur.

Waar zal de reis heengaan? De toekomst is een veld vol met oneindig veel mogelijkheden, waarvan de een waarschijnlijker is dan de andere. Nog tot voor kort waren de horrorscenario's het meest waarschijnlijk: de grenzen van de groei, Peak-Oil, Geldcrash, wereldwijde armoede, honger-catastrofes, derde wereldoorlog..., tot aan de vernietiging van de hele mensheid.

Met de ontdekking van de Natuurlijke Economie van het Leven komt er een andere mogelijkheid te voorschijn: de opbloei van de mensheid in de richting van een verantwoordelijk beheer van de ons toevertrouwde planeet Aarde. Het Bijbelcitaat »Breng de Aarde onder je Gezag« heeft nog nooit betekend dat we haar op een barbaarse wijze moeten uitbuiten. Een dergelijk boosaardig »Pact met de Duivel«, zoals het voorheen geciteerde lied »Woodstock« van Joni Mitchell bezingt, was beslist niet de opzet van onze schepper. Als de veelvuldig genoemde »Kroon der Schepping« hebben we de verantwoordelijke plicht al het mogelijke te doen om »Moeder Aarde« voor schade te behoeden.

Dat dit mogelijk is, en daadwerkelijk in welstand en vrede, dat leert ons de natuur. Met de verspreiding van de Natuurlijke Economie van het Leven veranderen we de ranglijst van het waarschijnlijkheidsveld dat we de toekomst noemen. Hoe meer mensen er nog op tijd over ervaren en zich ervoor inzetten, des te groter is de waarschijnlijkheid dat we het samen zullen redden. Hoe de wereld er dan precies uit zal zien, dat weten we natuurlijk (nog) niet.

In plaats van een slotwoord neem ik van u afscheid met een kort Sciencefiction-verhaal. Ik wens u nog veel plezier bij het lezen en ons allen veel geluk met onze gezamenlijke aanpak!

Uw

Bernd Hückstädt

Het korte verhaal »Pia heeft nog vragen: ”Hoe hebben jullie dat voor elkaar gekregen?”« vindt u in de volledige versie.

Bijlage 1 – Hoe u kunt meedoen

»Er is niets goed, wanneer men het niet doet.«

*Erich Kästner
Duits Dichter*

In Hoofdstuk heeft u vernomen hoe belangrijk en efficiënt het is de informatie te verspreiden, doordat u het gratis e-boek aan vrienden en bekenden verstuurt. Met een paar muisklikken heeft u daarmee al het allerbelangrijkste gedaan. Hartelijk dank daarvoor!

Voor diegene die daarenboven met persoonlijke interesses, vaardigheden en middelen aan het slagen van dit project willen bijdragen, is de volgende informatie bestemd.

Website van het boek

Speciaal voor het boek is er de volgende website:

<http://gradido.net/Book>

Hier vindt u alle wetenswaardigheden over het boek, zoals bijv. informatie over de gedrukte versies, vertalingen, correcties en actuele ontwikkelingen.

Gradido-netwerk

Het Open Source Platform »Gradido.net« stelt de Gradido als Community-valuta ter beschikking. De Gradido fungeert hier in eerste instantie als kortingspunt. Deelnemers van de Gradido-Netwerken geven elkaar Gradido-Korting die ze zelf bepalen. De deelname is gratis.

U bent van harte uitgenodigd een Gradido-Rekening te openen:

<http://gradido.net>

Sociale netwerken

Wanneer u lid bent van sociale netwerken als Facebook, Google+, Twitter, Xing, LinkedIn of andere, dan kunt u Gradido – die Natuurlijke Economie van het Leven als gespreksonderwerp introduceren. Men een discussiegroep over het thema starten, of deelnemen aan bestaande groepen. Men kan ook regionale Gradido-groepen oprichten om netwerken in de omgeving te creëren, of gemeenschappelijke evenementen organiseren.

Gradido in netwerken, organisaties e.d.

Gradido leent zich prima als Community-valuta in sociale netwerken, organisaties, initiatieven, gemeenten en gemeenschappen. De afzonderlijke gemeenschappen kunnen hun eigen server installeren, of hun leden registreren op een bestaand portaal. Het eerste portaal is Gradido.net.

Gradido-Academie, instituut voor economische bionica

De Gradido-Academie (vroeger: Joytopia-Academie) is het hart van het onderzoeksproject »Natuurlijke Economie van het Leven«. Hier vinden de belangrijkste activiteiten plaats: onderzoek, ontwikkeling, programmering van de Gradido-Software, initiatie en begeleiding van het Gradido-Netwerk, lezingen, coördinatie, het schrijven van boeken etc.

<http://gradido.net/academy>

Momenteel doen we alles nog op vrijwillige basis op eigen kosten en op basis van donaties. Daarom is uw financiële hulp erg gewenst. Elk bedrag helpt ons verder om ons werk voort te zetten. Ook nodigen we u van harte uit om steunend lid (donateur) van de Gradido-Academie te worden en onze arbeid te ondersteunen.

Als lid van de Gradido-Academie behoort u tot een selecte groep van de Gradido-Beweging. U krijgt informatie uit de eerste hand en kunt ook, indien u dat wenst, deelnemen aan de ontwikkelingsarbeid.

Ons emailadres: academy@gradido.net

Wanneer u ons werk met een donatie wil ondersteunen, zijn hier onze bankgegevens:

Volksbank Hohenlohe
BLZ 620 918 00
Kto.Nr. 54 444 004
BIC (SWIFT): GENODES1VHL
IBAN: DE51 6209 1800 0054 444004
Konto-Inhaber: Joytopia / Gradido

PayPal: Academie@joytopia.net

Verbindingen met andere organisaties

Een project als onze vreedzame transformatie van ons economisch systeem kunnen we alleen samen met andere organisaties verwerkelijken. Wanneer u al actief bent in andere organisaties, dan verheugen we ons zeer op uw hulp om connecties te leggen.

Vertalingen

Zowel dit boek als onze internetpagina's dienen in andere talen vertaald te worden. Wanneer u wilt en kunt meehelpen, dan meldt u zich alstublieft bij ons.

Wikipedia

Als grootste online-encyclopedie ter wereld beweert Wikipedia naar objectiviteit te streven. Daarom zouden Wikipedia-Artikelen over personen en projecten ook door derden geschreven worden. Wanneer u ervaring met Wikipedia heeft en artikelen over Natuurlijke Economie van het Leven, Gradido, Joytopia of de auteurs wilt schrijven of aan bestaande artikelen meewerken, dan helpt u daarmee het gemeenschappelijke project bekend te maken.

Programmering

Gradido EASy (Electronic Accounting System), de Software voor de Gradido-Portalen, is Open Source. Ze is al voorbereid voor de decentrale uitvoering. Dit betekent, dat er in de toekomst vele Gradido-afdelingen, -instanties en organisaties geïnstalleerd (kunnen) worden, die met elkaar communiceren.

Wanneer u programmeur bent (php, JavaScript) en aan de verdere ontwikkeling wil bijdragen: heel graag!

Nog iets vergeten?

Wilt u actief worden op een terrein dat nog niet genoemd is? Dan meldt u zich s.v.p. bij ons zonder een moment te aarzelen. Gradido is een uniek alomvattend project. Er is in deze vorm niets vergelijkbaars. Elk mens heeft zijn eigen bijzondere interesses, talenten en vaardigheden, en wij kunnen elke hulp goed gebruiken. Samen lukt het ons. Heel hartelijk dank!